Latvijas Republikas Satversmes tiesas sēde
2019. gada 15. janvārī

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētāja Ineta Ziemele.

I. Ziemele.

Lūdzu, sēdieties!

Šodien tiks uzsākta lietas Nr. 2018-10-0103 ***"Par Kriminālkuma 237.[1] panta otrās daļas, redakcijā, kas bija spēkā no 2013. gada 1. aprīļa līdz 2015. gada 1. decembrim, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 90. pantam un 92. panta otrajam teikumam un Ministru kabineta 2007. gada 25. septembra noteikumu Nr. 645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" pielikuma 10A905 sadaļas "e" apakšpunkta redakcijā, kas bija spēkā no 2009. gada 28. novembra līdz 2014. gada 23. janvārim, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta otrajam teikumam"*** izskatīšanu.

Tiesas sēdē piedalās Satversmes tiesas tieneši **Sanita Osipova, Aldis Laviņš, Gunārs Kusiņš, Daiga Rezevska, Jānis Neimanis** un **Artūrs Kučs.**

Tiesas sēdes priekšsēdētāja **Ineta Ziemele**.

Tiesas sēdi protokolē tiesas sēžu sekretāre **Baiba Tropiņa**.

Lieta notiek ar lietas dalībnieku klātbūtni.

Pieteikuma iesniedzēju Mareku Belugu pārstāv advokāte **Jekaterina Halturina**. Ja varētu… tiesas sēžu sekretārei… un personu apliecinošu dokumentu…

Tātad, institūcijas, kas izdevušas apstrīdētos aktus:

Saeimu pārstāv - Saeimas Juridiskā biroja vecākā juridiskā padomniece **Ilze Tralmaka.** Pilnvara ir jau lietas materiālos…

Ministru kabinetu pārstāv - Iekšlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks **Vilnis Vītoliņš**. Jums arī jāuzrāda pilnvara un personas dokuments…

Lietā ir vairākas pieaicinātās personas. Mēs noskaidrosim šo pieaicināto personu klātbūtni un arī pilnvaru esību.

Aizsardzības ministriju pārstāv Juridiskā departamenta Privāto tiesību nodaļas vadītāja **Ilze Tooma,**

Nacionālo bruņoto spēku Nodrošinājuma pavēlniecības pārstāvis majors **Ivars Freibergs.**

Iekšlietu ministriju pārstāv Juridiskā departamenta juriskonsulte **Ieva Skirusa.**

Tieslietu ministriju - valsts sekretāra vietniece tiesību politikas jautājumos **Laila Medina**.

Valsts drošības dienestu - **Pārstāvis Nr.1** un **Pārstāvis Nr.2.**

Valsts policiju - **Antra Stradiņa**.

Stratēģiskās nozīmes preču kontroles komiteju - nodaļas vadītāja vietnieks **Nauris Rumpe**,

Ārlietu ministrijas Juridiskā departamenta Administratīvi tiesiskās nodaļas vadītāja **Kristīne Rogule.**

Latvijas Republikas Tiesībsarga biroju pārstāv juridiskais padomnieks **Juris Siļčenko.**

Rīgas Stradiņa universitātes Juridiskās fakultātes asociētais profesors *Dr. iur*. **Aldis Lieljuksis**.

Paldies.

Vai lietas dalībniekiem būtu kādi lūgumi šajā stadijā? Nebūs.

Šobrīd tad tiesa arī noteiks kārtību, kādā mēs uzklausīsim pieaicinātās personas. Tiesasprāt, mēs varētu uzklausīt pieaicinātās personas tieši tādā kārtībā, kādā mēs pārbaudījām personu klātesību un pilnvarojumu. Vai pusēm nav iebildumu? Labi, paldies.

Līdz ar to tiek atklāta lietas Nr. 2018-10-0103 izskatīšana pēc būtības.

Tiks nolasīts tiesneša, kas sagatavojis lietu izskatīšanai, ziņojums. Līdz ar to es lūdzu tiesnesi Sanitu Osipovu nolasīt ziņojumu.

S. Osipova.

2018. gada 22. maijā Satversmes tiesā saņemts pieteikums par lietas ierosināšanu, kuru iesniedzis Mareks Beluga.

Pieteikumā tika lūgts:

pirmkārt, atzīt Kriminālliikuma 237.[1] panta otro daļu, redakcijā, kas bija spēkā no 2013. gada 1. aprīļa līdz 2015. gada 1. decembrim, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 1., 90. pantam, 91. panta pirmajam teikumam, 92. panta otrajam teikumam, 96. pantam, 105. panta pirmajam teikumam un 106. panta pirmajam teikumam.

otrkārt, atzīt Ministru Kabineta 2007. gada 25. septembra noteikumu Nr. 645 “Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu” pielikuma 10A905 sadaļas “e” apakšpunkta redakcijā, kas bija spēkā no 2009. gada 28. novembra līdz 2014. gada 23. janvārim, par neatbilstošu Satversmes 1. pantam, 68. panta otrajai daļai, 91. pantam, 92. panta otrajam teikumam, 96. pantam, 105. panta pirmajam teikumam, 106. panta pirmajam teikumam, kā arī līguma “Par

Eiropas Savienības darbību” 3. panta 1. punkta “e” apakšpunktam, kā arī 26., 28.–37. un 288. pantam, kā arī Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 133. pantam.

Tika lūgts arī atzīt apstrīdētās normas par spēkā neesošām no to spēkā stāšanās brīža.

2018. gada 13. jūnijā Satversmes tiesas Pirmā kolēģija ierosināja lietu Nr. 2018-10-0103 “Par Krimināllikuma 237.[1] panta otrās daļas, redakcijā, kas bija spēkā no 2013. gada 1. aprīļa līdz 2015. gada 1. decembrim, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 90. pantam un 92. panta otrajam teikumam un Ministru kabineta 2007. gada 25. septembra noteikumu Nr. 645 “Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu” pielikuma 10A905 sadaļas “e” apakšpunkta redakcijā, kas bija spēkā no 2009. gada 28. novembra līdz 2014. gada 23. janvārim, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta otrajam teikumam”.

Latvijas Republikas Saeimas atbildes raksts Satversmes tiesā tika saņemts 2018. gada 8. augustā, bet Ministru kabineta atbildes raksts — 2018. gada 13. augustā.

Lietas sagatavošanas gaitā papildus tika pieprasīti paskaidrojumi un dokumenti no Saeimas un Ministru kabineta.

Par pieaicinātām personām lietā atzīti: Tieslietu ministrija, Aizsardzības ministrija, Iekšlietu ministrija, Valsts drošības dienests, Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komiteja, Valsts policija, Tiesībsargs, kā arī Rīgas Stradiņa universitātes Juridiskās fakultātes asociētais profesors, tiesību zinātņu doktors Aldis Lieljuksis.

Saņemtās atbildes un pieaicināto personu viedokļi kopā ar papildus iesniegtajiem dokumentiem pievienoti lietas materiāliem.

Lēmums par lietas nodošanu izskatīšanai pieņemts 2018. gada 7. novembrī.

Paziņojums par lietas izskatīšanu publicēts 2019. gada 7. janvārī oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” Nr. 4.

Lietas dalībniekiem par tiesas sēdi rakstveidā paziņots 2018. gada 15. novembrī.

Ar lietas materiāliem iepazinies pieteikuma iesniedzējs Mareks Beluga un Saeimas Juridiskā biroja vecākā juridiskā padomniece Ilze Tralmaka.

I. Ziemele.

Paldies. Vai tiesnesei referentei būtu jautājumi? Paldies.

Mēs pārejam pie lietas dalībnieku uzklausīšanas. Es dodu vārdu pieteikuma iesniedzēja pārstāvei advokātei Jekaterinai Halturinai.

Es tikai atgādināšu, ka jums, tātad, ir jāizsakās par lietas faktiskajiem apstākļiem un, īpaši, par juridisko pamatojumu un jums nav vairāk kā 30 minūtes.

J. Halturina.

Tātad, Mareka Belugas motivācija par apstrīdētajām normām, to neatbilstību Satversmei ir norādīta iesniegtajā konstitucionālajā sūdzībā. Tā tiek uzturēta pilnā apjomā.

Savukārt, turpmāk tiks norādīti īsumā pamataspekti, kurus mēs vēlējāmies uzsvērt un kopsakarā arī ar pieaicināto personu sniegto viedokli un informāciju.

Attiecībā uz apstrīdēto normu īstenošanas procesā pieļautajiem pārkāpumiem kopumā, gribētos uzsvērt, ka Ministru kabineta noteikumi, kas ir apstrīdēti šajā lietā, ir izdoti, pārkāpjot likuma "Par Eiropas Savienības darbību" 3. panta 1. punkta "e" apakšpunktu un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 133. pantā noteikto Eiropas Savienības ekskluzīvo kompetenci kopējā tirdzniecības politikā un noteiktos principus kopējas tirdzniecības politikas īstenošanā, pārkāpjot likumu "Par Eiropas Savienības darbību" 26., 28.–37. pantā nostiprināto preču brīvās aprites pamatbrīvību, kā arī pārkāpjot 2009. gada 5. maija regulu Nr. 428/2009, 4. un 8. pantā Latvijas Republikai piešķirto tiesību apjomu un prettiesiski noteica noteikumos ne tikai eksporta aizliegumu, bet arī jebkādu, kā jau es minēju, preču aprites aizliegumu.

Noteikumi, kas ir apstrīdēti lietā, ir pieņemti arī pārkāpjot, tātad, likuma "Par Eiropas Savienības darbību" 288. pantu, pārkāpjot iepriekš pieminētās regulas 5., 6., 8., 9., 10., 17. un 22. pantu, šajās normās Latvijas Republikai piešķirtās nosacītās izņēmuma tiesības, to apjomu, jo šajos noteikumos tātad, kas ir apstrīdēti, ir iekļautas arī tādas preces, kas nedrīkstēja būt kontrolētas, un prettiesiski noteikts to jebkādas aprites aizliegums, kas pēc būtības ir nesaderīgs ar regulas iepriekšminētajām normām un nav pamatojams ar sabiedriskās drošības vai cilvēktiesību apsvērumiem. Tādas konkrētas ierīces, par kuru glabāšanu Mareks Beluga ir notiesāts, to tehniskie raksturojumi ir objektīvi nebūtiski un nenozīmīgi un Latvijas Republikā, ievērojot regulas noteikumus, uz šādām ierīcēm nebija tiesības attiecināt kontroli.

Pieaicinātās personas, tātad, un iestādes, kuras izdeva apstrīdētos aktus, nepiekrīt tam, ka regulas nosacījumi bija pārkāpti, norāda, ka tie bija izdoti saskaņā ar regulas 8. panta 1. punktu un paredzētie aprites ierobežojumi ir pamatoti ar nacionālās drošības interesēm, kas, mūsuprāt, ir neatbilstošs viedoklis. Pretēji tam, regula atļauj veidot papildus sarakstu tikai attiecībā uz eksportu un tam jābūt pamatotam ar būtiskiem apsvērumiem. Konkrētajā gadījumā tika aizliegta regulas pielietošana, neminot to divējādi lietojamo preču apgrozību kopumā, ne tikai eksports. Pie kam, aizliegto preču klāsts pamatā nav ierobežots ne ar kādiem parametriem. Proti, tas attiecas uz ļoti plašu preču kategoriju. Manuprāt, mēs esam kā Eiropas Savienības dalībvalsts un mums ir kopējs mērķis, ir arī kopējs tirgus un kopēja politika šajā jomā. Un, pirms mēs aizliedzam kaut ko, mums ir jāizvērtē, vai ar to netiek kropļoti kopējā tirgus procesi un kādi ir šajā ziņā mūsu apsvērumi.

Vispirms viens no, tātad, vairākiem kritērijiem, kurus izvirza regula papildus preču aizlieguma noteikšanai, ir tas, ka tam, pirmām kārtām, ir jābūt divējādas nozīmes precēm, proti, tādas, kuras var izmantot arī militāriem mērķiem, savukārt, piemēram, konkrētajā gadījumā, tātad, ierīce, par kuru, tātad, Mareks Beluga ir notiesāts, ir lēts Ķīnas ražojums ar maznozīmīgiem darbības parametriem… un kādi nopietni apsvērumi var būt tieši šādu maznozīmīgu ierīču aizlieguma noteikšanai? Kādiem tieši militāriem mērķiem šādu ierīci reāli varētu izmantot? Man šādi apsvērumi nav zināmi.

Iestājoties Eiropas Savienībā, mēs arī uzņēmāmies noteiktus pienākumus, tajā skaitā tādus, lai tiktu veikti pasākumi atbilstoši mūsu saistībām Eiropas Savienībā, kuras mēs esam uzņēmušies. Un mums ir jāpārbauda, vai saskaņā ar tām normām, kuras mēs esam tagad uzņēmušies, tas mums ir atļauts. Taču regula, tieši regulas 5. pants, nosaka pamatu izņēmumu veikšanai… tajā 4. punktā ir noteikts, ka regulas 8. panta, uz kuru atsaucas pieaicinātās personas, 2., 3., 4. punkta noteikumi attiecas arī uz šī 5. panta 2., 3. punktā minētajiem valstu pasākumiem. Tātad no regulas 5. panta 4. punkta izriet, ka 8. pants ir saistāms kopā ar 5.pantu, tā 2. un 3. punktu, un pasākumiem sakarā ar 8. pantu ir tātad jāatbilst šā 5. panta noteikumiem, proti, tātad papildus aizliegtajām ierīcēm ir jābūt divējādai nozīmei, tai ir jābūt derīgai arī militāriem mērķiem, ne tikai civilajiem… vai arī ir jābūt iespējai izmantot preces pilnībā vai daļēji saistībā ar ķīmisko ieroču, bioloģisko ieroču, kodolieroču, kodolsprādzienu… tātad, izstrādāšanu, ražošanu un lietošanu utt., kā tas ir norādīts, tātad, regulā, vai arī tos var izmantot militāriem galamērķiem un ģeogrāfiskās vietās tur, kur, piemēram, ir noteikts preču embargo, kā ir noteikts minētās regulas 4. panta 2. punktā.

Turklāt, kā iepriekš jau minēts, šāda veida izņēmuma pasākumiem un izņēmumiem preču aprites noteikšanai ir jābūt attiecināmiem arī uz eksporta, nevis uz visu preču apriti, kā tas ir noticis konkrētajā gadījumā.

Tiesībsargs šajā ziņā atsaucās kā uz attaisnojumu uz regulu Nr. 2603/69 par kopīgiem eksporta noteikumiem, tās 11. pantu. Taču arī tā ir attiecināma tikai uz eksportu un pie kam, tā ir attiecināma, kā ir norādīts Tiesībsarga citētajā pantā, uz kvantitatīviem ierobežojumiem, nevis vispārējiem ierobežojumiem, vai tas ir jāpamato ar būtiskiem apsvērumiem.

Tātad, vairākas iestādes, kas ir pieaicinātas lietā, norādīja, ka ierīces ir iekļautas arī Eiropas Savienības aktos. Tā ir nepatiesība. Kā vairākkārt ir norādīts Ministru kabineta apstrīdēto noteikumu anotācijās dažādās, tajos ir iekļautas tās preces, kuras Latvijas Republika kontrolē papildus. Tātad Eiropas Savienības kopējo militāro preču sarakstu un regulu 428/2009. Proti, tajās ir preces, kuras nav ne regulā, ne militāro preču sarakstā.

Tātad, arī Tiesībsargs, Drošības policija, Valsts drošības dienests uzskata, ka, tātad, noteikumi ir izdoti saskaņā ar regulas 8. panta 1. punktu, un, tātad, mūsu noteikumos, kas ir apstrīdētajā lietā, ir norādītas, tātad, ierīces, tātad, trokšņu ģeneratori, par kuriem iet runa, atbilst it kā regulas attiecīgā pielikuma 5A001 "f" punkta noteiktām traucētājierīcēm.

Līdz ar to šo iestāžu ieskatā šāds aizliegums ir noteikts personai arī, izejot no Eiropas Savienības aktiem. Taču tā arī nav taisnība. Pat nekādu līdzību starp konkrēto ierīci un regulā pieminētajā punktā pieminēto ierīci nevar būt ne runas. Pie tam, arī citējot attiecīgo regulas normu, Tiesībsargs ir aizmirsis iekļaut savā paskaidrojumā regulas 2. daļu, kur konkrēti ir norādītas tās pazīmes, kas atšķir šīs traucētājierīces, piemēram, no konkrētajā lietā izskatāmās ierīces. Piemēram, kā tas ir norādīts regulā, tai ir jāimitē radio tīkla ierīces funkcijas, vai arī jānosaka izmantot telesakaru protokola konkrētas īpašības, vai arī jāizmanto GSM, piemēram, konkrētas īpašības.

Savukārt konkrētajā ierīcē, ko var redzēt, piemēram, arī no tā paša Drošības policijas sastādītā atzinuma, neko pilnīgi, nekādas šādas funkcijas, kā tas ir norādīts regulā, neveic. Tā nav tik gudra, tā vienkārši rada skaņas signālu, neko neimitē, neko nenosaka un neizmanto. Pie kam, ierīce, kas ir šajā konkrētajā lietā, mūsuprāt, ir tik primitīva, ka tās funkcijas var paveikt arī, piemēram, ar sadzīves priekšmetiem. Piemēram, ja mēs domājam par mobilajiem telefoniem, tad to var vienkārši ietīt folijā kārtīgi, un tad tu dabūsi tādu pašu rezultātu, kā ieslēdzot, piemēram, šajā gadījumā arī konkrēto ierīci.

Tāpat uzturam arī tos argumentus, kas papildus norādīti, tātad, iesniegtajā konstitucionālajā sūdzībā, kā arī attiecībā uz lietā esošajiem dokumentiem.

Vēl varam papildus atzīmēt, ka no lietas materiāliem par apstrīdēto Krimināllikuma normu pieņemšanas procesu, mūsuprāt, arī izriet, ka sākotnēji tās pieņemšanas gaitā, iespējams, tika pieļauts arī tāds pārkāpums, kā priekšlikumu iesniegšana pēc priekšlikumiem noteiktā termiņa, ar kādu likumprojekta virzība tika apturēta pēc, mūsuprāt, tādas personas iniciatīvas, kurai šādas tiesības no likuma neizriet to darīt. Kā arī attiecībā uz, tātad, Ministru kabineta noteikumiem, tātad, iepazīstoties ar lietas materiāliem, mēs vēlējāmies atzīmēt, kā tas ir norādīts, sagatavojot sākotnēji šo Kabineta noteikumu projektu, Tieslietu ministrija vairākkārt, kā var redzēt no lietas materiāliem, un arī citas institūcijas norādīja, ka šādu grozījumu Ministru kabineta noteikumu izstrādāšanai nav attiecīga pilnvarojuma. Proti, pilnvarojuma vēl nebija, kas ir noteikts Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā 3. pantā, bet likumprojekts Ministru kabineta noteikumiem bija jau izstrādāts, sagatavots, saskaņots, pie tam, pat anotācijā norādot, ka tas ir veikts viss saskaņā ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 3. pantu, kas tajā brīdī vēl pat nebija spēkā.

Arī iesniegts šis projekts bija Valsts kancelejā tad, kad šis likums, Stratēģiskas nozīmes preču aprites likums, arī nestājās spēkā.

Attiecībā, tātad, par pašu normu vēlamies uzsvērt, ka, mūsuprāt, kā tas ir arī aprakstīts sīkāk konstitucionālajā sūdzībā, šīs normas, gan Krimināllikuma normas, gan Ministru kabineta apstrīdētās normas, nav pietiekami skaidras, saprotamas, pārredzamas, lai tās varētu būt par pamatu indivīda saukšanai pie kriminālatbildības par sevišķā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu radītas vai pielāgotas ierīces aprites noteikumu pārkāpšanu un nevar būt atzīstamas par likumu cilvēktiesību aizsardzības aktu kontekstam.

Nodarījumā, par kuru iet runa konkrētajā lietā, brīdī… un pat izskatāmajā normatīvajā aktā, kāds ir apskatīts laika posmā šajā lietā, brīdī nebija vēl izveidojusies judikatūra par apstrīdēto Krimināllikuma normu piemērošanu un interpretāciju. Augstākā tiesa pirmo spriedumu, ar kuru apskatīja attiecīgo jautājumu, pieņēma 2017. gadā, un uz to atsaucās profesors Lieljuksis savā atbildē Satversmes tiesai, tāpēc šī panta piemērošanas robeža bija nosakāma vienīgi izmantojot tiesību normu interpretācijas metodes. Un katra šāda metode un tas rezultāts ir sīkāk aprakstīts konstitucionālajā sūdzībā. Taču… kā tas ir arī aprakstīts sūdzībā, tad apstrīdētās normas interpretējot ar dažādām interpretācijas metodēm, pie secinājuma, kā tas ir izskatāmajā redakcijā, paredzēja kriminālatbildību par trokšņu ģeneratora slāpēšanu, objektīvi nonākt nevar. Tomēr, par to konkrētajā gadījumā Mareks Beluga un arī citas personas ir notiesātas.

Loģiskāka, mūsuprāt, normas interpretācijas metode ir kopsakarā ar Operatīvās darbības likuma normām, ievērojot normā pieminēto sevišķā veidā veicamā operatīvā darba pasākumiem, tātad, paredzētās iekārtas. Šāda veida interpretāciju veica arī profesore Liholaja, Lieljuksis, kā arī Judina kungs.

Taču likumā ir sniegts operatīvās darbības pasākumu uzskaitījums, ir norādes par sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem, tie visi ir vērsti uz informācijas par datiem iegūšanu. Minēto papildus apliecina arī likuma 127. panta trešās daļas saturs.

Savukārt, kā tas izriet no lietā pievienotajiem tehniskajiem atzinumiem, ar ierīci nevar, ne tikai nevar veikt sevišķā veidā veicamās operatīvās darbības pasākumus, bet ierīce pat nav informācijas tehnoloģijas iekārta, ar kuru vispār būtu iespējams glabāt vai pārveidot jebkādu informāciju. Ar to nav iespējama nekādu datu iegūšana, līdz ar to sevišķā veida operatīvās darbības pasākumi ar šādu ierīci nav iespējami.

Jau konstatējot, mūsuprāt, iepriekš minēto, personai ir skaidrs, ka ierīce nav speciāli pielāgota vai pārveidota, vai radīta tieši operatīvo pasākumu veikšanai.

Un, attiecīgi, personai rodas šajā brīdī pamatots secinājums, ka ierīce nav apstrīdētās Krimināllikuma normas priekšmets. Tādējādi, izlasot šādas normas, papildus izlasot Operatīvās darbības likuma normas, persona pārliecinās, ka ierīce nav

noziedzīga nodarījuma priekšmets un principā šajā brīdī nav no personas sapratnes sagaidāms, ka tā skatīsies vēl kaut kādus citus normatīvos aktus.

Taču, neskatoties uz to, sūdzībā ir izklāstīta arī normas interpretācija, skatoties tālāk citos normatīvajos aktos, un, ja mēs ejam tādu secīgu ceļu, tad sanāk, ka sameklējot tikai jau ceturto normatīvo aktu, ir iespējams nonākt vienīgi līdz norādei uz Latvijas Republikas Nacionālo stratēģiskās nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu. Mūsuprāt, šāda pārlieku sarežģīta blanketa normas struktūra un konstrukcija nevar tikt uzskatīta par pietiekami skaidru, jo īpaši, ja mēs runājam par Krimināllikuma normu.

Iepazīstoties ar apstrīdēto Ministru kabineta noteikumu normu, ir konstatējams, ka tajā ir sniegts vienīgi vispārīgs preču apzīmējums. Piemēram, kā tas ir kopā ar konkrēto ierīci, tā arī ar kādām citām šajā sadaļā tātad norādītajām ierīcēm, kuras izlasot, personai, kas ikdienā nav saistīta ar operatīvo darbības jomu, proti, neinformētam subjektam, tas neko neizteiktu un nevarētu izteikt.

Turklāt, kā tas ir norādīts lietā pievienotajos tehniskajos atzinumos, eksistē virkne tehnisko ierīču, kas pēc nosaukuma ir atbilstošas sarakstā minētajām ierīcēm, tomēr pēc būtības nevar būt atzītas par stratēģiskas nozīmes precēm.

Interpretējot apstrīdēto normu kopsakarā ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5. panta pirmo daļu, redakcijā, kas bija spēkā līdz 2016. gada 26. aprīlim, redzama tāda pati situācija, proti, arī tur ir noteikts vienīgi aizliegums attiecīgo sevišķā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumiem speciāli izstrādātām ierīcēm, iekārtām. Nekas par ierīcēm, kas domātas operatīvās darbības traucēšanai, šajā normā nav pieņemts.

Arī noteikumos… šī saraksta patiesu saturu, izlasot vien šos noteikumus, aptvert nevar. Kas, mūsuprāt, ir radīts arī no likumdevēja puses 2016. gada 4. oktobra noteikumu grozījumu anotācijā, tieši norādot, ka līdz šim, proti, arī mūsu izskatāmajā brīdī, normā, par kuru iet runa konkrētajā lietā, ietverto ierīču definējumi bija nepilnīgi, neprecīzi, pārāk plaši formulēti, pārāk vispārīgi, nekonkrēti, neviennozīmīgi interpretējami. Tie bija neskaidri, jo nesatur konkrētus kritērijus. Tas ir tas, ko savā pamatojumā norādīja pats likumdevējs, atzīstot, mūsuprāt, savu šādu nepilnību. Pie tam, kas būtiski, manuprāt, šajā lietā ir tas, ka tieši arī mūsu sadaļa un mūsu punkts ir grozīts ar šiem pēdējiem Ministru kabineta noteikumiem. Tajā skaitā, kas arī, manuprāt, ir būtiski, iekļaujot papildus kritērijus, kas ļauj vairāk noteikt, kas tad ir šis trokšņu ģenerators un ko viņš dara vispār. Tas līdz šim nebija.

Tātad noteikumos, apstrīdētajos noteikumos, likumdevējs ir izdarījis arī vairākas maldinošas atsauces. Tajā skaitā uz militāro preču sarakstu, kas personai, mūsuprāt, ļauj nodoties secinājumam, ka noteikumos vispār ir apzīmētas ierīču kopuma konkrētās pazīmes, un ir lietojamas šajā Eiropas kopējo militāro preču saraksta vietā, kas, manuprāt, pasliktina šajā ziņā šo situāciju, ka tiešām ir militāro

preču sarakstā trokšņu ģeneratori. Tikai, kā var redzēt, teiksim, no Ārlietu ministrijas atzinuma, kas ir iesniegts mūsu lietā, piemēram, mūsu ierīces parametri… tādas ierīces tur, sarakstā, protams, nav, tur ir iekļautas tādas nozīmīgas un būtiskas ierīces, kuras ieslēdzot, var traucēt gaisā… lidaparātu kaut kādu darbību… nu, nevis tāda ierīce, kā mums, kuras darbības rādiuss, kuru precīzi neizdevās noteikt lietā, ir no 1 metra. Nu, tas ir ļoti tāds salīdzinoši nebūtisks...

Tātad, mūsu ieskatā, balstoties uz visu iepriekš minēto, izlasot normas, balstoties uz tajās sniegto informāciju, saprast to īsto nozīmi vidējai personai nav iespējams.

Iestādes norāda arī Satversmes tiesai, ka šādas norādes uz Eiropas kopējo militāro preču sarakstu ir tikai informatīvas. Tam es arī nevarētu piekrist. Jo, jau izstrādājot Ministru kabineta noteikumus, kā var redzēt arī no lietā pievienotajiem dokumentiem, Tieslietu ministrija vairākkārt dažādos veidos ir vērsusi iestādes, kura izstrādā šo normatīvo aktu, uzmanību, uz to, kādā veidā ir jāieraksta attiecīgās atsauces, lūdza izvērtēt, kas ar to ir domāts un atkarībā no tā, tātad, norādīt… pareizi norādīt, atbilstoši Tieslietu ministrijas norādītajiem noteikumiem tā, kā tas būtu norādāms normatīvajos aktos.

Tomēr bija arī sastādīti vairāki dokumenti, kuros tika apspriests šis moments, taču tik un tā attiecībā uz šo sarakstu iestāde, kas izstrādā normatīvo aktu, šos MK noteikumus, palikusi pie sava, un tādā redakcijā mēs arī redzam šo normu. Un, mūsuprāt, tas vēl vairāk rada mūsu pārliecību, ka personai bija pamats uzskatīt, izlasot šo normatīvo aktu, un tātad norādīt konkrētajā veidā veikto norādi uz militāro preču sarakstu, bija pamats uzskatīt tomēr, ka šajā sarakstā vispārīgi definētās preces ir tās preces, kuras konkrētās pazīmes ir jāmeklē Eiropas kopējā militāro preču sarakstā.

Tātad… iestādes mēģināja pārliecināt tiesu, ka ar normu viss ir kārtībā. Bet, kā ar normu, pirmām kārtām, var būt viss kārtībā, ja pirms šīs lietas izskatīšanas mēs redzam, ka cienījamajiem profesoriem, praktiķiem, personām, kas ikdienā izstrādā likumus, ir viens viedoklis un, tātad, tiesām, dažādu instanču tiesām ir cits viedoklis, arī savā starpā pretrunīgs attiecīgi. Ko tad mēs varam gaidīt no vienkārša cilvēka, ja tik augsti kvalificēti juristi paši savā starpā nevar saprast, kas tad īsti ir bijis domāts šajā Krimināllikuma pantā un kāds ir tā kopsakars ar Ministru kabineta noteikumiem. Un kā ir traktējama šī būtiskā pretruna, tātad, starp pamatnormu un sodošo normu, ka Krimināllikuma apstrīdētā norma bija, tātad, attiecīgā laika posmā bija aizliegtas ierīces, kuras var izmantot, lai veiktu pretējas darbības pasākumus sevišķā veidā, savukārt, tādu skaidrojošo tiesību normu, kas ir apstrīdētajos MK noteikumos, ir tieši kardināli pretēji norādīta, tātad, aizliegto ierīču grupa, nekā, tātad, apstrīdētajā Krimināllikuma normā definēta.

Tas, mūsuprāt, ir tas, kas tieši norāda uz to, ka šeit nav viss tik vienkārši, kā mums mēģina iestāstīt pieaicinātās personas. Un ir pamats šaubām par normas nepieciešamo kvalitāti.

Ir norādīts arī viedoklis, ka apstrīdētā Ministru kabineta noteikumu norma… tātad minētās ierīces ir operatīvās darbības veikšanai paredzēto ierīču paveids, kam es personīgi nepiekrītu. Šajā ziņā es pilnīgi pievienojos atzinuma saturam, kuru ir iesniedzis lietā profesors Lieljuksis, un pats par sevi pilnībā piekrītu tam, ka "paveids", šeit šis vārds vispār ir absolūti nevietā, jo tas ir, pirmām kārtām, divi kardināli pretēji jēdzieni - veikt un traucēt. Tas pats par sevi nevar būt viens otra paveids.

Un arī pievienojos visai pārējai motivācijai, kuru ir norādījis profesors savā atzinumā.

Tāpat arī gribētos vērst uzmanību, ka iestādes arī mēģina norādīt uz to, ka viss taču ir Ministru Kabineta noteikumos un ko jūs vēl gribat. Bet, kā to pareizi norādīja praktiski visi profesori, kas sniedza atzinumus šajā lietā, tas, kas ir norādīts Ministru kabineta noteikumos, nevar būt uzskatāms par to, kas paplašina Krimināllikumā ietverto noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

Attiecībā uz normas vēsturisko procesu gribētos vērst uzmanību uz to, ka tā īsti personai nedod iespēju saprast, kas tad ir bijis pamats zem attiecīgā Krimināllikuma panta. To apstiprina arī lietā iesniegtie dokumenti. Kā var redzēt no tiem, tad visas sarunas par normu, kāda viņa bija sākotnēji pieņemta, bija tikai kontekstā, kad gribēja aizliegt ierīces… tātad mobilo telefonu sakaru ierakstīšanai, tātad atkal operatīvās darbības veikšanai pēc būtības un tā tā apspriešana secīgi, kā var redzēt, ir gājusi. Tātad 2007. gadā ir uzsākta šādā kontekstā un, kā var redzēt no 2009. gada veiktās apspriešanas par attiecīgo normu, tad tajā arī runā attiecīgi deputāti un pieaicinātās personas, ir tieši šis konteksts par mobilo telefonu sarunu ierakstīšanas ierīcēm, nevis par jebkādām traucētājierīcēm. Tādā veidā arī pasniedz šo normu un lūdz viņu pieņemt, kas arī, manuprāt, ir divējādi viss traktējams un katrs varbūt var nonākt pie savādākiem secinājumiem.

Bet, manuprāt, tas arī var norādīt uz to, ka ir tomēr viena doma ierobežot - tikai operatīvās darbības veikšanai paredzētās ierīces aprites aizliegšanu saistībā tieši ar kriminālsodāmību.

Attiecībā uz jaunajiem grozījumiem, kurus ierosināja, tātad, Saeimas deputāts Judins, un kā var redzēt arī no šajā lietā esošajiem dokumentiem, bija tā, ka Judina kungs iepazinās ar konkrētās lietas materiāliem, sniedza savu atzinumu un konstatēja problēmu, kuru uzskatīja par nepieciešamu kaut kādā veidā novērst, kā viņš uzskatīja par vajadzīgu. Arī viņš skaidri, savā mums sniegtajā atzinumā skaidri norādīja, ka konkrētās ierīces, kuras glabāšana tika inkriminēta Marekam Belugam, nebija attiecīgajā izskatāmajā brīdī kriminalizēta un viņš uzskatīja, ka vajag tomēr to visu

rezultātu kriminalizēt un tika pieņemti grozījumi attiecīgie, kas, mūsuprāt, norāda tikai un vienīgi uz to, ka līdz tam, līdz šiem pēdējiem grozījumiem, tomēr attiecīgās preces kriminalizētas netika, bet atkal arī šo aspektu visas instances traktē savādāk un mēģina norādīt uz to, ka tas tikai papildus apliecina un palīdz interpretācijai, tomēr Krimināllikuma normas, manuprāt… tomēr viņām vajadzētu būt tādām, kas skaidri pasaka, kas ir aizliegts un kas ne. Un šeit mēs nevaram gaidīt, ka cilvēki var paļauties uz vairāku un dažādu personu veiktajām interpretācijām, kuru rezultātu mēs varam redzēt arī šajā lietā. Liholaja, Lieljuksis, Judins, pirmās instances tiesas interpretē vienā veidā, divu paveidu tiesas instances interpretē savādāk… tātad pieaicinātās personas arī savādāk interpretē. Līdz ar to, mēs nevarētu saprātīgi paļauties un pieļaut situāciju, ka Krimināllikuma normas ir jāinterpretē tik tālu, kā tas ir redzams šajā konkrētajā gadījumā. Tas tomēr… šādas atšķirības un tas, ka ir konstatēti trūkumi, kurus vajadzēja labot - gan Krimināllikuma norma, gan Stratēģisko preču aprites likuma normas, gan tika grozīti Ministru kabineta noteikumi, visas uz lietu attiecināmās normas, - tas tomēr norāda uz to, ka iepriekš šīs normas nebija kvalitatīvas.

I. Ziemele.

Jums ir vēl viena minūte.

J. Halturina.

Jā…

Pēdējo, ko varbūt gribētu uzsvērt, ir tas, ka ir izteikts iebildums attiecībā uz to, ka varētu vērsties Komitejā un noskaidrot preces veidu atbilstoši Stratēģisko preču likuma 11. pantam, bet mēs to darīt nevaram, jo mēs neesam attiecīgās Stratēģisko preču aprites subjekts, kas izriet no visiem dokumentiem, kas tika izdoti, attiecībā uz Mareku Belugu un, tātad, pašas Tieslietu ministrijas rakstītajām atbildēm, kas atrodas šajā lietā.

Tātad pat šādā veidā noskaidrot normu, vēršoties kaut kādā atbildīgā institūcijā arī nevar, jo mums pat šādu tiesību nav.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies.

Tā… lūdzu, tiesneši… jautājumus. Tiesnese Osipova. Lūdzu!

S. Osipova.

Paldies par izsmeļošu informāciju.

Jūs ļoti daudz savas runas sākumā atsaucāties uz regulu 428.2009., bet šī regula dod dalībvalstīm rīcības brīvību, un jūs jau redzat, ka tas, ko Latvijas Republika ir darījusi, viņa nav izvirzījusi mazākas prasības vai mazāk uzskaitījusi šos priekšmetus nekā ir regulā, Latvijas Republika ir pacēlusi augstākas prasības.

Sakiet, lūdzu, kāpēc jūs uzskatāt, ka tas neiekļaujas regulas dalībvalstīm piešķirtajā rīcības brīvībā?

J. Halturina.

Es uz to skatos tādā veidā, ka viens no iemesliem, kāpēc mēs iestājāmies Eiropas Savienībā – tajā skaitā, lai baudītu vienoto kopējo, tātad, tirgu. Jā, mēs no šī kopējā, vienotā tirgus, kas ir viena no svarīgākajām Eiropas Savienības pamatvērtībām, izņemam vienu preci, manuprāt, tas ir par pamatu tam pieņēmumam un iespējamībai, ka tādā veidā varētu būt kropļots šis pamatprincips, kas ir Eiropas Savienības darbības pamatprincips. Un tāpēc, manuprāt, ir arī regulā izvirzītas prasības noteiktas, kāpēc tas ir jādara un uz ko tas būtu vērsts. Tur ir minēts, ko dalībvalstis var darīt attiecībā uz eksportu. Manuprāt, ja Eiropas Savienība atļautu… es nezinu, vai tas ir pareizais vārds… mums izņemt visu, ko mēs gribam no brīvās preču aprites, attiecīgās norādes, kas ir iekļautas regulas vairākos pantos, uz kuriem es atsaucos… tajā pašā 8., piemēram, pantā, uz kuru atsaucas iestāde, piemēram, ir norāde par eksportu… 5. pantā ir iekļautas normas, kur ir norādes, kāpēc šādus izņēmumus varētu pieņemt. Tādas prasības, manuprāt, nebūtu regulā vispār norādītas, ja tā būtu mūsu pilnīga rīcības brīvība. Bet ja tā ir tāda prece, kuru mēs gribam izņemt, tad mums būtu jāskatās tomēr arī uz to, uz šo mūsu Eiropas Savienības vispārpieņemto vērtību kontekstu.

S. Osipova.

Paldies.

Sakiet, lūdzu, ja jūs uzskatāt, ka ir, tātad, regulas prasības pārkāptas, to ir izdarījusi Saeima Kriminālikumā, vai šī atkāpe no regulas veidojas Ministru kabineta noteikumos?

J. Halturina.

Ministru kabineta noteikumos.

S. Osipova.

Tātad Saeimas likumā nav šī atkāpe no regulas prasībām, bet ir Kabineta noteikumos?

J. Halturina.

Tas ir atkarībā no tā, kā kurš traktē šo pantu. Ja uzskatītu par vienotu kopumu, pieņemsim, šo apstrīdēto Ministru kabineta noteikumu un attiecīgu Krimināllikuma normu, tas ir viss kopsakarā… tad šeit veidojas tāds ļoti diskutabls jautājums, kurš ir vainīgs. Ja tā atbild ātri uz to, tad man šķiet, ka tomēr vairāk tā ir Ministru kabineta atbildība, jo, nu tomēr, tad pie normu izstrādes, tomēr, visur veicot atsauces uz Eiropas Savienības regulu, sarakstiem, vajadzēja paskatīties, cik tālu mēs varam iet šajā ziņā. Un ja tās ir tādas preces, ja tās ir tādas daudzām valstīm interesantas preces, ko apliecina tas, ka viņas vēl joprojām Eiropas Savienībā vispārēji nav aizliegtas, proti, valstis pieturās pie tā, lai viņas būtu apgrozībā, tas, manuprāt, nozīmē to, ka tik vienkārši viņas izņemt no apgrozības nevar bez noteiktu kritēriju, kas ir noteikti tajā skaitā regulas 5. un 8. pantā, kas ir kopsakarā, izvērtēšanas.

S. Osipova.

Paldies.

No lietas materiāliem es sapratu, ka Belugas kungs tehniski apzinājās, kas ir viņa īpašumā, bet nezināja nosaukumu un nesaprata, ka par to iestājas kriminālatbildība.

J. Halturina.

Nē, bija tā, ka ir viena maziņa atkāpīte veicama mūsu konstitucionālajā sūdzībā. Tur ir aprakstīta tāda situācija, ka Mareks Beluga bija apmeklējis vienu no izstādēm, kur viņam tika iedota attiecīgā prece, tā bija bez jebkāda iepakojuma, viņai pat nebija lādēšanas… viņu vajag lādēt, bet viņai pat nebija lādēšanas iekārtas, kur pēc tam ieslēdza Drošības policija pie sevis un atrada kaut kādu lādētāju. Proti, vispār nestrādāja, tā bija ievietota attiecīgajā polietilēna maisā, kur viņu atrada, un tur bija arī citi materiāli no attiecīgās izstādes. Tas bija kā produkcijas paraugs un…

S. Osipova.

Es atvainojos… Es šo visu lasīju lietā, bet sakiet, lūdzu, pieņemot produkcijas paraugu, ir doma, ka jūs to izplatīsiet vai lietosiet… cik jēgpilni ir pieņemt kaut kādu paraudziņu, ja nav skaidrs, kas tas ir, un viņu nevar lietot, jo viņš nav uzlādējams?

M. Beluga.

Es varbūt izstāstīšu… esmu apmeklējis starptautisku izstādi un tās starptautiskās izstādes ir ļoti plašas. Tās apjoma ziņā ir kā tirdzniecības centrs "Domina", 2-5stāvu tādi angāri, kurus ir jānoiet pa 7 dienām maksimums, jo izstāde beidzas. Līdz ar to mana prakse ir tāda, ka es apmeklēju to izstādi, eju, ņemu pēc kārtas visus katalogus un, ja preču ražotājs vai izplatītājs dod kaut kādu dāvanu vai

preču paraugu, tad es īsti neskatoties, ņēmu visu maisiņā, kurš atbrauca līdzi. Tad, kad es atnesu uz darbu un kad man ir brīvs laiks, tad es pēc kārtas visu izņemu un skatos, kas ir interesanti un kas man nav interesants. Tad es atlasu tos produktus, kas mani neinteresē, es nolieku atsevišķā maisiņā, un to produkciju, kas mani interesē, es nolieku citā maisiņā, un sāku ar to operatīvi strādāt. Līdz ar to konkrēto preci es kopā ar visiem pārējiem reklāmas materiāliem iemetu maisiņā, kurš man nebija aktuāls un tas glabājās blakus manam darbgaldam. Kratīšanas laikā tur bija visa arī tā informācija un reklāmas atradās manā maisiņā. Bet es tam netiku klāt, tas man nebija interesanti un es neiedziļinājos, kas tur ir par situāciju. Un tā kā mans bizness ir saistīts ar mobilajiem telefoniem, tad viens no tās ierīces pielietošanas iespējamiem veidiem ir mobilo telefonu signālu pārbaude, ko apliecina divu ekspertu atzinumi, kuri atrodas mūsu lietā. Līdz ar to apzināties, ka tā ierīce izrādījās konkrēts ģenerators, tas nav viennozīmīgi tādā veidā. Viņu varēja pielietot arī mobilo telefonu remontam, kas ir mans tiešais bizness. Bet, kā jau es teicu, es neiedziļinājos tajā lietā pēc būtības, es to neesmu izmantojis, es viņu pat nevaru ieslēgt, jo nebija lādētāja. Līdz ar to, man nav bijusi informācija par to…

Vienīgais, ja vēl ir iespēja piebilst… Jekaterina jau visu ļoti precīzi pateica, bet attiecībā uz to regulu, uz kā pamata tika pieņemtas aizliegtās konkrētās ierīces, gribētu pieminēt, ka Ministru kabineta noteikumos 645. - noteikumi "Par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu", - tieši šajā sadaļā 10A905 ir atsauce: skatīties Padomes 2000. gada 22. jūlija lēmumu, regulas numurs 1334-2000, ar ko nosaka kopienas režīmu divējādi lietojamo preču un tehnoloģisko preču eksporta kontroli 1. pielikumā kategoriju 5., otro daļu "Informācijas drošībai". Ieejot konkrētajā sadaļā skaidri un gaiši ir rakstīts, ka kontroli neattiecina uz iekārtām, kuras ir paredzētas privātai lietošanai un atrodas lietotāja valdījumā. Līdz ar to arī ar šo atsauci ir skaidrs, ka kontroli neattiecina uz iekārtām privātai lietošanai. Ja pieņem, ka tas ir trokšņu ģenerators, tad viņš privātai lietošanai arī ir paredzēts. Līdz ar to, arī no šitā normatīvā akta vēl papildus atsauce uz preču sarakstu… ir skaidrs, ka kontrole uz konkrēto preci… uz mani neattiecas.

J. Halturina.

Ja vēl ir iespējams papildus atbildēt uz jūsu jautājumu, tad...

S. Osipova.

Es guvu atbildi, paldies. Pie kam no pirmajām rokām, kas vienmēr ir precīzāk.

Man ir vēl viens jautājums. Tātad, tajā brīdī, kad jūs sapratāt, ka par jūsu glabājumā esošu preci jums var iestāties kriminālatbildība, un jūs pētījāt šos Ministru kabineta noteikumus, jūs viņus pētījāt, es saprotu, likumi.lv, datorā un pēc tam izprintējāt un lietā ir apliecinājums, ka izprintētajā šajā e- bija kaut kādi traucējumi,

bet jūs jau primāri noteikti lasījāt datora ekrānā, kur nebija šādu traucējumu apzināt normu.

M. Beluga.
Man ērtāk ir lasīt drukātā veidā.

S. Osipova.
Tātad jūs ekrānā vispār nelasījāt?

M. Beluga.
Es atradu, izdrukāju un mājās pēc tam lasīju.

S. Osipova.
Vai jūs uzskatāt, ka tas ir pietiekams pamats pateikt, ka jūs nevarējāt iepazīties ar likumu, jo jūs meklējāt šo likumu neoficiālā mājaslapā? Jūs varējāt skatīties arī Latvijas Republikas oficiālo publikāciju.

M. Beluga.
Man liekas, ka Latvijas Vēstnesis.lv ir oficiālais…

S. Osipova.
Jūs nevis likumi.lv, bet "Latvijas Vēstnesī" meklējāt un tur neatradāt?

M. Beluga.
Likumi.lv…

S. Osipova.
Tas nav gluži viens un tas pats.

J. Halturina.
Likumi.lv… kā mēs redzam, varam redzēt arī, piemēram, no vairākām anotācijām, kas ir izdotas saskaņā ar šiem apstrīdētajiem MK noteikumiem, tad likumi.lv arī ir norādīts kā viens no svarīgākajiem veidiem, kā sabiedrībai tiek darīts zināms attiecīgās normas saturs. Likumi.lv lieto visi un tomēr nevar neatzīt, ka to izmanto pārsvarā, es domāju, lielākā Latvijas sabiedrības daļa.

S. Osipova.
Paldies.

J. Halturina.

Un attiecībā uz to, ka Mareks Beluga… kad viņš sāka meklēt… tad tas brīdis… un kad viņš nesaprata šo ierīču nozīmi, mēs pat par to veicām politrapa pārbaudi, kurā viens no vadošākajiem, manuprāt, Latvijas ekspertiem norādīja, ka viņš neapzinājās, nesaprata un ar absolūtu pārliecību nevarēja saprast attiecīgās normas saturu.

I. Ziemele.

Jā, paldies, tas mums ir lietā.

Tiesnesis Kučs. Lūdzu!

A. Kučs.

Jautājums… tā kā jūs sākāt ar Eiropas Savienības tiesību normām, tad arī man būtu jautājums. Uz ko jūs balstāt šo savu argumentāciju, ka Latvija nevar paplašināt šo sarakstu? Tur ir tāda jūsu gramatiskā interpretācija, vai ir, teiksim, ir kādas Eiropas Savienības tiesas atziņas, kādi citi avoti?

J. Halturina.

Izņemot, teiksim, kaut kādas vispārīgas atsauces uz vispārīgajām lietām, kas kopumā ir par Eiropas Savienības tiesībām, uz kurām es veicu atsauces šajā konstitucionālajā sūdzībā… nezinu, vai es pareizi izteikšos Van Gend En Loss lieta, un otra lieta, kas ir norādīta… es neatradu atsauces. Līdz ar to, tā ir mana un citu juristu, ar kuriem es konsultējos, gramatiska interpretācija.

A. Kučs.

Paldies. Un otrs jautājums.

Jūs minējāt, ka jūs nevarējāt vērsties komitejā, jo jūs neesat subjekts.

J. Halturina.

Jā!

A. Kučs.

Vai jūs reāli to darījāt un komiteja jums atteica, vai arī jūs prezumējāt no likuma un tad, kas ir tas pants?

J. Halturina.

Tas pamats izriet… mēs nevērsāmies… bet šāda neiespējamība ir tieši norādīta likumā, proti, tātad, 11. panta pirmajā daļā ir noteikts pamats, kas var vērsties, lai saņemtu attiecīgo izziņu, piemēram, un tas ir stratēģisko preču subjekts.

Un tas, kas ir stratēģisko preču subjekts, ir norādīts, tātad, 1. pantā. No tā izriet, ka tas ir…. kas darbojas šajā jomā, kam ir izsniegta licence. Pie tam, saskaņā ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] pantu, fiziskā persona principiāli nevar būt par subjektu, uz ko vairākos savos rakstos ir norādījusi arī Tieslietu ministrija. Un tas arī ir norādīts Marekam Belugam izsniegtajā apsūdzībā kā viens no punktiem, ka viņš nav stratēģiskās nozīmes preču subjekts. Tādā veidā viņš nevarētu vērsties. Pie kam, manuprāt, ja mēs pajautātu attiecīgajai iestādei, kas izsniedz šādas izziņas, cik reāli vispār pa šo laiku personas tur vērsās. Es domāju, ka tur vai nu nebūs neviens, vai arī… nu fiziskas personas… pasakiet, lūdzu, vai tā ir vai nav stratēģiskas nozīmes prece… mans viedoklis ir, ka neviens tur… ir tālāk sniegta informācija, ka ir izsniegtas licences un tur visi ir kaut kādi komersanti, tajā skaitā, kas piegādā kaut ko Latvijas iestādēm drošības un tā tālāk… No tā visa man rodas iespaids, ka nevar tur vērsties fiziskas personas, viņas tur nevēršas un nevar sagaidīt, kad viņi tur vērsīsies. Tas nav efektīvs mehānisms, lai noskaidrotu preces pielietojamību īsto.

A. Kučs.

Paldies. Ja var, tad vēl pēdējo jautājumu.

Par Ministru kabineta noteikumiem 645. Tie jums bija pieejami uz to brīdi… konkrēti Marekam Belugam… un tur bija, teiksim, skaidri ierakstīts, ka tur ietilpst arī preces, kas traucē operatīvās darbības pasākumus. Šis pielikums uz to brīdi bija pieejams un par to nekādu jums iebildumu nav, ka tas būtu neskaidrs?

J. Halturina.

Mums nav nekādu iebildumu, ka viņš bija pieejams. Protams, ar viņu varēja iepazīties. Bet, manuprāt, tie formulējumi, pirmām kārtām, viņi ir nepareizi izvēlēti attiecībā, teiksim, uz plašu frekvenču diapazona trokšņu ģeneratoru. Tas, ka šis jēdziens neatklāj īsto ierīces pielietojumu, mēs varam redzēt no aktuālās redakcijas un no tā pamatojuma, kāpēc tika grozīts šīs ierīces nosaukums. Un arī mūsu lietā eksperts, kas ir no Rīgas Tehniskās universitātes, viņš arī teica, ka nu īsti neatbilst tam jēdzienam "trokšņu ģenerators". Tur ir vairākas diskusijas iespējamas… tur "signāla ģenerators" un tā tālāk… Tas nebija pareizais jēdziens, lai aprakstītu šo, piemēram, konkrēto preču grupu. Es pat nerunāju par pārējo preču grupām, kas tur ir norādītas, kur vispār… nu, es cilvēks, kas ir saņēmis kaut kādu izglītību, kaut kur esmu strādājis, kaut ko zinu, bet es nezinu, kas ir par ierīcēm, ja man iedotu vienu no šīm ierīcēm, tur… skremblers… es nezinu, kas tas tāds ir. Ja es viņu ieraudzītu, es nemūžam neatpazītu.

A. Kučs.

Paldies.

M. Beluga.

Es vēl mazliet piebildīšu. Mūsu lietā ir arī Latviešu valodas centra atzinums par konkrēto normas interpretāciju. Tur latviešu valodas eksperti valsts institūcijā deva savu atzinu, ka veicot gramatisko interpretāciju ar atsauci uz SK Militārpreču sarakstu, tad ir aizliegti nevis pilnīgi visi plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratori, bet tikai militāras preces… pēc tiem parametriem atbilst arī mobilais telefons. Viņš arī darbojas uz plašas frekvences, viņš zvanot raida signālu un arī tajā skaitā tur ir rakstīts, ka skeneri. Skeneri arī ir…

I. Ziemele.

Skaidrs. Paldies. Mēs dosim juridisku vērtējumu tam visam.

Vai kolēģiem tienešiem vēl būtu kādi jautājumi?

Tiesnesis Kusiņš. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Es gribēju jautājumu saistībā ar likumdošanas procesu. Jūs norādījāt, ka norma nav pieņemta. Konstitucionālajā sūdzībā 16. lapaspusē jūs rakstāt, ka likumprojektu bija iesniedzis tieslietu ministrs, ka tā nedrīkst… darīt…

J. Halturina.

Nē, nevis tā nedrīkst darīt, varbūt tas nebija tas īstais un pareizais formulējums tādā ziņā, ka… nu neveiksmīgi noformulēts tādā ziņā, ka pamatdoma bija, ka nav iziets nepieciešamais skatījumu skaits… ja es pareizi tā izteicos…

G. Kusiņš.

Tātad precizēšu jūsu jautājumu. Tātad jūs uzskatāt, ka norma nav pieņemta tāpēc, ka priekšlikums bija iesniegts tikai uz trešo lasījumu.

J. Halturina.

Jā, novēloti… vēlāk, nekā tas būtu nepieciešams.

G. Kusiņš.

Vai likumdošanas procesa ietvaros ir iespējams iesniegt priekšlikumus trešajam lasījumam tādus, kas nav iesniegti iepriekš? Vai tas ir aizliegts?

J. Halturina.

Es neesmu likumdošanas jomas tiešs speciālists. Tas ir tikai, teiksim, mūsu viedoklis. Mūsuprāt, vismaz divos lasījumos ir jāizskata, jāizdiskutē. Ja tas nav veikts,

tātad rezultātā var rasties tādas problēmas, kuras mēs redzam, teiksim, konkrētajā gadījumā, ka kaut kas nav līdz galam izdiskutēts, vienkārši pieņemts kaut kādā veidā automātiski.

G. Kusiņš.

Bet sakiet, lūdzu… šis priekšlikums, šis konkrētais Krimināllikuma 237.[1]…. tas bija izskatīts trijos lasījumos nevis divos?

J. Halturina.

Attiecībā uz kādu redakciju ir šis jautājums…?

G. Kusiņš.

Jūsu konstitucionālajā sūdzībā rakstīts: 16. lapaspusē. 237.[1] pants tika iekļauts Krimināllikumā, šis likumprojekts reģistrēts 9. Saeimas likumprojektu reģistrā ar numuru 723. un tad ir teikums… "šo likumprojektu bija iesniedzis tieslietu ministrs". Pirms tam jūs norādāt, ka tieslietu ministrs nevar iesniegt likumprojektus. No tā jūs taisāt secinājumus, ka šis likumprojekts nav pieņemts pienācīgā kārtībā.

Tas ir 16. lappuses beigās un 17. lappusē ir secinājums.

J. Halturina.

Jā, es sapratu… tā ir pamatredakcija… Šajā ziņā es varbūt tad vēlētos precizēt, ka šim likumprojektam, tātad, priekšlikumu izteikšanas termiņš bija 2007. gadā. Savukārt, pēc priekšlikumu izteikšanas termiņa, tas ir jau 2009. gadā, šo likumprojektu iesniedza tieslietu ministrs. Un tādējādi sanāk tā, ka šis priekšlikums… nu, teiksim, viņš ir nepareizi iesniegts, varbūt tā es noformulēšu, jo nebija iesniegts laikā, kas bija paredzēts priekš priekšlikumu iesniegšanas.

G. Kusiņš.

Sakiet, lūdzu, vai mēs runājam par vieniem un tiem pašiem priekšlikumiem? Apskatot datu bāzi, ir redzams, ka to priekšlikumu ir iesniedzis nevis tieslietu ministrs, bet Tieslietu ministrijas parlamentārais sekretārs Lūša kungs. Vai mēs runājam par vienu un to pašu likumprojektu?

J. Halturina.

Šeit es gribētu teikt par to sākotnējo likuma redakciju… ja es nemaldos, ministrs Segliņš bija…

G. Kusiņš.

Jūs tagad runājat par 237.[1] pantu?

J. Halturina.

Jā. Un, ja es nemaldos, tas bija ministrs Segliņš, jo pēc tam visur pie apspriešanas viņš bija definēts kā persona, kas ir tātad iesniegusi attiecīgo likuma projektu. Tā… Tieslietu ministrijas… tas ir 4. sējumā lietā, kur var redzēt, kā bija tieši… Segliņa priekšlikumu izskata… savukārt iepriekš, ja es nemaldos, tajā pašā 4. sējumā… varbūt es mēģināšu atrast…

G. Kusiņš.

Mēs runājam par grozījumiem Krimināllikumā, kas pieņemti 10. septembrī 2009. gadā.

J. Halturina.

Pašu pirmo likuma redakciju…

G. Kusiņš.

Nē, mēs runājam par 237.[1] panta iekļaušanu.

J. Halturina.

Jā, jā…

G. Kusiņš.

Bet tas nav likumprojekts 723.

J. Halturina.

Tā… es mēģināšu atsaukties uz lietas lapu…

G. Kusiņš.

Vai nav kaut kāds pārpratums?

J. Halturina.

Vienu mirklīti, man vienkārši sajaucās šīs lapas, kas bija izprintētas… Es speciāli izrakstīju…

G. Kusiņš.

Ne, nē, paldies, viss kārtībā.

I. Ziemele.

Tiesa jums norādīja uz to, kas jums ir jānoskaidro.

Tiesnesis Neimanis.

J. Neimanis.

Man jums jautājums. Šajā darbības sfērā… "Mobilux" jūs darbojaties… jau no kura gada?

M. Beluga.

Vēsturiski SIA "Mobilux" dibināts 2005. gadā un 2011. gadā "Mobilux" bija citi biznesa plāni, pārtrauca konkrēto biznesu un to turpināja ar "Mobilux" vārdu. Līdz ar to, atbildot uz jūsu jautājumu, tad šajā biznesā personīgi es… domāju, ka no 2005. gada.

J. Neimanis.

Un faktiski nodarbojaties ar mobilo telefonu un dažādu elektronisko ierīču tirdzniecību?

M. Beluga.

Datortehnika, televizori… vairumtirdzniecība un arī mazumtirdzniecība.

J. Neimanis.

Bet tādas ierīces, kādu jums iedeva šajā izstādē? Tādas iepriekš jūs nebijāt redzējis, ja?

M. Beluga.

Nē. Mums ir mobilo telefonu serviss, ir savs vadītājs, kuram ir speciāla izglītība, kurš ar to nodarbojas un apkalpo garantijas preces. Personīgi es vadu tirdzniecības firmu kopumā un biznesa kontakti, iepirkšana, pārdošana, piegādātāji, ražotāji un klienti. Es esmu atbildīgs vairāk par šo biznesa sfēru.

J. Neimanis.

Tātad jūs… kā es saprotu, faktiski orientējaties dažādās precēs, elektronikā, kāda ir Latvijas tirgū, pasaules tirgū ir apgrozībā… un tad izvēlaties, ko no šī te plašā pasaules piedāvājuma tad piedāvāt klientiem Latvijā. Tāda ir tā doma?

M. Beluga.

Jā… mēs skatāmies arī aktuālās preces, kuras parādās izstādēs… kur tiek rādīti visādi jaunumi, jaunumi tehnoloģijās, jaunas iekārtas. Līdz ar to primārais mērķis, apmeklējot izstādes, ir atrast jaunus kontaktus un nodibināt tiešus kontaktus ar piegādātājiem un ražotājiem. Un otrs ir skatīties tendences, kas pasaulē atrodas… kas

ir populārs… un ir skaidrs, ka visi virzās uz to pusi, un tad attiecīgi pirmajam ir jānoslēdz līgums un jāpiedāvā Latvijas tirgū… Un arī tajās izstādēs ir ļoti daudz ne tikai Eiropas ražotāji, bet arī Ķīnas, Taivānas… tie reģionu ražotāji, kuri piedāvā ne tikai pašas iekārtas, bet arī visādus pārveidotājus, visādas mikroshēmas, no kā var ražot attiecīgās preces. Līdz ar to konkrēto ierīci man iedeva no tās sadaļas, no kuras es, godīgi sakot, vienkārši es neko nesapratu, bet vienkārši ķeksīša pēc vajadzēja visu apmeklēt, lai visu dabūtu, un pēc tam lai būtu iespēja to visu izanalizēt.

J. Neimanis.

Okey. Un tas policijas apmeklējums toreiz… es saprotu, ka tur Finanšu policija ieradās saistībā ar kaut kādiem grāmatvedības un nodokļu pārkāpumiem vai…?

M. Beluga.

Bija ierosināta kriminālliета…. Cik es sapratu, tā kā mums bija veikts nodokļu audits, kurš beidzās bez jebkādiem uzrēķiniem un, kā es sapratu no lietas materiāliem, tad tā inspektore, kura veica mums nodokļu auditu, tika pieķerta vai nu kukuļošanā vai dienesta stāvokļa ļaunprātīgā izmantošanā kaut kur citur. Un tā kā viņa veica nodokļu auditu arī mums, tad Finanšu policijas inspektoriem un izmeklētājiem radās aizdomas, ka varbūt mēs arī esam kaut ko paslēpuši. Un tad viņi atbrauca ar tām kratīšanām, izņēma dokumentus, prasīja sniegt liecības… un ar to arī viss beidzās. No tā brīža pēc visa tā pasākuma nekas nav mainījies. Nav nekas saukts uz prokuratūru….

J. Neimanis.

Paldies. Labi.

I. Ziemele.

Tiesnešiem ir vēl kādi jautājumi? Man varbūt būtu vēl viens tāds ļoti vienkāršs jautājums. Sakiet, lūdzu, kā tad jūs definējat, kas ir tiesību normas… skaidra tiesību norma kriminālatbildības jomā un vai tas, jūsuprāt, nozīmē, ka šī norma nevarētu saturēt atsauces uz tiesību sistēmā pieejamiem citiem normatīviem aktiem?

J. Halturina.

Jā, paldies, godātā tiesa. Protams, ka viņa var saturēt. Tas ir vispārīgi atzīts. Mēs nerunājam par to, mēs runājam par to, ka ir šī būtiskā pretruna starp pamatnormu un skaidrojošo normu, kas nevar būt, mūsuprāt… Ir arī profesori, kas ir snieguši mums…

I. Ziemele.

Skaidrs. Tātad nedrīkst būt pretrunas…

J. Halturina.

Pretrunas… un tomēr ir jāizlasa… arī tai blanketa normai ir jābūt kaut kam, līdz kam viņa sniedzas… kā persona varētu viņu izsekot. Kāpēc nevar uzreiz normā iekļaut kaut kādu atsauci, kas personai ļauj arī pa tiešo uzreiz nonākt pie tā īstā akta…

I. Ziemele.

Jā, labi. Sapratu jūsu domu.

M. Beluga.

Es vēl varētu piebilst. Ideālā variantā, lai būtu pilnīgi skaidra tā norma, viņai ir jābūt Krimināllikumā esošajā redakcijā, bet tajā Stratēģisko preču sarakstā nevajag būt atsaucēm uz padomes regulu 1334/2000 un nevajadzētu būt atsaucēm uz SK Militāro preču sarakstu. Ja tādas atsauces nebūs, pilnīgi viss ir skaidrs. Bet ar tām atsaucēm rodas nepareizs priekšstats.

J. Halturina.

Bet tāpat tā pretruna saglabājas starp pamatnormu un…

I. Ziemele.

Paldies. Lūdzu, Saeimas pārstāvei un Ministru kabineta pārstāvim, kādi būtu jautājumi pieteikuma iesniedzējam?

I. Tralmaka.

Paldies. Man būtu pāris jautājumi.

Lai precizētu… tie jūsu iebildumi par likumdošanas procesu attiecas nevis uz apstrīdēto normu, bet uz 2009. gada redakciju.

J. Halturina.

Uz to sākotnēju redakciju, kas principā bija nemainīga. Un precizēšu, ka… tātad, kā es atradu… man gan nav pilna informācija, bet, tātad, no lietas materiāliem izriet, ka attiecīgo priekšlikumu iesniegšanas termiņš tika noteikts 2007. gada 16. oktobris.

I. Tralmaka.

Es to saprotu, bet vienkārši tas jautājums ir par to, ka šī te ir apstrīdētā norma konkrētajā redakcijā, kas ir pieņemta 2012. gadā un stājās spēkā 1. aprīlī. Jautājums ir,

vai tas attiecas uz iepriekšējo likumprojektu… vai tieši uz šo likumu tādā redakcijā, kas ir apstrīdēts… uz iepriekšējo… es tā saprotu…

J. Halturina.

Nu, redakcijas būtība bija nemainīga. Tikai vēlāk tika sadalīta divās daļās, bez jebkādiem citiem grozījumiem.

I. Tralmaka.

Paldies.

Jūs arī minējāt, ka tiesām ir pretrunīgs viedoklis par to, vai šī te "e" punkta ierīces ir bijušas, tā teikt, kriminalizētas. Sakiet, vai jūsu rīcībā ir spēkā stājušies tiesu nolēmumi, vai jūs varat norādīt uz kādu, kur tiesa būtu atzinusi, ka viņu tur nav zem tā Krimināllikuma panta?

J. Halturina.

Ziniet, pirmām kārtām, mūsu lietā ir pirmās instances tiesas atzinums par nevainību, tieši arī tajā skaitā… Tur bija virkne pārkāpumu plus vēl arī šādā tieši aspektā atzina par nevainīgu. Tad ir bijušas arī citas lietas, kur personas ir atzītas par nevainīgām, bet man, diemžēl, ir viena tāda informācija… diemžēl, vēl joprojām advokāti iebilst pret to, kāda viņa ir publiski pieejama….. un tā ir, piemēram, 2014. gada 14. novembris, tātad spriedums lietā SKK-0696-14. Tur bija tā, ka jau pirmās divas instances attaisnoja cilvēku pēc šī konkrētā panta, tur bija divi panti tātad inkriminēti… pēc izskatāmā panta attaisnoja, savukārt… tātad pirmajā un otrajā instancē… un trešajā instancē, tātad Augstākā tiesa jau skatīja tikai citas normas, kas nav šajā lietā kontekstā.

I. Tralmaka.

Attaisnoja to lietu nevis tāpēc, ka nebija subjektīvās puses, bet tādēļ, ka nebija Krimināllikumā paredzēta atbildība par…

J. Halturina.

Kā es jums minēju, es redzu tikai tādu, teiksim, tādu rezultātu, kas ir… nu, es pieprasīju informāciju, kad gāja mūsu konkrētā krimināllieta, es pieprasīju no visām Latvijas tiesām informāciju par visām lietām, kādas vispār tiek skatītas saistībā ar šo konkrēto pantu. Un Augstākā tiesa bija viena no tām tiesām, kas man atbildēja, un norādīja uz vienu šo lietu, uz kuru es jums tātad norādīju. Un bija arī šis spriedums. Tātad viņš ir anonimizēts. Bet es redzu, ka cilvēks ir attaisnots, bet tālāko motivāciju es neredzu.

I. Tralmaka.

Skaidrs. Paldies.

Un tad pēdējais jautājums jums būtu par tādu pienākumu… rūpības pienākumu. Vai jūs uzskatāt, ka, ja cilvēks darbojas tomēr ar elektroniskajām ierīcēm un ir šāds aizliegums, vai tomēr nebūtu jāpārliecinās par iekārtu funkciju, pirms tās tiek ievestas, zinot, ka ir aizliegums ievest dažādas funkcijas ierīces. Vai tomēr nebūtu jāpārliecinās, pirms ievešanas par to, kāda ir ierīces funkcija un vai viņa varētu būt aizliegta.

J. Halturina.

Te arī rodas šī problēma. Jo, manuprāt, ir jāskatās, pirmām kārtām, no tā, ka visupirms pašai normai ir jābūt skaidrai. Persona viņu izlasa un tad, ja viņa saņem kaut ko, tad viņai ir tur ko meklēt, ar ko salīdzināt. Ja jau no paša sākuma tu nezini, kas tad īsti ir aizliegts, kas tie ir visi par priekšmetiem, tad tu loģiski nemeklēsi to, jo tu nezini, ko meklēt.

I. Tralmaka.

Skaidrs. Paldies.

I. Ziemele.

Lūdzu!

V. Vītoliņš.

Man arī daži jautājumi.

Pirmais jautājums. Tiesnese Osipova jau uzdeva līdzīgu jautājumu attiecībā uz regulām par Eiropas Savienības preču brīvu apriti. Ja es pareizi saprotu, tad jūs nevarat nosaukt Ministru kabineta noteikumos kādu konkrētu punktu, kas aizliegtu šo apriti. Vai tas tā ir?

J. Halturina.

Ministru kabineta noteikumos?

V. Vītoliņš.

Jā. Vai jūs varat nosaukt Ministru kabineta noteikumos kādu konkrētu punktu, kas aizliedz šo preču apriti Eiropas Savienībā?

J. Halturina.

Es domāju tā, ka regulas… mana interpretācija ir tāda, ka spēkā esošās regulas noteikumi ierobežo mūs noteikt visplašāko, visu iespējamo preču aprites ierobežojumus. Teiksim, no otras puses… nevis, teiksim, kā jūs… bet…

V. Vītoliņš.

Kā es sapratu no atbildes Osipovas kundzei, tad jūs nevis Ministru kabineta noteikumos saskatāt šo aizliegumu, bet skatot šos Ministru kabineta noteikumus kontekstā ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] panta pirmo daļu. Vai tas tā ir? Vai es pareizi jūs sapratu?

J. Halturina.

Varbūt es nepareizi sapratu jūsu jautājumu. Kā es saprotu jūsu jautājumu… kā es atbildēju… tad regulā ir noteikti kritēriji un izvirzītas… manuprāt… prasības, kuras tev jāievēro, jāizpilda un priekšnoteikumi, ka tu vari un pie kādiem apstākļiem aizliegt savā nacionālajā likumdošanā noteikto preču brīvo apgrozību.

V. Vītoliņš.

Es atvainojos, godātā tiesa… es, tātad, vēlreiz. Tātad jūs Ministru kabineta noteikumos varat nosaukt kādu konkrētu punktu, kas aizliedz preču brīvu apriti?

J. Halturina.

Bet es jums runāju par mūsu pozīciju… par mūsu konstitucionālās sūdzības pamatojumu nevis kā es… Es vienkārši negribu atkārtoties, bet, manuprāt, es atbildēju tā kā es… saskaņā ar mūsu interpretāciju uz jūsu jautājumu. Es nevaru saprast, ko jūs gribat īsti…

V. Vītoliņš.

Labi. Paldies.

Otrs jautājums. Apskatot Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] pantu pirmo daļu. Tātad tur ir noteikts, ka fiziskām personām ir aizliegts attiecīgi iegādāties un glabāt attiecīgās preces. Vai jūs uzskatāt, ka šī norma aizliedz pilnībā tirgus apriti šīm precēm Latvijas Republikā?

J. Halturina.

Fiziskām personām, jā. Kā individuālie komersanti, piemēram, jā… pašnodarbinātajām personām arī…

V. Vītoliņš.

Vēl viens jautājums.

Es saprotu, ka jūs īsti neesat vērsušies Stratēģiskās nozīmes preču komitejā tamdēļ, ka neticējāt, ka šī atbilde varētu būt. Bet vai jūs esat mēģinājuši vērsties Ārlietu ministrijā, jo, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem no 2009. gada 7. aprīļa Nr. 300, kas ir Ministru kabineta kārtības rullis 216. punktā ir paredzēts, ka, ja ir nepieciešams, tad skaidrojumu par normatīvā akta izdošanu var sniegt tā iesniedzējs. Šinī gadījumā - Ārlietu ministrija. Tātad attiecīgi… vai jūs esat mēģinājuši uz šī punkta pamata vērsties Ārlietu ministrijā, lai noskaidrotu attiecīgi Ministru kabineta noteikumu saturu?

J. Halturina.

Pagaidiet… bet kurā brīdī man tas būtu jādara?

V. Vītoliņš.

Nē, nu jūs sakāt, ka jums norma nav skaidra un jūs sakāt, ka jūs…

J. Halturina.

Pamatā… pašā pamatā, ja par šiem Ministru kabineta noteikumiem mēs runājam konkrēti… problēma ir šis vispārīgais ierīču definējums. Un vēl jo vairāk. Diemžēl ir palaists garām tas, ka pašā sākumā, piemēram, bija noteikti konkrēti nomenklatūras kodi, ja mēs redzam pašu pirmo redakciju. Kāpēc vēlāk tie tika izņemti ārā? Tie mums ļoti palīdzētu, nevēršoties jebkur… vienkārši apskatoties šo kombinēto nomenklatūru, kas ir publiski pieejama, salīdzinot, vai konkrētā prece atbilst vai neatbilst. Tas arī ir izņemts ārā. Un vēl jo vairāk man šķiet, ka tas ir izņemts ar nepieņemamu pamatojumu, nu, varētu teikt, slinkumu, tādā ziņā, lai katru gadu negrozītu normu. Tas nav pieļaujams, manuprāt. Pašā sākumā bija šie kombinētās nomenklatūras kodi. Vēl jo vairāk. Ja mēs apskatītos attiecībā uz mūsu ierīci, uz šo kombinēto nomenklatūras kodu, tad zem šī attiecīgā punkta tātad nonāk elektrodzinēji, elektroģeneratori un vēl… elektroģeneratori… tas ir pats par sevi un nav jau vairs mūsu preču kategorija, jo elektroģenerators... tas ir kaut kas tāds, kas pārveido kaut ko elektrībā un nevis otrādāk.

Otrām kārtām. Šādā kombinētā nomenklatūrā tad būtu konstatējams, ka tajā ir iekļauti šie elektroģeneratori ar jaudu 350 kW, savukārt, mūsu ierīces jaudīgums, ja var tā teikt, ir 0,001, ja es nemaldos kW… jeb pārvēršot, tas ir 1 W mūsu ierīcei, kā to Drošības policija konstatēja, būtu ierīces jaudīgums pret šiem datiem. Tad mūsu ierīce tur vispār nebūtu, teiksim tā.

Kāpēc valsts atteicās no šiem kombinētās nomenklatūras kodiem? Manuprāt, tas ir absolūti nepareizi, jo tādā veidā tas tiešām palīdzētu cilvēkam identificēt preces.

Pie kam bija ļoti labi arī nodomi attiecībā uz to, ka jābūt arī anotācijās ierakstīts iekšā, ka jābūt personai pašai iespējai konstatēt, tāpēc vajag kritērijus papildus likt klāt šiem vispārīgajiem definējumiem… Kāpēc tas nav izdarīts attiecībā uz visām kategorijām, tajā skaitā uz mūsu preci, tas tikai pēc mūsu lietas tika izdarīts, tas arī nav saprotams, jo tas arī palika…

I. Ziemele.

Jūs saņēmāt atbildi?

V. Vītoliņš.

Jā. Paldies.

I. Ziemele.

Jā, man liekas, ka ļoti izsmeļoši…

V. Vītoliņš.

Un pēdējais jautājums. Kā jūs domājat, vai par šo konkrēto ierīci, kas tika skatīta Kriminālliet ā, internetā ir iespējams atrast šīs ierīces specifikāciju?

J. Halturina.

Ļoti labs jautājums. Ziniet, kur ir tā problēma… uz to uzstāja arī iepriekš Valsts drošības dienests savā paskaidrojumā, ka, re, kur ir internets, kur tu vari pameklēt… Bet, piemēram, konkrētajā gadījumā… Mareks Beluga… viņam nepaskaidroja īsti, kas tas īsti ir, no tā normatīvā akta nav saprotams, kas īsti ir aizliegts…. pēc kāda… Uz ierīces iepakojuma nav minētas norādes par tās pielietojamību… Viņam nav pat uzlādēšanas iekārtas….

I. Ziemele.

Varbūt jūs varētu īsāk? Varējāt internetā atrast, nevarējāt vai vispār nezinājāt, kas ir jāatrod?

J. Halturina.

Jā, nezinājām, ko meklēt.

V. Vītoliņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Skaidrs. Pēc tam vēl būs tiesu debates un visu pateiksiet tiesu debatēs. Paldies.

Tagad es došu vārdu Saeimas pārstāvei un Ministru kabineta pārstāvim. Sakiet, lūdzu, no laika organizācijas viedokļa… kā jūs esat savstarpēji… Jums abiem vajadzēs tās visas minūtes? Gribēsiet runāt… labi…

I. Tralmaka.

Paldies, godātā tiesa. Es gan domāju, ka es tās 30 minūtes neizmantošu, bet īsumā tad es uzsvēršu svarīgākos punktus, tāpēc ka Saeima savu atbildes rakstu jau ir sniegusi un tur viss ir detalizēti izklāstīts.

Izskatāmā lieta ir viena no retajām lietām, par kuru mēs runājam, ka mēs aplūkojam specifisku… tiesību uz taisnīgu tiesu aspektu un tas būs princips *nullum crimen sine lege,* kas tiek aplūkots.

Sākumā ir jāsaka, ka tas ir fundamentāls krimināltiesību princips, kur būtība ir pavisam vienkārša. Nevienu nedrīkst atzīt par vainīgu un sodīt par darbībām, kas tajā brīdī likumā nav bijušas paredzētas kā krimināli sodāmas. Tātad attiecībā uz apstrīdēto Krimināllikuma normu, tas ir 237.[1] panta otrā daļa attiecīgajā redakcijā, galvenais strīds lietā ir par diviem jautājumiem.

Pirmais jautājums ir - vai apstrīdētā norma paredzēja atbildību par plaša diapazona trokšņa ģeneratora glabāšanu, kas šeit lietā tiek apzīmēta arī kā "ierīce sevišķā veidā veicamo operatīvo darbības pasākumu traucēšanai". Otrs jautājums - vai no apstrīdētās normas to varētu saprātīgi izsecināt.

Saeima atbildes rakstā jau norādīja, ka Satversmes 90. pants un 92. pants zināmā mērā pārklājas. Satversmes 92. panta otrais teikums attiecas specifiski uz krimināltiesību jomu un tādēļ tas paredz augstākus standartus, nekā nedaudz vispārīgākais Satversmes 90. pants. Tāpat kā Saeima atbildes rakstā, es arī šeit pievērsīšos tieši tiem normas standartiem, kas ir saistīti ar krimināltiesību jomu. Kā jau teicu, tie ir augstāki un līdz ar to ietver sevī 90. panta kritērijus.

Satversmes tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka, vērtējot šādas normas atbilstību Satversmes 92. panta otrajam teikumam, ir jānoskaidro divi jautājumi. Pirmais no jautājumiem ir: vai norma ir pieņemta Satversmē un Saeimas kārtības rullī noteiktajā kārtībā.

No pieteikuma iesniedzēja es saprotu, ka attiecībā uz tieši šo normu kā apstrīdēto normu, redakcijā, kas bija spēkā no 2012. gada 1. aprīļa līdz 2015. gada 1. decembrim, un par tās normas pieņemšanas likumprocesu iebildumu nav. Es saprotu, ka iebildumi ir par iepriekšējo procesu, jo, atverot likumi.lv, protams, tur anotācijā parādās ministra parakstīts likumprojekts, kas nav nekas neparasts, jo parasti likumprojekta pavadvēstules un izrakstu no Ministru kabineta sēdes, ar kuru tiek lemts par nosūtīšanu Saeimai, to paraksta, protams… tās ir Ministru kabineta tiesības.. par likumprojektu, tur nav nekas neparasts, ka paraksta ministrs.

Tātad es dziļāk nepievērsīšos tiem 2012. gada grozījumiem, jo es saprotu, ka iebildumu par to nav.

Tad otrs jautājums, kas ir Satversmes tiesas praksē, kas ir jānoskaidro, vai apstrīdētā norma ir pietiekami skaidra un saprotama, lai tā varētu būt par pamatu personas saukšanai pie kriminālatbildības.

Šī tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka tiesību normām, kuras ierobežo personas pamattiesības, un Krimināllikuma normas tādas viennozīmīgi ir, ir jābūt formulētām tik precīzi, lai persona nepieciešamības gadījumā, atbilstoši konsultējoties ar juristu, varētu regulēt savu rīcību.

Tomēr vienlaikus tiesa ir atzinusi arī to, ka šo pienākumu nevar pārspīlēt. Likuma normām ir jābūt pietiekami abstraktām un vispārīgām, lai tās varētu taisnīgi piemērot, ņemot vērā attiecīgās jomas specifiku un attiecīgu tiesisko mainīgumu vai konkrētās lietas īpašos apstākļus. Citiem vārdiem, likumdevējam Krimināllikumā nav jāraksta… nav pienākums detalizēti aprakstīt katru noziedzīga nodarījuma sastāvu kā instrukciju, kas tiesībsargājošajām iestādēm vai tiesai būtu jāpiemēro. Tiesību norma ir neskaidra tikai tad, ja tās patieso jēgu nevar noskaidrot ar tiesību normas iztulkošanas paņēmienu palīdzību.

Es sākšu ar gramatisko un, ņemot vērā, ka apstrīdētā norma ir blanketa, vienlaikus arī ļoti būtiska šeit ir sistēmiskā tiesību normas interpretācija.

Apstrīdētā norma paredz atbildību par sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem, vai to traucēšanai… pasākumiem speciāli radītu pielāgotu iekārtu, ierīču, instrumentu, to komponentu programmatūras aprites aizlieguma pārkāpšanu. Kā jau es teicu, tā ir blanketa norma un tā kā tāda nav nekas neparasts. Satversmes tiesa jau ir iepriekš atzinusi, ka blanketa normu iekļaušana Krimināllikumā ir vispārpieņemta prakse un to var izmantot gadījumos, kad nav iespējams Krimināllikuma normā iekļaut visas iespējamās darbības vai bezdarbības formas izpausmes.

Tomēr pretēji tam, ko ir paudusi pieteikuma iesniedzēja pārstāve, lai saprastu, kādas preces ir atļautas un kādas nav atļautas glabāt saskaņā ar apstrīdēto normu, cilvēkam nav nepieciešams būt operatīvās darbības ekspertam. Viņš tāds arī nevar būt. Tas būtu absurdi, jo Operatīvās darbības likums neatklāj līdzekļus un metodes, kādās tiek veikti operatīvās darbības pasākumi. Tā nav vispārpieejama informācija. Tādēļ apstrīdētās normas izpratne nekādā gadījumā nebalstās uz to, ka cilvēkam ir jāzina, kādi ir operatīvās darbības pasākumi, tieši kurus no tiem var ar šo konkrēto ierīci veikt. Valsts pati šīs ierīces ir klasificējusi un iekļāvusi Nacionālajā stratēģiskās nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā. Sarakstā ir vesela nodaļa ar tieši tādu virsrakstu: Nacionālā saraksta 10A905 sadaļa, redakcijā, kas piemērojama izskatāmajā lietā. Tās virsraksts bija šāds: “Sevišķā veidā veicamie operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas un pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumenti un

to komponentes". Šī sadaļa sastāv no pieciem apakšpunktiem, tātad pieciem šo ierīču paveidiem, tajā skaitā no "e" punkta. Tātad Ministru kabineta noteikumi skaidri klasificē šīs iekārtas kā sevišķā veidā veicamie operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu ierīču paveidu.

Tas, vai konkrētā pieteikuma iesniedzējam izņemtā ierīce ir vai nav stratēģiskas nozīmes prece, ir prakses jautājums un to, protams, noskaidro katrā konkrētajā lietā. Tomēr tas, ko es gribētu šeit uzsvērt, ir, ka Nacionālās stratēģiskās nozīmes preču sarakstā nav uzskaitītas preces pēc to tehniskajiem parametriem, bet gan pēc to funkcijas. Cilvēkam ir vajadzīgs tik vien, kā izlasīt preces aprakstu, lietošanas pamācības pirmo punktu vai, ja tā ir dāvana, pajautāt, ko ar to ierīci vispār var darīt. Tomēr, pat ja konkrēto ierīci nevar pilnībā atpazīt pēc šīs funkcijas apraksta, šaubu gadījumā persona var vērsties Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejā un pārliecināties, ka attiecīgā prece nav aizliegta. Par to neviena persona netiks saukta pie atbildības un attiecībā uz apstrīdēto normu vēl ir svarīgi atcerēties arī to, ka personas saukšanai pie atbildības ir jāpierāda arī subjektīvā puse. Šajā gadījumā tas ir tiešs nodoms. Tā ir būtiska apstrīdētajā normā ietverta aizsardzības garantija pret to, lai personas netiktu nepamatoti notiesātas par šāda rakstura noziedzīgu nodarījumu.

Atgriežoties pie šo iekārtu aizlieguma, traucētājierīces fiziskām personām ir bijis aizliegts glabāt saskaņā ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] pantu. Tomēr šajā normā un Kriminālllikumā lietotā terminoloģija ir identiska - aizliegtas ir visas preces, kas paredzētas Nacionālajā sarakstā ar šādu nosaukumu. Tātad gramatiski un sistēmiski skatoties, apstrīdētā norma ir pietiekami skaidra.

Godātā tiesa! Šī mana interpretācija nav tikai mana interpretācija, bet tā saskan ar ilgstošu un vienveidīgu tiesu praksi. Eiropas Cilvēktiesību tiesa lietā C pret Apvienoto Karalisti, ir norādījusi, ka, lai cik precīza nebūtu tiesību norma, jebkurā tiesību sistēmā, ieskaitot krimināltiesību jomu, tiesai neizbēgami tās būs jāinterpretē. Cilvēktiesību konvencija neaizliedz normu skaidrošanu tiesu praksē, tomēr šim skaidrojumam, tiesas dotajam skaidrojumam, ir jāatbilst normas izpratnes attīstībai un jābūt saprātīgi paredzamai.

Saeimas rīcībā ir sešas kriminālllietas, arī tāda publiski pieejama informācija, kurās tiesas, saskaņā ar apstrīdēto normu, pie atbildības ir saukušas personas, pie kurām ir atrastas Nacionālās stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu saraksta 10A905 "e" punkta tātad traucētāja ierīces… tieši šīs nosauktās ierīces… tātad ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai un viena no šīm lietām pēc Augstākās tiesas sprieduma ir atgriezta no jauna izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā. Tā kā piecas no tām ir spēkā stājušās… vienu vēl turpina iztiesāt.

Attiecībā uz šīm lietām ir būtiski arī tas, ka piecas no manis minētajām lietām attiecas tieši uz šo konkrēto iekārtu - plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratoriem. Turklāt, runājot par plaša diapazona trokšņa ģeneratoriem, personas par to glabāšanu

ir sauktas pie kriminālatbildības arī pirms apstrīdētās normas pieņemšanas. Tas ir, pirms 2013. gada 1. aprīļa. Tajā laikā Krimināllikuma 237.[1] pants sastāvēja no vienas daļas, bet paredzēja atbildību gan par Stratēģiskas nozīmes preču aprites noteikumu pārkāpumu, gan arī par šo te sevišķā veidā veicamajiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu un pielāgotu ierīču aprites aizlieguma pārkāpšanu. Saeimas rīcībā ir trīs krimināllietas, kurās personas sauktas pie atbildības par Nacionālā saraksta 10A905 sadaļas "e" daļā ietverto traucētāju ierīču iegādāšanos un divas no šīm lietām attiecas uz plaša frekvenču diapazona trokšņu ģeneratoriem.

Ja tiesa vēlēsies, es varu nosaukt šo lietu numurus tiesas sēdē, vai arī iesniegt atsevišķi rakstveidā. Es šobrīd to nedarīšu savas runas laikā.

Tātad nav šaubu, ka apstrīdētā norma ir pietiekami skaidra un saprotama, lai uz tās pamata varētu saukt personu pie kriminālatbildības. Gadu gaitā tiesas šo normu ir interpretējušas vienveidīgi un nepārprotami un tieši attiecībā uz ierīci, kas izņemta pieteikuma iesniedzēja lietā.

Visbeidzot, attiecībā uz 2015. gada 11. novembra grozījumiem Krimināllikumā Saeima atbildes rakstā jau ir norādījusi, ka šie grozījumi ir jāuztver vairāk kā redakcionāls precizējums nevis kā būtiska saturiska izmaiņa. Protams, varētu jau jautāt par to, vai divriteni, kas nav salūzis, ir jāuzlabo. Bet šeit es gribētu teikt, ka arī labi ejošu divriteni uzlabot nav aizliegts un ka šādi uzlabojumi nenozīmē, ka divritenis pirms tam ir bijis salūzis.

Augstākā tiesa jau vairākkārt ir apkopusi šīs likumdevēja ievestās izmaiņas un specifiski attiecībā uz to, vai 2015. gada grozījumi nozīmē to, ka Krimināllikuma 237.[1] panta iepriekšējā redakcijā ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai nav bijušas ietvertas. Un Augstākā tiesa ir nonākusi pie secinājuma, ka atbildība saskaņā ar Krimināllikuma 237.[1] pantu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2015. gada 1. decembrim, iestājas arī par plaša diapazona frekvenču trokšņu ģeneratoru, kas iekļauts Ministru kabineta noteikumu 645. pielikuma attiecīgajā punktā. Turklāt Augstākā tiesa ir atzinusi arī sekojošo, es citēju: "tas, ka likumdevējs papildus *expressis verbis* ir noteicis atbildību par konkrēta sevišķā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumiem speciālu darbību pielāgotu ierīču, instrumentu un to komponentu pagaidu aprites aizlieguma pārkāpumu, neietekmē Krimināllikuma 237.[1] panta tvērumu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013. gada 31. martam. Jo šī tiesību norma jau sākotnēji paredzēja atbildību arī par operatīvās darbības pasākumu traucēšanai paredzētu iekārtu glabāšanu".

Saeima var tikai piekrist Augstākās tiesas secinājumiem, turklāt arī atbildes rakstā ir minēts, ka grozījumu pieņemšanas laikā Tieslietu ministrija un arī Iekšlietu ministrija jau Juridiskajā komisijā ir norādījusi to, ka atbildība par traucētājierīču iegādāšanos un glabāšanu apstrīdētā normā jau ir paredzēta. Līdz ar to šie te vēlākie grozījumi nemaina apstrīdētās normas saturu pēc būtības.

Tādēļ Saeima lūdz Satversmes tiesu atzīt Krimināllikuma 237.[1] pantu redakcijā, kas bija spēkā no 2013. gada 1. aprīļa līdz 2015. gada 1. decembrim par atbilstošu Satversmes 92. panta otrajam teikumam.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Vai tiesnešiem būtu jautājumi? Tiesnese Osipova un tiesnesis Kusiņš.

S. Osipova.

Jūs minējāt to, ka šobrīd ir nostabilizējusies tiesu prakse un jau ir iztiesātas lietas līdz Augstākajai tiesai ieskaitot. Taču jums, acīmredzot, ir jāpiekrīt, ka tas viss ir veidojies pēc Mareka Belugas saukšanas pie kriminālatbildības. Uz to brīdi, kad pret Mareku Belugu tika ierosināta krimināllieta, nebija tiesu prakses.

I. Tralmaka.

Jā, es skatos… es, protams, varu atbildēt tikai par to, kas man ir pieejams…

S. Osipova.

Tātad persona pirms saukšanas pie kriminālatbildības, esot īpašumā šai precei, nevarēja zināt, ka par to… kā viss izveidosies... pēc tiesu prakses.

I. Tralmaka.

No tiesu prakses konkrēti?

S. Osipova.

Jā.

I. Tralmaka.

Es nezinu, vai manā rīcībā ir visas tās lietas, bet nu vismaz tās jaunākās, kas man ir… Pirmā lieta, kas ir stājusies spēkā, ir 2015. gada jūnijs.

S. Osipova.

Nu, tādējādi… tiesa arī nonāca pie līdzīgiem secinājumiem, pētot tiesu praksi.

Es saprotu, ka jūs redzat, ka šie grozījumi, kas ir stājušies 2015. gadā spēkā, ir uzlabojuši jau pietiekami skaidru normu. Un tomēr. Šie grozījumi ir ierosināti un tika virzīti un apstiprināti, lai padarītu normu skaidrāku un tieši 2015. gadā ir iekļauta Krimināllikuma normā "traucēšana". Līdz tam tās tur nebija.

I. Tralmaka.

Līdz tam vārdiski viņas tur nebija, bet, protams, ka "traucēšana" bija iekšā kā viens no paveidiem "e" punktā. Ja mēs paskatāmies, es jau arī minēju…

S. Osipova.

Sakiet, lūdzu, vai šajā brīdī Ministru kabineta noteikumi nebija plašāki par likuma normu? Vai deleģējums nebija pārkāpts, izdodot plašākus noteikumus, nekā Krimināllikums nosaka? Un vai vispār Krimināllikuma deleģējums ir šai Ministru kabineta normai? Man būs jautājums tieši par deleģējumu un padomājiet ļoti rūpīgi, jo, izpētot to, kā ir tapušas normas… un te ir ļoti grūti nodalīt Ministru kabineta normu no Saeimas izdotajām normām… ir "rati aizvilkti pa priekšu zirgam". Vispirms ir bijuši Ministru kabineta noteikumi ar "e", pēc tam ir konstatēts, ka deleģējošā norma, uz ko atsaucās šie noteikumi, nesatur tik plašu, tad tiek grozīts attiecīgi likums par šo preču apriti un pēc tam Krimināllikuma norma… Vai neredz Saeima šeit problēmas ar deleģējumu, ka Ministru kabinets ir izdevis normu, kas tajā brīdī neatbilda deleģējošai normai un vai šobrīd atkal nav tā situācija, ka Ministru kabineta noteikumi neatbilst deleģējošai normai par deleģējuma apmēru jeb apjomu?

I. Tralmaka.

Saeima uzskata, ka… tātad deleģējums ir iekļauts 3. panta… Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 3. panta pirmajā daļā un Latvijas Republikas Nacionālās stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu nosaka Ministru kabinets. Tas ir pietiekami liels deleģējums un ietver visas tās sadaļas.

Ja mēs runājam par 5. pantu, kurā tika nosaukti… tur tika minēts aizliegums fiziskajām personām… ir par šo te sevišķā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumiem paredzētām precēm… Tā ir viena no sadaļām, kas ietver arī "e" sadaļu. Saeima to redz tāpat, kā Ministru kabinets. Tas ir viens no preču paveidiem. Un es domāju, ka par to vairāk runās arī eksperti un par to vairāk runās Ministru kabinets, bet šajos Kabineta noteikumos ir preces… kā jau es teicu, nosauktas pēc tās funkcijas. Un pieteikuma iesniedzēja argumenti balstās uz to pieņēmumu, ka operatīvajā darbībā šādas ierīces izmantot nevar. Šāds pieņēmums nav pareizs, operatīvajā darbībā šādas ierīces var izmantot. Bet, protams, ka nosaukums ir "funkciju traucēšana". Līdz ar to viņas ir ietvertas tur apakšā.. pēc funkcionālā apraksta tā traucēšana, bet tās vēl joprojām ir preces, kas ir sevišķā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu veikšanai piemērotas preces.

S. Osipova.

Tātad, pēc Saeimas ieskata, Ministru kabinets var veidot pietiekami plašu šādu preču saukšanu un šis plašais saraksts ir pamats personas saukšanai pie kriminālatbildības?

Satversmes tiesa vairākkārt savā judikatūrā ir uzsvērusi, ka sevišķi svarīgi jautājumi, kuri ietver cilvēka pamattiesību ierobežojumus, ir jāizlemj Saeimai pašai. Un personas kriminālatbildības sekas un sodāmības sekas ir ļoti būtiskas un es saprotu, ka persona tās izjūt joprojām un tāpēc arī ir vērsusies Satversmes tiesā.

Vai jūs uzskatāt, ka šinī gadījumā Saeimai tomēr nevajadzēja pašai izlemt jautājumu un neatstāt tik plašu deleģējumu Ministru kabinetam un ka šis saraksts arī nesaskan ar Eiropas Savienības regulu šajā jautājumā, jo viņš ir plašāks? Vai politiski Saeimā ir izdiskutēts iekļaut plašāku regulējumu šajā sarakstā, nekā Eiropas Savienības regula nosaka?

I. Tralmaka.

Pirmkārt, Saeima jau ir pieņēmusi, ņemot vērā, ka šī ir ļoti specifiska un tehniska… un kurā aizvien jaunas iespējas un jaunas ierīces var mainīties… Saeima… tas arī ir judikatūrā nostiprināts, ka šādos gadījumos Saeima var deleģēt šos te mainīgos un tehniskās lietas noteikt Ministru kabinetam. Saeima ir pieņēmusi lēmumu par to, ka aizliegtās stratēģiskās nozīmes preces sastāv no trim sarakstiem. Viens ir dubultās pielietojamības saraksts, ko nosaka regula Eiropas Savienībā, tad ir militāro preču saraksts. Un ir nacionālais saraksts. Saeima tātad ir pieņēmusi politisku lēmumu, ka šis saraksts būs atšķirīgs. Tas, ka viņš ir plašāks… protams, ka šie te grozījumi… kaut arī, runājot par apstrīdētajiem… es nevarēšu runāt par visām instancēm, ka šis te saraksts ir diskutēts Saeimā, vai ka par to ir runāts, bet vismaz, runājot par šiem te grozījumiem, jau no paša sākuma, kad mēs runājām par Nacionālās drošības komiteju, Strīķes kundze norādīja uz to, ka ir arī citas ierīces, kas ir traucētājierīces un kas var radīt būtiskus traucējumus frekvencēs… Tātad šīs lietas ir pieminētas, par viņām ir runāts un arī komisija ir bijusi informēta, ka tādas ierīces eksistē. Protams, es varu piekrist, ka vairākumā, runājot par šiem grozījumiem, vairākumā tika runāts par noklausīšanās ierīcēm, bet nevienā brīdī nav bijis… protams, Saeima ir bijusi informēta par to, kas ir šajos sarakstos, it sevišķi tad, kad Krimināllikums tika pieņemts…

S. Osipova.

Paldies. Sakiet, lūdzu, kad persona cenšas saprast likumdevēja gribu, viņš izlasa normu un viņš izlasa grozījumu anotāciju. Un grozījumu anotācijā mēs redzam, ka šī norma ir virzīta un tikusi pieņemta tāpēc, lai palīdzētu nodrošināt personas privātās informācijas neaizskaramību. Un ka šī Krimināllikuma norma tādā redakcijā,

kāda tika piemērota Belugas kungam, sargāja operatīvos pasākumus un, no otras puses, sargāja privātpersonu pret šo noklausīšanos. No anotācijas nevar gūt nekādu informāciju. Tāpat arī no likumdošanas procesa materiāliem, ar ko tiesa iepazinās, mēs negūstam nekādu apstiprinājumu tam, ka Saeima būtu analizējusi arī šīs traucēšanas ierīces…

I. Tralmaka.

Kā jau es teicu, protams, ka stāsts iesākās ar Nacionālās drošības komisiju… kurā tika runāts par noklausīšanās ierīcēm. Jā, tur tika pievērsta uzmanība vienai ierīcei, bet jāsaka, ka arī tās ierīces, kas ir paredzētas sevišķā veidā operatīvās darbības pasākumu veikšanai, tur ir mūķīzeri, atslēgas un viss pārējais… Tā kā tās arī netika pieminētas. Tas, ko… es tagad apmaldījos… Vai jūs, lūdzu, neatkārtotu jautājumu…

S. Osipova.

Nu, tātad… viens ir tas, vai persona, iepazīstoties ar likuma normu un anotāciju, var saprast, ka likumdevējs ar šo Krimināllikuma normu ir gribējis saukt pie atbildības tos, kam ir traucējošs… otrs, vai Saeima ir vispār apsvērusi to, ka šī norma varētu iekļaut arī traucējošos, atrauti no Ministru kabineta… tā ir daļa no deleģējošās normas. Es to tā saprotu… ka pamatā deleģējums ir citā likumā un tomēr šis ir pietiekami nopietni, jo personu sauc pie kriminālatbildības, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem. Tātad leģitimācija jau ir otrajā pakāpē. Vai leģitimēta institūcija ir izsvērusi pietiekami to pamatu, uz kura personu var saukt pie kriminālatbildības?

I. Tralmaka.

Jā. Ja mēs skatāmies sākotnēji, tad bija piedāvāts šo te aizliegumu iekļaut 144. pantā Krimināllikumā, kas ir zem "Noziedzīgi nodarījumi pret personas pamattiesībām un pamatbrīvībām". Tad sākotnēji, protams, tā runa bija par ierīcēm, kas var tomēr pārkāpt personas pamattiesības un pamatbrīvības. Ja mēs skatāmies 237.[1] pantu vēlāk 2009. gada redakcijā, tad ir citā nodaļā "Noziegumi pret sabiedrisko kārtību un vispārējo drošību sabiedrisko kārtību". Protams, ka šīs te ierīces vēl joprojām ir… kāpēc tas ir sevišķā veidā veicamie operatīvās darbības pasākumi… tāpēc, ka tas ir saistīts ar pamattiesībām un pamatbrīvībām. Ja mēs skatāmies arī vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību, tās ir arī ierīces, kas var traucēt operatīvo darbību, kas arī ir vērsta uz personas pamattiesību aizsardzību un noziedzīgu nodarījumu novēršanu un tā tālāk.

No Saeimas materiāliem, protams, ka tie protokoli… viņi ir ļoti lakoniski, un tur mēs tiešā veidā neredzam diskusiju par katru no šiem te apakšpunktiem. Bet, ja

mēs skatāmies uz pamatojumu, kas ir bijis grozījumiem, kas ir 2015. gada grozījumi, tur atbildīgās institūcijas jau ir vērsušas uzmanību par to, ka šis te aicinājums ir…

S. Osipova.

Bet tā nav apstrīdētā norma…

I. Tralmaka.

Tā nav apstrīdētā norma, bet tā zināmā mērā skaidro papildus tai tiesu praksei, kas tiesām jau ir licies skaidrs. Un, protams, ka vienmēr arī Krimināllikuma izstrādes gaitā ir bijusi saistība šim te aizliegumam ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] pantu, kur ir pats aizliegums un šis te pants vienmēr ir bijis saistīts ar Ministru kabineta noteikumiem tādiem, kādi viņi ir bijuši. Un šī te "e" daļa tur ir bijusi jau arī pirms 5.[1] panta iekļaušanas. Līdz ar to, protams, ka Saeima ir lēmusi par sarakstu tādu, kāds viņš tur ir bijis un viņa ir zinājusi. Atsevišķi, protams, ka diskusiju par visiem šiem te kategoriju veidiem materiālos mēs nevaram atrast.

S. Osipova.

Bet varbūt būtu bijis jēgpilni tāpēc, ka tomēr kriminālatbildība iestājas personai… pēc ļoti plaša loka.

I. Tralmaka.

Krimināllikumā ir ļoti daudz blanketa normu un šie te uzvedības priekšraksti, kas ir citos likumos, kas ir gan likumi, gan Ministru kabineta noteikumi, un Satversmes tiesa pati ir skatījusies noteikumus par dzīvnieku turēšanas kārtību un veidu, kā ir dzīvnieki jātur… Nu, līdz ar to Saeimas debatēs, protams, ka tas vēlamais vienmēr būtu izdiskutēt visus sastāvus, kas tur varētu būt, bet tā realitāte ir tāda, ka šīs normas… tam pat nepietiktu laika, bet tas, ka šie te grozījumi ir pieņemti apzinoties, ka tas attiecas uz stratēģiskas nozīmes preču sarakstu, uz konkrēto sadaļu un ka šie te visi pieci apakšpunkti, kas ir zem 10A905 sadaļas, ir attiecināmi uz šo Krimināllikumā ietverto aizliegumu, tas, manuprāt, izriet no materiāliem.

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnešiem vēl ir jautājumi? Tiesnesis Kučs. Lūdzu!

A. Kučs.

Man būtu jautājums par 2015. gada grozījumiem, kur jūs norādāt atbildes rakstā, ka tas grozījumu process apliecina to, ka jau iepriekš Kriminālliku mā bija aizliegts arī 237. pantā bija iekļauti arī ierīces, ar kurām tātad traucē operatīvās darbības. Un jūs rakstāt, ka šāds secinājums izriet no grozījumu izstrādes procesa materiāliem. Tieši kurus materiālus jūs mināt kā savu argumentu? Vai tā ir komisijas sēde? Kas tieši ir tie materiāli?

I. Tralmaka.

Saeima atbildes rakstā ir atsaukusies uz minēto 2015. gada 6. oktobra sēdi. Audioieraksts. Tur ir norādītas arī minūtes, kurās varētu meklēt to tekstu, uz ko es atsaucos un, proti, tā bija pirmā sēde, tur gan komisija neatbalstīja Judina kunga priekšlikumu. Tajā Judina kungs vērsa, es saprotu, tieši saistībā ar konkrēto lietu… vērsa uzmanību uz to, ka kaut kas šajā normā nav skaidrs. Protams, arī atsaucoties uz Drošības policiju. Šo te viedokli komentēja divas ministrijas - tā bija Tieslietu ministrija un tā bija Iekšlietu ministrija, jo tur Drošības policija nebija sēdē klāt… Tieslietu ministrija vērsa komisijas uzmanību uz to, ka šis te aizliegums par traucētājierīcēm ir jau iepriekš tajā brīdī spēkā esošajā redakcijā ietverts un viņš jau tiek piemērots. Un, jautājot Iekšlietu ministrijai, Iekšlietu ministrija pievienojās šim te viedoklim un vērsa uzmanību arī uz Tieslietu ministrijas priekšlikumu, ka tas varētu radīt neskaidrības… šie te grozījumi. Un tajā sēdē komisija noraidīja šo te priekšlikumu. Bet vēlāk šis priekšlikums atgriezās nākamajā sēdē un tika atbalstīts.

A. Kučs.

Tad ir šī sēde. Un vēl kaut kādi tālākie materiāli… jeb faktiski ir šīs vienas sēdes debate, kas bija vienā šajā sēdē? Tad tas ir tas pamats?

I. Tralmaka.

Jā, tā ir tā debate tāpēc, ka tajā arī visplašāk tika debatēts par to.

A. Kučs.

Paldies.

I. Ziemele.

Tienešiem ir vēl kādi jautājumi Saeimas pārstāvei? Konstitucionālās sūdzības iesniedzējam ir jautājumi?

M. Beluga.

Jautājumu nav.

I. Ziemele.

Paldies. Tātad šobrīd tiesa pasludina pārtraukumu līdz pulksten 14.00. Atgriežoties mēs turpināsim ar jautājumiem un turpināsim arī ar Ministru kabineta pārstāvja uzklausīšanu.

Paldies.

(*Pārtraukums*.)

I. Ziemele.

Lūdzu, sēdieties!

Turpinām skatīt lietu Nr. 2018-10-0103.

Tiesnesim Neimanim radās vēl viens papildu jautājums.

J. Neimanis.

Jā, varbūt vairāki… Kā, es saprotu, jūs esat "Mobilukss"… jūs tur amatu ieņemat vai...

M. Beluga.

Valdes priekšsēdētājs, īpašnieks.

J. Neimanis.

Ā, pat tā… Un "Mobiluksam" ir mājaslapa 1a.lv?

M. Beluga.

Nē, tas tiek jaukts… tur ir sakritība. Mūsu "Mobilux" Latvijā mājaslapa ir 1shop.lv.

J. Neimanis.

Un tā ir pavisam cita kompānija?

M. Beluga.

Jā, mums beidzas "Mobilux" ar x, bet tur ar "ss", īpašnieks arī ir Mareks. Tā ir tā sakritība.

J. Neimanis.

Nu, labi… tad man nav vairs jautājumu.

I. Ziemele.

Labi, paldies.

Es šobrīd aicināšu Ministru kabineta pārstāvi, Valsts sekretāra vietnieku Vilni Vītoliņu, paust Ministru kabineta viedokli. Cik jums laiku vajadzēs?

V. Vītoliņš.

Es centīšos ļoti īsi, uzsvēršu tikai pašu galveno.

I. Ziemele.

Paldies. Lūdzu!

V. Vītoliņš.

Tātad Ministru kabinets ir sagatavojis atbildes rakstu Satversmes tiesai, paužot viedokli, ka Ministru kabineta noteikumu apstrīdētā norma atbilst Satversmes 92. panta otrajam teikumam. Ministru kabinets uztur šo viedokli un attiecīgi arī pievienojas Saeimas paustajam un vēlētos kontekstā ar šo normu uzsvērt svarīgāko.

Būtībā konstitucionālās sūdzības iesniedzējs pauž viedokli, ka Ministru kabinetam nav bijušas tiesības izdot noteikumus Nr. 645 un apstrīdēto normu, sasaistot to ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] pantu. Šajā sakarībā nevar piekrist konstitucionālās sūdzības iesniedzējam un attiecīgi vēlētos vērst uzmanību, ka Ministru kabineta noteikumi ir izdoti uz Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 3. panta pirmo daļu, bet nevis uz 5.[1] panta pirmo daļu. Attiecīgi… Jā… tātad noteikumos ietvertais attiecīgo preču saraksts ir minēts ne tikai likuma 5.[1] panta pirmajā daļā un Krimināllikuma 237.[1] panta otrajā daļā kontekstā ar aizliegumu glabāt attiecīgās iekārtas fiziskajām personām, bet arī citos Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma pantos, piemēram, 3. panta otrajā daļā kontekstā ir licencēšanu, kā arī 15. pantā kontekstā ar kontroli. Attiecīgi noteikumos ietverto iekārtu sasaiste tikai un vienīgi ar likuma 5.[1] panta pirmās daļas pantu attiecīgi nav korekta mūsu skatījumā.

Tādējādi Ministru kabinets ir izdevis attiecīgos Ministru kabineta noteikumus atbilstoši likumam.

Noteikumi kopš to spēkā esamības, proti, no 2007. gada 29. septembra paredzēja sadaļu ar nosaukumu "Sevišķā veidā veicamie un operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumenti, un to komponentes", kopš noteikumu spēkā esamības sadaļā ar minēto nosaukumu bija ietverta arī "e" apakšpunkts ar nosaukumu "Iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai" kā sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radīts vai pielāgots iekārtu un ierīču paveids, bet nevis cita stratēģiskas nozīmes iekārtu un ierīču kategorija. Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] panta pirmā daļa Saeimā tika pieņemta 2009. gada 12. martā, savukārt

Kriminālliikuma 237.[1] panta otrā daļa Saeimā tika pieņemta 2012. gada 13. decembrī. Attiecīgi minētās Stratēģiskās nozīmes preču aprites likuma normas un Kriminālliikuma normas Saeimā tika pieņemtas vēlāk nekā izdoti Ministru kabineta noteikumi.

Attiecīgi Saeima gan Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] panta pirmajā daļā, gan Kriminālliikuma panta otrajā daļā izmantoja tādu pašu terminoloģiju pēc savas būtības kā Operatīvās darbības likumā, piemēram, 4. un 7. pantā, gan arī Ministru kabineta noteikumos jau minētajā sadaļā.

Ministru kabinetam nav šaubu, ka Saeima, attiecīgi vērtējot šos pantus, ir apzinājusies un sapratusi tātad šajos Ministru kabineta noteikumos ietvertās normas un, protams, arī Operatīvās darbības likumā ietvertās normās. Līdz ar to noteikumi tika pieņemti, kā jau es minēju, arī vēl.

Nevar piekrist, ka sevišķā veidā veicamie operatīvās darbības pasākumi vērsti tikai un vienīgi uz informācijas ieguvi, uz ko norāda konstitucionālās sūdzības pieteicējs. Operatīvajā darbībā ir būtiska atšķirība starp informācijas ieguvi kā operatīvās darbības pasākumu galamērķi no operatīvo darbību pasākumu īstenošanas metodēm. Citiem vārdiem, kaut gan operatīvās darbības pasākumu galamērķis ir informācijas iegūšana, tomēr šo pasākumu realizācija var prasīt šo pasākumu nodrošināšanu tajā skaitā ar dažādu ierīču un iekārtu palīdzību. Līdz ar to nav pamatota atsauce vienīgi uz operatīvās darbības pasākumu galamērķi - informācijas iegūšanu – un attiecīgi nav pamata uzskatīt, ka sevišķajā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu veikšanai nav paredzēta arī noteikumu attiecīgā sadaļa "e" apakšpunktā ar nosaukumu "Iekārtas un ierīces operatīvās darbības pasākumu traucēšanai" attiecīgi operatīvās darbības pasākumu veikšanai.

Attiecībā par konstitucionālās sūdzības pieteicēja jautājumu par Ministru kabineta tiesībām izdot noteikumus un ierobežot brīva tirgus un preču apriti. Par to jau tika diskutēts. Vēlētos uzsvērt, ka attiecīgi likums ir tas, kas nosaka fiziskām personām aprobežojumu iegādāties un glabāt attiecīgās preces, mūsu skatījumā Ministru kabinets tātad nav pārkāpis arī šo aprobežojumu un katrā ziņā vēlos vērst uzmanību, ka Eiropas Savienības līgumi arī pieļauj dalībvalstīm izdot noteikumus attiecībā uz preču apriti, aprobežojot preču apriti ar sabiedriskās kārtības un drošības apsvērumiem.

Līdz ar to mēs lūdzam atzīt attiecīgo Ministru kabineta apstrīdēto normu par atbilstošu Satversmes 92. panta otrajam teikumam.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnešu jautājumi. Tiesnese Osipova. Lūdzu!

S. Osipova.

Jā. Paldies par jūsu viedokli. Es gribētu dzirdēt atbildes uz vairākiem jautājumiem.

Tātad gan apstrīdētajā Ministru kabineta "e" apakšpunkta redakcijā, gan spēkā esošajā redakcijā pēc tam, kad ir "e" punkts, ir ielikts iekaviņās - skat. Eiropas Savienības kopējo militāro preču sarakstu. Kā Ministru kabinets to ir domājis? Papildus šim "e" punktam skatīt šo sarakstu vai tulkot šo sarakstu kopā ar Eiropas Savienības kopējo militāro preču sarakstu, jo tas nav veidots kā… nu… ka tas ir izdots pakārtoti šim sarakstam… šis skat. šeit atrodas pēc.

V. Vītoliņš.

Jā, mēs to uztveram kā informatīvu norādi uz to, ka persona, piemēram, saņemot licenci, lai viņa precīzāk varētu noskaidrot savas tiesības, kādā konkrētā sarakstā ietilpst šīs te preces, vai kā viņas ir atšķiramas, tad attiecīgi personai tiek sniegta norāde. Bet, kā jau es teicu, tad Ministru kabineta noteikumi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā ir attiecināmi uz vairākiem jautājumiem. Tajā skaitā arī uz licenču izsniegšanu.

S. Osipova.

Tātad vai ar to ir jāsaprot, ka tas Eiropas Savienības kopējais preču saraksts ir uzrakstīts vienkāršākā valodā kā vieglāk uztverams normas adresātam, ka viņš šeit ir pievienots kā blakus avots?

V. Vītoliņš.

Nē, es tā nedomāju. Es domāju, ka drīzāk, ka šī informatīvā norāde ir vērsta uz to, lai cilvēks zinātu, ka ir arī Eiropas Savienības līmenī izdots Stratēģiskas nozīmes preču saraksts un attiecīgi, saņemot šo licenci, viņam būtu vieglāk orientēties šajos normatīvajos aktos. Attiecīgi regulā, kā jūs noteikti esat iepazinušies, šis pielikums ir teju uz 200 lapām un attiecīgi mūsu skatījumā šī informatīvā atsauce dod iespēju cilvēkiem labāk orientēties normatīvajā regulējumā.

S. Osipova.

Skaidrs. Paldies.

Un te es gribētu jums palūgt vienu atbildi uz pieteikuma iesniedzēja argumentu, kas ir pausts pieteikuma iesniedzēja viedoklī. Tātad pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka starp apstrīdēto Krimināllikuma normu un apstrīdēto Ministru kabineta noteikumu normu, tātad tās redakcijas, kuras šobrīd ir zaudējušas spēku, pastāvot būtiska pretruna, jo apstrīdētajā Krimināllikuma normā kriminālatbildība esot paredzēta tikai par sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem

paredzētu preču aprites aizlieguma pārkāpšanu, turpretim ar apstrīdēto Ministru kabineta noteikumu normu minēto preču kategorijā iekļautas arī preces, kuras izmantojamas operatīvās darbības pasākumu traucēšanai, proti, preces ar diametrāli pretēji pielietojamu mērķi, tādējādi no pieteikuma izriet, ka Ministru kabinets esot paplašinājis apstrīdētās Krimināllikuma normas saturu. Tātad te ir deleģējuma jautājums.

V. Vītoliņš.

Jā, tātad, ja jūs iepazīstaties ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 3. panta pirmo daļu, kur ir izteikts deleģējums, tad viņš mūsu skatījumā ir ļoti skaidrs un Ministru kabinetam ir noteikts pienākums izdot attiecīgo sarakstu.

Savukārt runājot par operatīvās darbības pasākumu veikšanu, mēs nevaram piekrist šim konstitucionālā pieteicēja viedoklim, jo, kā jau es teicu, ir atšķirams operatīvās darbības pasākumu galamērķis, kas ir informācijas iegūšana, no operatīvās darbības pasākumu metodes. Attiecīgi Operatīvās darbības likuma 6. panta pirmajā daļā tas ir arī redzams, ka ir atšķirība starp pašiem pasākumiem un sarakstu, kur ir arī norāde uz metodēm. Tātad, veicot operatīvās darbības pasākumus, var būt nepieciešamība arī attiecīgos pasākumus nodrošināt ar dažādām tehniskām ierīcēm. Līdz ar to pēc savas būtības tātad šie pasākumi, kā jau es arī minēju, Ministru kabineta noteikumos bija iekļauti sadaļā "Operatīvās darbības sevišķajā veidā veicamie operatīvās darbības pasākumi" ar apakšsadaļu, kas nav, tātad, atsevišķa kategorija, bet ir tā pati kategorija "Operatīvās darbības pasākumu veikšanas ierīces".

S. Osipova.

Skaidrs. Paldies.

Tāpatās kā Krimināllikuma norma, arī Ministru kabineta noteikumi ir šajā sakarā būtiski mainīti. Un, ja jūs uzskatāt, ka šis normu saturs bija skaidrs pirms grozījumiem, tad kāpēc šie grozījumi ir izdarīti, pie kam grozījumi ir ļoti būtiski, jo pirmā redakcija bija minējusi, kas ir tās aizliegtās lietas, ierīces, un otrā redakcija paskaidro, ko ar viņām var izdarīt. Tātad koncepts ir pat mainīts.

V. Vītoliņš.

Jā, nu varbūt būtiski nav mainīts. Tātad attiecīgi ir notikušas diskusijas Saeimā. Saeima likumu grozīja, attiecīgi pieliekot klāt jau likuma līmenī šo te operatīvās darbības pasākumu traucējošās ierīces. Attiecīgi Ministru kabinets arī pielāgoja šos… Ministru kabineta noteikumos arī mainīja šo konstrukciju, bet attiecībā uz šīm konkrētajām ierīcēm, tātad, kuras šobrīd jaunajos noteikumos arī ir iekļautas pielikumā, jā, ir sniegts papildinājums pie šīm attiecīgajām ierīcēm, bet tāpat joprojām viņas ir, lai radītu traucējošus vai nepareizus signālus… tātad viņas tiek

papildus skaidrotas, bet viņas ir paredzētas, tātad, šo signālu slāpēšanai. Kā jau arī Saeimas pārstāvis teica, tad faktiski šie labojumi pēc savas būtības tātad nemaina šo pašu saturu kā tādu.

S. Osipova.

Paldies. Un man ir pēdējais jautājums.

Tātad Ministru kabinets bija tas valsts orgāns, kurš izstrādāja Latvijai saistošu šo aizliegto objektu uzskaitījumu, vadoties no regulas. Kādi bija apsvērumi un argumenti, lai ne tikai ieviestu šīs regulas prasības, bet lai viņas būtiski pastiprinātu Latvijas teritorijā tajā laikā, kad citās Eiropas Savienības dalībvalstīs tās lietas ir brīvā civiltiesiskā apritē, Latvijā viņas no šādas aprites ir izņemtas un personai var nākties stāties kriminālatbildības priekšā. Tātad, kādi bija Ministru kabineta argumenti, kāpēc ir nevis vienkārši ieviestas regulas prasības, bet mums ir krietni stingrāks regulējums, krietni vairāk ir šo aizliegto objektu.

V. Vītoliņš.

Jā. Tātad pēc savas būtības mēs saskatām, ka tas ir sabiedriskās kārtības un drošības jautājums, citu indivīdu tiesību aizsardzība, kas izpaužas divējādi. Tātad, pirmām kārtām, nozieguma atklāšana, kas ir operatīvas darbības veikšanai paredzētie pasākumi un traucēšana pēc būtības var aizskart citu personu tiesības, tā teikt, būt aizsargātiem no noziedzīgiem nodarījumiem, attiecīgi tādējādi mēs uzskatām, ka tas ir sabiedriskās kārtības un drošības jautājums un, no otras puses, protams, ka tas nebūtu pieļaujams mūsu skatījumā, šādām ierīcēm bloķēt divu civiltiesisko personu savstarpējās tiesības uz informāciju un sakariem. Attiecīgi no tāda skatījuma tas ir redzams, ka arī par šiem jautājumiem ir diskutēts un arī regula ir izdota Eiropas Savienības līmenī tieši ar šādiem pašiem mērķiem un arī Latvijas Republikā attiecīgi tad tika diskutēts un izdots šāds regulējums, jo īstenībā arī civilajā apritē… no otras puses, civilajā apritē šādām iekārtām īsti tas pielietojums nav vitāli svarīgs mūsu skatījumā un attiecīgi, protams, citus mērķus, kā, piemēram, teātrī izslēgt tālruni tā vietā, lai liktu šo iekārtu, tad faktiski to mērķi, kā es jau saku, var sasniegt ar citiem līdzekļiem, aicinot vienkārši cilvēkus teātrī izslēgt iekārtas. Bet, iepazīstoties arī ar šīs konkrētās ierīces aprakstu internetā, un tas ir brīvi pieejams, jūs arī to noteikti esat izdarījuši, tātad tanī aprakstā… nu, jāsaka gan… angļu valodā es viņu esmu lasījis, tātad faktiski arī tiek norādīts, ka šī ierīce ir tāda ierīce, kura jūs pasargās… vai drīzāk kura pasargās konfidenciālas informācijas saglabāšanu. Līdz ar to nu tas sasaucās ar šo pirmo mērķi, kas ir citu indivīdu tiesības uz to, ka valsts ir spējīga efektīvi atklāt un novērst noziegumus.

S. Osipova.

Tiesai meklējot materiālus par to, kā šī apstrīdētā norma ir tapusi, patiesībā tur ir ļoti skopi materiāli un par tapšanu neko daudz mēs nenoskaidrojām. Sakiet, lūdzu, vai jūs papētījāt, vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, mūsu kaimiņvalstīs, ir līdzīgs regulējums un tikpat stingri noteikumi?

V. Vītoliņš.

Man personīgi uz to atbildes nav.

S. Osipova.

Vai normas tapšanas laikā…? Jums nav informācijas par to, kā normas tapšanas laikā tas bija…

V. Vītoliņš.

Nē. Tātad šī norma Ministru kabinetā tika iesniegta no Ārlietu ministrijas puses… man šobrīd nav šīs informācijas…

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies.

Tiesnesis Kusiņš. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Jā, man būtu divi jautājumi.

Pirmais. Turpinot pieteikuma iesniedzēja pārstāvja sākotnējā runā izteikto domu, patiesībā, tātad, pārmetumu, ka nav pareizi, ka var gatavot kādu tiesību aktu, pirms stājas spēkā pilnvarojums. Sakiet, lūdzu, vai jūs uzskatāt, ka šeit Ministru kabineta noteikumu pieņemšanas procesā ir kaut kādi pārkāpumi, vai šinī gadījumā ir tas, ka nav iespējams sākt gatavot pirms pilnvarojuma?

V. Vītoliņš.

Es uzskatu tieši pretēji. Šis ir likumdošanas procedūras tieši ieguvums, ka tas tā tiek darīts, jo tad jau saknes līmenī bija arī skaidrs, kā Ministru kabinets varbūt redz šo deleģējuma īstenošanu un ir vieglāk identificēt mūsu kaut kādus problēmjautājumus. Ministru kabinets ir, tā teikt, savās diskusijās un šķiet, tas arī atspoguļojās arī Ministru kabineta protokollēmumā, ir tieši otrādāk… pieļāvis, ka Ministru kabinets var iesniegt valsts sekretāros jau diskusijām Ministru kabineta

projektu, jo likumprojekts ir pieņemts otrajā lasījumā, bet praksē ir gadījumi, un tādi gadījumi nav reti, kad Ministru kabineta noteikumi tiek izstrādāti arī vienlaikus ar likumu attiecīgi atbildīgajās iestādēs, un, kā jau es teicu, tas tieši otrādi - palīdz saprast labāk šo te likuma tvērumu un Ministru kabineta noteikumu savstarpējās attiecības… Katrā ziņā atbildot uz jautājumu - nē, es tā neuzskatu, ka tas būtu likumdošanas procedūras pārkāpums.

G. Kusiņš.

Un tad tas ieguvums, ja es pareizi jūs saprotu, ka tas tad ļauj tiem Ministru kabineta noteikumiem būt tad jau izstrādātiem tad, kad likums stājas spēkā… Nu, nevajag sākt tikai tad, kad likums stājas spēkā un tikai tad sākt to darbu, bet to var darīt, jūsuprāt, paralēli.

V. Vītoliņš.

Tas ieguvums ir tāds, ka jau Saeimas līmenī ir iespējams diskutēt par kaut kādām lietām, kuras varbūt ir neskaidras, izstrādājot Ministru kabineta noteikumus. Tātad faktiski gan Saeima kā likumdevējs, gan Ministru kabinets kā noteikumu izstrādātājs vēl joprojām ir diskusiju līmenī un tas, tā teikt, padara šo situāciju plašāk izdiskutētu starp abu līmeņu likumdevējiem attiecīgi un tas ir tas ieguvums.

G. Kusiņš.

Tātad tie Kabineta noteikumi, jūsuprāt, var tikt paralēli gatavoti, pirms likumdevējs dod to pilnvarojumu, ja?

V. Vītoliņš.

Jā. Gatavoti… noteikti.

G. Kusiņš.

Paldies.

Un otrs jautājums. Tas man radās no tā, kā jūs uzdevāt jautājumus pieteikuma iesniedzēja pārstāvjiem. Jūs norādījāt uz Ministru kabineta kārtības ruļļa, man liekas, 216. punktu. Sakiet, lūdzu, vai tiesību norma uzskatāma par pietiekoši skaidru, ja tiesību normu piemērotājam jāizmanto šī Kabineta kārtības ruļļa 216. punkta iespēja, lai noskaidrotu to būtību.

V. Vītoliņš.

Nu, kā jau arī Saeimas pārstāvis savā runā teica, atsaucās gan uz Cilvēktiesību tiesas spriedumiem, gan arī mēs esam atsaukušies savā atbildes rakstā uz Satversmes tiesas spriedumiem tātad, lai likumu padarītu pietiekami skaidru visiem, šķiet, tas nav

ne efektīvi, ne iespējams, un attiecīgi šādā veidā mēs likumu varam padarīt sastingušu. No tāda skatupunkta, protams, ka mūsu dzīve, kura attīstās, it īpaši tehnoloģiskajā līmenī, tātad šie jautājumi varētu rasties un tas, ko es vēlējos ar to pateikt, ir tas, ka personas, kuras… kurām rodas jautājumi par to, cik plaši vai kādas ir normatīvā akta robežas, viņām ir tāda iespēja tātad noskaidrot precīzi savas tiesības, ko tad īsti Ministru kabineta noteikumos tā izdevējs ir domājis attiecīgi ietvert. Līdz ar to gadījumā, ja persona, iespējams, pat arī saņemot šādu preci izstādē un atgriežoties uz mājām un sāk domāt, ko tad īsti šī prece dara, tad jebkurā gadījumā šai personai ir iespēja atteikties no nozieguma un attiecīgi, tā teikt, skaidrojot šo likuma tvērumu, arī izmantot šo manis pieminēto Ministru kabineta kārtības ruļļa 216. punktu.

G. Kusiņš.

Labi.

Un trešais jautājums saistībā ar šo konkrēto situāciju, lai gan es saprotu, ka šobrīd kriminālliet a ir jau iztiesāta… Pieteikuma iesniedzējs ir valdes loceklis, ja es pareizi sapratu. Sakiet, lūdzu, vai, jūsuprāt, valdes loceklim varētu tikt prasīta augstāka vai zemāka šī ierindas cilvēka izpratnes latiņa no tāda parasta patērētāja. Es saprotu, ka jūs esat ilgstošu laiku jau biznesā un arī valdes loceklis. Vai pieteikuma iesniedzējs ir uzskatāms par tādu, no kura var sagaidīt plašākas zināšanas, jeb tomēr tikai tādas ikdienas.

V. Vītoliņš.

Jā. Ja mēs runājam… nu, tā teikt, nolaižoties varbūt līdz krimināltiesību tiesas procesam, attiecīgi saprotams, ka tas ir vērtējošs jautājums un noteikti ir jāņem vērā, kurā jomā persona strādā. Man kā varbūt cilvēkam, kurš nav cieši saistīts ar kaut kādām tehnoloģijām, bija ne mazāko grūtību atrast internetā konkrēto iekārtu un noskaidrot, ko šī iekārta dara, un saprotot, ka šī iekārta traucē citiem cilvēkiem, katrā ziņā radītu sev šaubas par to, vai šeit tiešām viss ir kārtībā un vai nevajadzētu meklēt informāciju dziļāk. Savukārt persona, kura strādā, kā es saprotu, jomā, kas ir cieši saistīta ar informācijas apmaiņas tehnoloģijām, šķiet, ka būtu bijis tā kā jāzina par to, ka ir kaut kādi aprobežojumi profesionālajā jomā, ka ir nepieciešamas kaut kādas licences un tā tālāk un tā joprojām. Līdz ar to no tāda tīri konkrētā gadījuma subjektīvā viedokļa tas ir noteikti vērtējams jautājums un, ka attiecīgi personai, kura strādā šajā jomā, būtu iespējamas lielākas zināšanas nekā citām personām.

G. Kusiņš.

Labi. Un ja mēs vērtējam… jo šī atbildība iestājas ne tikai valdes locekļiem, kuru bizness ir saistīts ar datortehniku… tā var iestāties jebkuram. Bet šobrīd tā atbildība ir jebkuram, ne tikai tādiem valdes locekļiem, kas… Sakiet, lūdzu, vai tās

normas skaidrība tomēr ir tāda, kas ļauj to saprast arī tādiem, kas nav ikdienā saistīti…

V. Vītoliņš.

Kā jau es atkārtošos… tātad šobrīd mūsu dzīvē… un tā grūti man ir iedomāties, ja kādai personai kāds gribēs uzdāvināt maisu ar baltu pulverīti… Vai viņš spēs noskaidrot, ievadot iekšā arī internetā, šī pulverīša ķīmisko vielu. Attiecīgi mūsu dzīvē šobrīd diemžēl šīs normas ir sarežģītas un, iespējams, bez padoma šī persona nevar noskaidrot. Bet, kā jau es runāju par šo konkrēto gadījumu, man personīgi bez kaut kādām īpašām zināšanām tieši informācijas tehnoloģiju jomā, bez nekādām grūtībām bija iespēja iepazīties ar šīs vielas instrukciju… attiecīgi nu ar šiem parametriem. Šinī kontekstā es uzskatu, ka šī konkrētā norma un iespēja personai iepazīties ar šīm specifikācijām ir daudz vieglāka nekā tad, ja mēs sastopamies ar baltu pulveri, lai arī kas tas būtu.

G. Kusiņš.

Paldies. Vairāk nav jautājumu.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnesis Kučs. Lūdzu!

A. Kučs.

Man jautājums saistībā ar Ministru kabineta arī noteikumu skaidrību, ko es jau jautāju konstitucionālās sūdzības iesniedzējam. Viņi norādīja uz to, ka šī atsauce tātad… Ministru kabineta noteikumu "e" punktā… 6. apakšpunkts… plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators, ka viņa ir pārāk plaša, neskaidra. Un tas, kas arī parādās konstitucionālajā sūdzībā… tātad, pieņemot grozījumu šajos Ministru kabineta noteikumos, ja mēs paskatāmies anotāciju, tiešām ir norādes uz to, ka šobrīd šie definējumi ir pārāk plaši formulēti, neviennozīmīgi interpretējami, ir neskaidri, jo nesatur konkrētus kritērijus ierīcēm, tādēļ mans jautājums ir: vai, jūsuprāt, šis definējums bija pietiekami skaidrs, nebija skaidrs un arī saistībā ar grozījumiem un šīm norādēm, ka šie noteikumi Nr. 645 bija pārāk nekonkrēti un neskaidri.

V. Vītoliņš.

Mūsu skatījumā… tātad iepriekš spēkā esošais apstrīdētais regulējums bija skaidrs un arī, kā jau Saeimas pārstāvis minēja, arī bija diskusijas Saeimā… un gan Tieslietu ministrijas pārstāvji, gan Iekšlietu ministrijas pārstāvji pauda šo viedokli, ka normas ir skaidras un grozījumi tur nav nepieciešami. Attiecīgi arī vēlākā judikatūra attiecīgi to norāda. Savukārt, tā teikt, Saeima izdiskutēja šo jautājumu un grozīja tā

iemesla dēļ… un tas ir viens no iemesliem arī kāpēc attiecīgi šie grozījumi ir tapuši… lai salāgotu Ministru kabineta noteikumus ar Saeimas pieņemtajiem grozījumiem likumā. Tas arī, šķiet, ir atspoguļots anotācijā. Attiecībā uz šīm konkrētajām ierīcēm tad anotācijā šī neskaidrība nav pausta, ja es pareizi šobrīd atceros konkrēto…

A. Kučs.

Tur nav konkrēti pateikts, uz ko tas ir… tur ir pateikts, ka viņi ir pārāk neskaidri, plaši formulēti, nesatur konkrētus kritērijus…

V. Vītoliņš.

Jā, bet šo anotāciju ir izstrādājusi Ārlietu ministrija un attiecīgi Ministru kabinets viņu ir saņēmis un, protams, ir respektējis, jo šie piedāvājumi, kas tika piedāvāti, attiecīgi Ministru kabineta ieskatā nešķita, ka viņi būtu arī problemātiski kontekstā, kā jau es teicu, ar jaunajiem likuma grozījumiem. Līdz ar to mūsu skatījumā šī iepriekšējā norma, kas bija spēkā, viņa bija pietiekami skaidra un attiecīgi, ja Saeima būtu izvēlējusies saglabāt šo Krimināllikuma normu tādā redakcijā, kāda viņa bija un… Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] pirmo daļu attiecīgi tādā redakcijā, kāda viņa bija, tad uz to, ka šīs iekārtas ir izņemamas no aprites, pēc būtības norāda divi galvenie elementi: tātad, operatīvās darbības pasākumu veikšana un visiem cilvēkiem ir iespēja ļoti vienkāršotā veidā iepazīties ar Operatīvās darbības likuma 6. pantā uzskatītajiem operatīvās darbības pasākumiem, attiecīgi tajā skaitā pasākums "telefona sarunu noklausīšanās, informācijas izplatīšanas… informācijas iegūšana" ir skaidrs, ka caur šo apakšnodaļu ir saprotams, ka, ja mēs gatavojamies traucēt kādam noklausīties likumīgi telefona sarunas, tad tas mūs var novest attiecīgi pie kriminālatbildības. Kā jau es teicu, tad šīs traucējošās ierīces, viņas nav… nebija iepriekšējos Ministru kabineta noteikumos kā atsevišķa kategorija, bet viņa bija kā operatīvās darbības pasākumu veikšanas pasākumu apakškategorija…

A. Kučs.

Un otrs jautājums. Jūs minējāt tikko, iepriekš runājot par Eiropas Savienības tiesību normām, ka Eiropas Savienības normas ļāva izdot noteikumus, kas ierobežo šo preču apriti. Tad es gribēju jautāt, tieši kura norma, ja mēs runājam ne tikai par eksportu, bet arī, teiksim, glabāšanu… kura norma, teiksim, ir tā, uz kuru jūs atsaucaties?

V. Vītoliņš.

Jā. Paldies par šo jautājumu.

Attiecīgi tātad šeit jau tika diskutēts… sākotnēji mēs pēc būtības uzskatām, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm brīvas preču aprites tirgus nav ierobežots, jo, kā jau arī minēja, tad attiecīgi tikai fiziskām personām viņš ir aizliegts, bet nevis juridiskām personām. Un, protams, ka, arī pētot Eiropas Savienības judikatūru tādā plašākā kontekstā, es varu atsaukties uz diviem Eiropas Savienības tiesas spriedumiem. Viens ir C-244/06, kur ir runa par preču brīvu apriti un attiecīgi otrs ir C-36/02, kur ir runa par pakalpojumu sniegšanu. Attiecīgi abos šajos spriedumos… un arī atsaucoties attiecīgi, ja es pareizi atceros, uz Eiropas Savienības dibināšanas un darbības līguma 36. pantu un 45. vai 46. pantu, arī tur ir noteikts, ka dalībvalstis apsverot valsts drošību un sabiedrisko kārtību, arī morāli, ir tiesīgas ierobežot tirdzniecības brīvību un arī pakalpojumu sniegšanas brīvību. Līdz ar to, skatot šo kontekstā… tātad pirmām kārtām mēs uzskatām, ka šis jautājums vispār nav attiecināms uz Ministru kabineta noteikumiem. Tas neierobežo preču brīvu apriti, tirdzniecību, jo tikai daļai no sabiedrības locekļiem ir aizliegts iegādāties un glabāt attiecīgās preces un, protams, arī šo apsvērumu dēļ citās valstīs manis pieminētie spriedumi jau arī liecina par to, un Eiropas Savienība ir atzinusi… ka principā var pilnībā var aizliegt šo apsvērumu dēļ.

A. Kučs.

Un pēdējais jautājums, ja jūs varat atbildēt… tā kā jūs pārstāvat Iekšlietu ministriju… Man būtu jautājums. Tas gan vairāk ne tā par Ministru kabineta noteikumiem, bet vairāk par Krimināllikuma panta interpretāciju. Kā izpaužas šī noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse? Ja jūs varētu atbildēt…

V. Vītoliņš.

Jā. Kā jau arī Saeimas pārstāvis pieminēja šo vienu krimināltiesas judikatūru… Tātad personai objektīvi, ja nav iespēju apzināties, kas šī par ierīci ir, tad saprotams, ka subjektīvā puse, iespējams, tur arī neveidojas… bet, kā teikt, tas ir krimināltiesas jautājums par konkrētiem apstākļiem, kādos tad attiecīgi ir šī subjektīvā puse veidojusies. Bet pēc savas būtības, protams, ka tas ir tiešs nodoms. Nav pelnījis viedokli. Tas ir tiešs nodoms šā nozieguma izdarīšanai.

A. Kučs.

Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnešiem vēl kādi jautājumi?

Man būtu daži jautājumi. Tātad jūs… nu, jāsaka... skatoties uz apstrīdēto Krimināllikuma normu, pilnīgi pareizi pārvietojoties uzreiz uz Operatīvās darbības

likumu un šajā likumā tātad noregulēto jautājumu par to, kādi ir operatīvās darbības pasākumi. Un tieši tā arī 237.[1] panta otrā daļa mums liek aiziet tajā virzienā.

Bet es gribētu atgriezties pie Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma un konkrēti pie Ministru kabineta noteikumiem.

Tātad. Ja es skatos uz apstrīdētajiem Ministru kabineta noteikumiem un to, ko jūs paudāt, man ir jautājums. Es lasu noteikumos… tātad, divus punktus galvenos… Pirmkārt, noteikumi nosaka šo te Stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu, un tas ir tieši tas, ko likumdevējs 3. pantā ir prasījis pirmajā daļā un tas ir deleģējums Ministru kabinetam tātad noteikt šo sarakstu, saraksts tur tālāk arī aiziet, un otrajā punktiņā mēs runājam par "sarakstā minēto preču un pakalpojumu pārvietošanai, eksportam, importam un tranzītam ir nepieciešama minēto preču Kontroles komitejas izsniegta licence". Jūs man varētu noraksturot šo Ministru kabineta noteikumu tvērumu?

V. Vītoliņš.

Jā. Tātad arī minēju, ka Ministru kabineta noteikumi šobrīd likumā parādās divējādi. Tātad no viena skatupunkta, par ko jūs uzdodat jautājumu, ir saistīti ar licencēšanu, no otras, par ko attiecīgi ir šī lieta, ir par kriminālatbildību. Tad šajos noteikumos faktiski tiek paredzētas tādas iekārtas, kas attiecīgi regulā nav paredzētas, bet, protams, ka kaut kādā brīdī šīs iekārtas var pārklāties un attiecīgi šī licencēšanas komisija, skatot šo pieteikumu par licencēšanu, arī mēģina prioritārā secībā saprast, zem kura regulējuma šī konkrētā ierīce paiet un attiecīgi, ja viņa paiet zem Ministru kabineta noteikumiem, tad attiecīgi tiek izsniegta nepieciešamā licence. Tas ir tas mehānisms, un tas tvērums, kas ir skatāms caur šo licencēšanas aspektu. Savukārt caur krimināltiesību aspektu tad mēs skatāmies primāri uz Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] panta pirmo daļu, kas nosaka šo aizliegumu, tajā skaitā atsaucoties uz šo Stratēģisko preču aprites likumu. Savukārt Stratēģisku preču aprites likuma… es neatceros šobrīd no galvas, bet šķiet, vai tas nebija 12. pants, kur ir noteiktas prasības, pie kādām ir jāizsniedz… vai ir tiesības izsniegt šo licenci, un šīs prasības ir pietiekami nopietnas, kuras arī pašas par sevi norāda uz to, ka šīs iekārtas, kuras tiek tā kā licencētas, viņas ir ļoti nopietnas un ļoti būtiski iejaucas personas privātajā dzīvē vai attiecīgi arī tiesībsargājošo iestāžu tiesībās aizsargāt citas personas pret noziedzīgiem nodarījumiem. Līdz ar to, nu… šāds ir mūsu skatījums. Ceru, ka man izdevās atbildēt.

I. Ziemele.

Labi. Ļoti labi.

Turpināsim tālāk… Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā, tātad, mums ir definīcija par stratēģiskas nozīmes preču apriti, kas vistiešāk sasaucas ar apstrīdētās

Kriminālliikuma normas šo te otro daļu. Un Stratēģiskās nozīmes preču aprites likuma 1. panta 2. punktā citu darbību starpā tiek iekļauta darbība "glabāšana". Jautājums: kā jūs komentētu, tātad, aprites definīciju Latvijas tiesību sistēmā ar konkrēti šo darbību nosaukšanu, kas ir Ministru kabineta noteikumos, kurus jau es tik tikko citēju: pārvietošana, eksports, imports, tranzīts. Tas acīmredzami, vismaz gramatiski interpretējot, atšķiras no aprites definējuma pašā likumā. Kā jūs komentētu šo?

V. Vītoliņš.

Tātad pēc būtības "aprite" jau sevī ietver arī "glabāšanu". Ir saprotams, ka tranzīts nav iespējams bez šīs iekārtas glabāšanas kā tādas.

I. Ziemele.

Labi. Paldies.

Un pēdējais jautājums. Turpinot tiesneša Kusiņa uzdoto jautājumu, tātad, par tehnoloģiju laikmetu, bet mazlietiņ abstraktākā līmenī. Vai jūs mēģināt argumentēt to, ka tehnoloģiju laikmetā tajās situācijās, kad mēs gribam noskaidrot regulējuma skaidrību, kas saistās ar tehnoloģijām, būtu pilnīgi normāli, ja šo skaidrību būtu nepieciešams veikt, viest ar ekspertu palīdzību? Tostarp, ne tikai juristu… atsaucoties uz Tralmakas kundzes sniegto definējumu, kurš ir pilnīgi korekts… Tātad mums ir jurists un eksperts tehnoloģijās… Un tas būtu tas jaunais kritērijs tiesību normas skaidrībai? Kā jūs uz to skatāties?

V. Vītoliņš.

Jā, ir saprotams, ka tehnoloģijas attīstās un šobrīd ir grūti iedomāties, kādas tehnoloģijas mums ir iespējamas rīt. Bet faktiski mēs uz to skatāmies varbūt mazāk ar šo tehnisko ekspertu nepieciešamību, kas, protams, ir iespējams un cilvēks noteikti var prasīt viedokli, bet pēc savas būtības mēs tā kā vairāk skatāmies uz normas jēgu, mērķi… tātad aizliegt tādu iekārtu apriti vai glabāšanu, kura attiecīgi var traucēt šo telekomunikāciju sakaru izmantošanu. Attiecīgi no tāda skatupunkta šķiet, ka šim tehniskajam ekspertam iespējams pat ir ar mazāka loma nekā tiesību zinātniekiem, jo ir jāsaprot, kāds ir mērķis šai iekārtai. Un šis eksperts jau pēc būtības ir ražotājs, kurš jau instrukcijā internetā ir noteicis, ar kādu mērķi šī iekārta ir darbināma.

I. Ziemele.

Paldies. Kolēģiem tiesnešiem…?

A. Laviņš.

Pavisam vienkāršs jautājums, turpinot šo domu par ekspertu klātbūtni un par iespējamo kritēriju… iespējams, risinot jautājumus par normas skaidrību.

Sakiet, lūdzu, kontekstā vēl arī ar šo jautājumu, ko pieteikuma iesniedzēja pārstāve minēja par tiesībām vērsties komitejā un gūt skaidrojumu. Mans jautājums ir jums no Administratīvā procesa viedokļa. Piemēram, vērsties, lai saņemtu uzziņu par to, vai attiecīgais produkts… Piemēram, cilvēks ir redzējis… es teikšu, varbūt nav ielicis maisiņā to produktu, bet saņēmis rakstveidā informācijas bukletu, ka ir tāda ierīce un, lūk, atbilstoši Administratīvā procesa likuma iespējām vērsties pēc uzziņas Iekšlietu ministrijā, lai visā šajā daudzu slāņu, jāsaka tā, normatīvo aktu klāstā iegūtu informāciju, vai šis ir izņemts no aprites vai nav izņemts no aprites… tādā ziņā no civiltiesiskās aprites - pirkt, pārdot, eksportēt… vienalga… mēs varam jebkura likuma izpratnē lietot šo vārdu "aprite", bet mans jautājums: vai Administratīvā procesa likuma iespējas šeit ir iespējams izmantot? Kā jūs to redzat?

V. Vītoliņš.

Jā, noteikti. Mēs redzam, ka šeit ir šīs iespējas prasot šo uzziņu. Tikai nu nevis Iekšlietu ministrijā, bet Drošības policijā, kura atbilstoši šim Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumam arī kontrolē šo te konkrēto nacionālo sarakstu. Jā, mēs redzam, ka šī ir arī viena no iespējām, kā persona var noskaidrot savu tiesību apjomu un saņemt atbildi no valsts puses.

A. Laviņš.

Un tagad, lai es arī pats saprastu… Ja mēs redzam šīs divas iespējas - uzziņas iespēju un vēršanās šajā īpašajā komitejā… Kādas ir būtiskas atšķirības, kas šos divus instrumentus nodala?

V. Vītoliņš.

Nu, kā jau pieteikuma iesniedzējs uzskatīja, ka attiecīgi viņi nevēlas šo licenci saņemt, attiecīgi tā kā viņi nesaskatīja tur vajadzību un visdrīzāk nesaskatīja, ka šī komiteja sniegs atbildi, balstoties uz Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 11. pantu, ja es pareizi atceros, bet savukārt Administratīvā procesa likumā gan persona var prasīt šo uzziņu un… un mana piebilde par Drošības policiju bija tā iemesla dēļ, ka, atbilstoši Administratīvā procesa likumam, uzziņu izsniedz tā iestāde, kas attiecīgo normu kontrolē, piemēro un tā tālāk. Iekšlietu ministrija būtu tā, kas paustu viedokli. Bet mūsu viedoklis nebūtu, tā teikt, Administratīvā procesa izpratnē uzziņa. Līdz ar to šī komiteja un Drošības policija, kas ir minēti kā kontrolējošās institūcijas atbilstoši 15. pantam Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā, tās noteikti būtu kompetentas izsniegt Administratīvā procesa izpratnē uzziņu par tiesībām.

A. Laviņš.

Jā, bet komiteja sniegtu atbildi tajā gadījumā, ja pie viņiem vērstos subjekts, kuram ir licence izsniegta?

V. Vītoliņš.

Es domāju, ka arī subjekts, kurš vēlētos izsniegt licenci… tas ir viens skatpunkts, un arī izmeklēšanas iestādē noteikti varētu vērsties tas, kurš vēlētos šādu iegādāties bez licences.

A. Laviņš.

Bet valdes loceklis?

V. Vītoliņš.

Nu, ja viņš personīgi vēlas iegādāties šo licenci vai uzsākt biznesu šajā jomā, teiksim, bez licences, es neredzu te problēmu vērsties un saņemt šādu uzziņu. Jo arī, ja grib paplašināt savu biznesu šinī jomā, tad attiecīgi šo uzziņu var izprasīt un arī noskaidrot procedūru.

A. Laviņš.

Es šobrīd ne par uzziņu, bet tieši par komitejas kompetenci sniegt atbildi. Ja valdes loceklis ir tādā kapitālsabiedrībā, kurai nav licence un iespējams…

V. Vītoliņš.

Bet pēc labas pārvaldības principa arī Iekšlietu ministrijā saņemot jautājumu… nu, dažādus jautājumus, ne tikai kontekstā varbūt ar… teiksim tā… dažādus jautājumus… mēs nekad personām neesam atteikuši arī savu viedokli, attiecīgi mēs esam pauduši viedokli šinī konkrētajā jomā, vai arī personai norādījuši, kurā vietā viņa var saņemt kompetentāku viedokli nekā Iekšlietu ministrijā. Līdz ar to, runājot par personu tiesībām iegūt informāciju, tā teikt, par savām tiesībām… personas var izmantot dažādus rīkus, gan manis pieminēto Ministru kabineta kārtības rulli, gan šo komiteju, gan vienkārši labas pārvaldības principu vērsties, tā teikt, attiecīgajā ministrijā un noskaidrot šo viedokli.

A. Laviņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnese Osipova. Lūdzu!

S. Osipova.

Pavisam neliels jautājums. Kā jūs skatāties uz to, ka, lai noskaidrotu savas tiesības, personai ir jāmaksā? Jo lietas sagatavošanas laikā mēs arī centāmies noskaidrot, kā persona, kura nezina, kas par ierīci ir viņas glabāšanā, var noskaidrot to, vai tā ir atļauta vai neatļauta ierīce, un vienīgais ko atradām, ka tā ir maksas ekspertīze. Valsts nepiedāvā personām par velti noskaidrot, vai tas ir tas skramblers, vai rūters, vai kāds cits skaists nosaukums.

V. Vītoliņš.

Jā. Protams, par šo samaksu ir jāskatās, cik viņa ir samērīga, bet tie noteiktie… mums arī ir zināms, ka dažādās valsts iestādēs ir iespēja veikt ekspertīzes un citas darbības atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām nodevas likmēm. Līdz ar to tas ir jautājums, cik lielā mērā un cik detalizēti ir nepieciešams noskaidrot šīs tiesības vai kaut kādas iekārtas specifikāciju… Nu, ja bez ekspertīzes to nevar izdarīt, tad mūsu skatījumā tas ir, acīmredzot, ļoti detalizēts un sarežģīts jautājums, kas prasītu arī kaut kādas nodevas maksāšanu, lai valsts šo administratīvo slogu sabalansētu.

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesneši?... Lūdzu, pieteikuma iesniedzēji.

M. Beluga.

Ja drīkst, tad teorētisks jautājums. Abstrahējoties no tās situācijas, ka es nezināju, kas tā ir par ierīci, kad viņa man tika iedota. Pieņemsim, ja kāda trešā persona zinātu, ka tā, iespējams, ir plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators. Vot, viņai ir aizdomas, vai tas ir rūteris vai tas ir plašas frekvences diapazona trokšņu ģenerators. Bet viņai ir šaubas. Pieņemsim, ka viņam ir iespēja iesniegt kā fiziskai personai iesniegumu tajā Stratēģiskās nozīmes preču aprites komitejā ar lūgumu sniegt ekspertīzi, vai tā ir vai tā nav. Sakiet, lūdzu, vai tad tai trešai personai, griežoties tajā komitejā ar tādu lūgumu, vai viņai, saņemot atbildi, ka tas ir plaša frekvenču diapazona trokšņu ģenerators, vai tā persona netiktu saukta uzreiz… jo viņa jau tā ir griezusies ar to ierīci… kur jebkura subjektīva puse jau būtu tajā apstāklī, ka viņai jau bija kaut kādas aizdomas un viņš pats griezās uz turieni, lai noskaidrotu, vai aizdomas ir pamatotas. Vai tā trešā persona būtu uzreiz saukta pie kriminālatbildības? Taču nav nekādu izņēmumu, ja viņš pats ieradās... un tad viņš tiktu atbrīvots no kriminālatbildības?

V. Vītoliņš.

Ja mēs, kā lai saka, runājam par šo gadījumu konkrēti, tad ir jāskatās konkrētie apstākļi, jo jautājums ir par subjektīvo pusi, kā mēs jau runājām… par šīs konkrētās personas objektīvo situāciju, kur viņa varēja objektīvi nezināt, kas tā ir par ierīci un tad mēģināja noskaidrot… Bet katrā ziņā nu šis Krimināllikuma pants ir formāls pants un attiecīgi tas nozīmē, ka glabāšana pati par sevi jau rada šo kriminālatbildību un tas nozīmē, ka tanī brīdī, kad šo preci, tā teikt, ņem, tad tā kā prasītos saprast, kas tas tāds ir. Un, godīgi sakot, skatot šo lietu varbūt konkrētā gadījuma gaismā, tad izstādē droši vien tas ir reklāmas mērķis un kaut kā gribas domāt, ka izstādē, sniedzot kaut kādu paraugu, tieši tiek reklamēts, ko šis paraugs spēj vai nespēj, ar mērķi viņu pārdot tālāk. Līdz ar to ir jāskatās konkrēts gadījums, pie kādiem šī persona ir saņēmusi attiecīgo iekārtu un, kā jau es teicu, tas ir Krimināllikuma formālais sastāvs.

M. Beluga.

Pieņemsim, ja… tad sanāk… Manuprāt, jau pats mērķis, ka tā persona griežas komitejā, viņa jau apzināti ir… nu ir kaut kādas aizdomas, ka viņa var būt aizliegta…

I. Ziemele.

Es domāju, ka kolēģis atbildēja uz jūsu jautājumu… Lūdzu! Tālāk jūs varat painterpretēt šo situāciju.

Tiesnesis Laviņš.

A. Laviņš.

Man tāda sajūta radās, ka tas jautājums ir uzdots tādā kontekstā, ka persona jau ir situācijas ķīlnieks. Bet tad es vaicāšu jums kā cilvēkam, kas nodarbojas šajā jomā un kurš bieži brauc uz šīm izstādēm, lieli paviljoni, daudz stendu, daudz informācijas… un tad jau nu tas ir jūsu stāsts, ka jūs sakāt, ka ir jums daudz dažādas intereses un tad nu šīs ierīces ņemat līdzi un mājās pētiet… Un it kā tas bija tas aspekts, kur jūs norādāt, ka nokļūstat jau situācijas ķīlnieka lomā. Bet vai tad izstādēs no šiem pašiem tirgotājiem jūs nevarat iegūt rakstveida informāciju par attiecīgo produktu, kur par šo rakstveida informāciju jūs neviens nesodīs par to. Atvediet mājās. Vai tā ir izziņa, vai tā ir ekspertīze, un jūs noskaidrojat, kas tas ir par produktu, vai vispār to ir iespējams iegūt. Ar šādu attieksmi jūs nedodaties uz tām izstādēm? Un izvairītos no šīs ķīlnieka situācijas lomas… būt ķīlniekam šādā situācijā? Tas vairāk ir jautājums par to, ar kādu rūpību jūs kā valdes loceklis dodaties un šīs mantas paņemat, un atvedat uz mūsu valsti un tad nu ir šīs te tiesiskās konsekvences. Lūk, arī rūpības kontekstā šis jautājums ir jums.

M. Beluga.

Paldies par jautājumu. Bet lieta ir tāda, ka es nekad nevarēju iedomāties, ka Eiropas izstādēs starptautiskajās var it kā piedāvāt kaut kādas aizliegtas ierīces. Tas ir pirmām kārtām.

Otrām kārtām. Man ir pārsteigums tāds, ka man izpatika iedot darbojošos preci, jo parasti dod paraugus. Ja iet runa par kaut kādiem mobiliem telefoniem, tad neviens nedod darbojošos telefonu. Dod kaut kādus paraugus, kā izskatās tie korpusi. Līdz ar to, paņemot visu pēc kārtas, es neiedziļinājos par iekārtu, es domāju, ka tas ir kaut kāds paraugs un viņš, protams, ka nedarbosies.

Otrām kārtām. Man grūti… es, godīgi sakot, nezinu… neesmu labs speciālists tur inženierzinātnēs, un es nevaru atšķirt šito iekārtu, pieņemsim, ar rūteri. Un ļoti līdzīgi viņi izskatās, gan antenas, gan ieslēgt un izslēgt kaut kādas pogas. Ir grūti nošķirt to starpību. Līdz ar to man nav radies ne mazākais priekšstats par to, ka tur varētu piedāvāt kaut ko aizliegtu. Elektronikas izstādēs visādi tur adapteri pārdodas, rūteri… nevis pārdodas, bet tiek prezentēti… Un arī tad, kad es braucu uz Eiropas Savienības valstīm ir grūti iedomāties, ka tur var būt kaut kas būs no aizliegtā… Šobrīd, protams, es rūpīgāk skatīšos šajās situācijās un turpmāk būšu gudrāks… Bet uz to brīdi es nevarēju pat iedomāties, ka man var tikt iedots kaut kāds aizliegts, pie kam vēl darba kārtībā.

A. Laviņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnešiem vairāk jautājumu nav… Paldies.

Tā, kolēģi, tagad mēs pāriesim pie pieaicināto personu uzklausīšanas.

Tātad, kā mēs vienojāmies, visupirms Aizsardzības ministrijas pārstāve Ilze Tooma. Lūdzu!

I. Tooma.

Labdien, godātā tiesa!

Kā jau Aizsardzības ministrija norādīja savā atbildes vēstulē Satversmes tiesai, tad persona bez speciālām zināšanām īsti nevarētu patstāvīgi secināt, ka iekārta vai ierīce, kas ir nonākusi tās rīcībā, ir vai varētu būt kāda no operatīvās darbības pasākumu traucēšanai paredzētajām iekārtām vai ierīcēm, kuras noteiktas Ministru kabineta 2007. gada 25. septembra noteikumos Nr. 645… noteikumu redakcijā, kas bija spēkā no 2009. gada 28. novembra līdz 2014. gada 23. janvārim. Jo personai ir bijis jābūt tomēr informētai vai savādākā veidā ieguvušai informāciju par attiecīgo ierīci vai iekārtu, tās pielietojumu un funkcijām.

Tajā pašā laikā arī var piekrist Saeimas pārstāves norādītajam, ka cilvēkam… personai nav jāpārzina visi operatīvās darbības pasākumi un vēl jo vairāk šādu iekārtu tehniskie rādītāji, lai varētu konstatēt, vai attiecīgā ierīce ir izņemta no civiltiesiskās apgrozības tādā veidā, ka tai ir nepieciešama noteikta licence.

Attiecībā uz jautājumu, kas tika uzdots Aizsardzības ministrijai par kontroli, kādā veidā tā tiek veikta un kādas darbības tiek veiktas, lai novērstu šādu iekārtu un ierīču nonākšanu personu rīcībā, tad norādām, ka Stratēģiskās nozīmes preču aprites likuma 13. pants paredz, ka šo preču aprites kontroli savas kompetences ietvaros veic Ārlietu ministrijas Stratēģiskas nozīmes preču aprites kontroles komiteja, Satversmes aizsardzības birojs, Valsts policija, Drošības policija, Valsts ieņēmumu dienests un Valsts vides dienests.

Arī normatīvie akti tomēr paredz pietiekamu pasākumu kopumu, lai Eiropas Savienības kopējā militāro preču sarakstā iekļautās preces nenonāktu fizisko personu rīcībā, kurām tās ir aizliegtas. Piemēram, Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 42. panta otrā daļa paredz, ka šādu militāro... militāro šaujamieroču un speciālo līdzekļu izgatavošana, remonts un imports atļauts tikai to valsts iestāžu vajadzībām, kurām ir atļauti šie militārie ieroči, munīcija un speciālie līdzekļi, piemēram, Nacionālie bruņotie spēki, drošības iestādes u. c.

Jā, tātad, lai persona varētu veikt komercdarbību ar Eiropas Savienības kopējā militāro preču sarakstā minētajām precēm, tai ir nepieciešams saņemt speciālo atļauju, ko izsniedz Aizsardzības ministrijas Licencēšanas komisija pie noteiktiem nosacījumiem.

Un par šo Stratēģiskas nozīmes preču aprites noteikumu pārkāpšanu personas ir saucamas pie administratīvās vai pie kriminālatbildības.

Attiecībā uz nacionālo politiku, kādi standarti būtu Latvijas Republikai jāievēro stratēģiskās nozīmes preču aprites jomā, saskaņā ar Stratēģiskās nozīmes preču aprites likuma 12. panta pirmo un otro daļu, tātad Ārlietu ministrijas kompetencē ir iestāde, kura atbild par nacionālo politiku stratēģiskas nozīmes preču aprites jomā.

Tas tā kā būtu viss.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnese Osipova.

S. Osipova.

Lai arī viss jautājums iet ap Eiropas Savienības kopējo militāro preču sarakstu un stratēģiskām precēm, kas, manuprāt, visupirms attiecas uz armiju, lielā mērā sanāk, ka Aizsardzības ministrija nav iesaistīta šajā procesā, kā tiek veidota Latvijas līmeņa regulējums un pārbaude saistībā ar šiem jautājumiem.

I. Tooma.

Jā. Tātad Aizsardzības ministrija izsniedz licences, kas ir nepieciešamas komersantiem, lai veiktu komercdarbību ar sarakstā iekļautajām precēm, un Stratēģiskas nozīmes preču aprites likums paredz, ka Aizsardzības ministrija, tātad, arī veic kontroli par šo preču apriti.

S. Osipova.

Kādā veidā jūs veicat šo kontroli?

I. Tooma.

Pirmkārt, kontrole tiek veikta arī tomēr izsniedzot licences, pārbaudot attiecīgos komersantus, un arī ikgadējās licences pārreģistrācijas ietvaros Aizsardzības ministrijas komisija pārbauda, vai vēl joprojām pastāv šie nosacījumi, pie kādiem licences izsniegšana bija iespējama.

S. Osipova.

Sanāk, ka lielā mērā tas jautājums, ar ko mēs šodien nodarbojamies, ir sadalīts starp dažādām ministrijām un katrai ministrijai ir kaut kāda cita kompetence, kaut ko virza Ārlietu ministrija, ar kaut ko nodarbojas Aizsardzības ministrija…

I. Tooma.

Tā tas ir.

S. Osipova.

Tātad jūs nodarbojaties tikai ar komersantiem?

I. Tooma.

Jā.

S. Osipova.

Veicat uzraudzību tikai pār komersantiem?

I. Tooma.

Jā.

S. Osipova.

Vai jūs šeit redzat kādas tendences? Vai mūsu komersanti ļoti godprātīgi ievēro visus noteikumus? Vai ir daudz komersantu, kuriem ir interese piedalīties un tikt pie licencēm?

I. Tooma.

Interese ir un komisija arī darbības gaitā ir konstatējusi, ka tā interese pieaug. Tātad pieprasījums pēc licencēm pieaug. Un arī šajā brīdī Aizsardzības ministrija strādā pie grozījumiem Stratēģiskās nozīmes preču likumā, lai paplašinātu sev šīs kontroles iespējas, lai saprastu, kādā veidā tieši…

S. Osipova.

Tātad šoreiz būs no jums iniciatīva nevis no Ārlietu ministrijas vai kādas citas.

Sakiet, lūdzu, tad, kad tapa apstrīdētie Ministru kabineta noteikumi, vai ar jums arī konsultējās, kādas preces iekļaut šajā sarakstā? Jo jūs esat kontrolējošā institūcija un tas pamatuzdevums šim sarakstam ir tieši komersantiem, licencēm, kontrole pār licencēm. Vai jūs piedalījāties šajā procesā un vai jūs varbūt varat atbildēt uz jautājumu, kāpēc mums ir plašāks aizliegto šo kontrolēto preču klāsts nekā to paredz starptautiskie noteikumi?

I. Tooma.

Pieļauju, ka tiesību normas izstrādes gaitā Ministru kabineta noteikumu projekts tika saskaņots ar Aizsardzības ministriju.

S. Osipova.

Bet jums nav atbildes uz to, kāpēc pie mums ir stingrāki noteikumi nekā caurmērā Eiropas Savienībā?

I. Tooma.

Nē.

I. Ziemele.

Lūdzu! Tiesnesis Kučs.

A. Kučs.

Es tikai gribētu precizēt, ko jūs paudāt savā pozīcijā. Tātad persona, vienkārši fiziska persona, indivīds… saņemot šādu iekārtu, jūsuprāt, nevarētu pateikt, vai viņu var izmantot operatīvās darbības traucēšanā vai nevar. Ja es pareizi sapratu jūsu viedokli.

I. Tooma.

Tas jau arī ir iepriekšējās atbildēs sniegts, cik lielā mērā personai vajadzētu to saprast un apzināties, kas viņas rokās ir nonācis un cik tā atbildības latiņa ir augsta… lai pats rīkotos un noskaidrotu šo nepieciešamo informāciju.

A. Kučs.

Paldies.

I. Ziemele.

Man arī ir viens papildinošs jautājums. Tātad, ja es pareizi sapratu pēc šī… tātad tāds modelis, kāds mums ir Latvijā, tātad caur licences iegūšanu komercdarbībai un licences atjaunošana vai pagarināšana - tas ir primārais kontroles mehānisms, ja?

I. Tooma.

Jā.

I. Ziemele.

Un kopumā mums, piemēram, tādas situācijas, ka… nu nav jau šis vienīgais cilvēks, kas pa izstādēm brauc… un Eiropas Savienības ietvaros var tikpat labi arī kaut ko atvest uz Latviju… Mums patiesībā nav nekādas tādas iespējas to tā ļoti izkontrolēt. Tās ir tādas sagadīšanās.

I. Tooma.

Jā, es varētu šeit droši vien sagaidīt pēc tam arī pārējo atbildīgo iestāžu šo paskaidrojumu par to, kāpēc…

I. Ziemele.

Bet no jūsu Aizsardzības ministrijas viedokļa, jums nav tur pilnīgi nekāda kopskata?

I. Tooma.

Jā. Mēs tikai pārreģistrācijas ietvaros pārbaudām arī faktiski šo situāciju ar komersantiem.

I. Ziemele.

Jā. Tiesnese Osipova.

S. Osipova.

Sakiet, lūdzu, komersanti darbojas ar piegādēm valstī… nu, ja tas ir tik ierobežots kā civiltiesiskā apgrozība… tad acīmredzot viņi veic valsts pasūtījumus armijai, policijai…?

I. Tooma.

Jā.

S. Osipova.

Tātad jūs izkontrolējat, ka viņi tikai pareizajam adresātam piegādā preces?

I. Tooma.

Tajā skaitā… jā…

I. Ziemele.

Tā… Tiesnešiem jautājumu šajā brīdī nav.

Tādējādi es dodu iespēju konstitucionālās sūdzības iesniedzējam uzdot kādu jautājumu Aizsardzības ministrijas pārstāvei. Lūdzu!

M. Beluga.

Viens īss jautājums. Sakiet, lūdzu, vai jūs kontrolējat, vai kaut kāda cita institūcija, jo iepriekšējā nedēļā paskatījos ss.lv sludinājumu portālu un konstatēju, ka tur tiek pārdots… nedēļu atpakaļ, man uz telefonu ir linki saglabāti… seši sludinājumi, kur tiek pārdotas ierīces sevišķu veidu operatīvās darbības pasākumu veikšanai… slēptas video kameras, slēptas visas iekārtas… Kā tas publiski pieejamā vietā, Latvijas portālā ss.lv? Vairāki sludinājumi. No tā izveidojas priekšstats par to, ka tās gan laikam ir atļautās iekārtas, jo kokaīnu jau neviens nepārdod sludinājumā, bet līdz ar to var konstatēt, ka tās ierīces ir legālas. Vai jūs tur kaut ko kontrolējat?

I. Tooma.

Pēc Stratēģiskās nozīmes preču aprites likuma to kontrolē minētās institūcijas, bet ne Aizsardzības ministrija. Nē.

M. Beluga.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Vairāk jautājumu nebūs. Saeimas pārstāvei?

I. Tralmaka.
Nebūs jautājumu.

I. Ziemele.
Ministru kabineta pārstāvim?

V. Vītoliņš.
Nebūs. Paldies.

I. Ziemele.
Paldies. Varat atgriezties zālē.

I. Tooma.
Varbūt es vēl varu minēt vienu lietu…

I. Ziemele.
Droši.

I. Tooma.
… ka Eiropas Savienības kopējo militāro preču sarakstā ir ML-11 kategorija, un tur ir tāds A. Tas ir vienkārši tādā sakarā un saistībā ar to, ka bija jautājums par to, vai šajā sarakstā ir vai nav minēti šie trokšņu ģeneratori. Tad šīs sadaļas piezīmē, A piezīmē ir minēts, ka… tātad ir iekļautas elektroniskas pretpasākumu, pretpasākumu apkarošanas ierīces, tas ir, ierīces, kas ir izstrādātas, lai raidītu traucējošus vai nepareizus signālus radara iekārtām vai rāciju uztvērējiem, vai citādi traucētu pretinieka elektronisko uztvērēju, tostarp pretpasākumiem paredzēto ierīču uztveres spēju darbību vai efektivitāti, tostarp radio traucēšanas un radio traucējumu novēršanas ierīces.

Tas ir tādā saistībā, ja komersants vēlētos veikt komercdarbību ar iekārtu, kuras funkcijas atbilst tikko manis minētajām… tad Aizsardzības ministrijas kompetencē būtu izskatīt jautājumu vai pieteikumu par licences izsniegšanu.

I. Ziemele.
Paldies. Noderīgi.
Tātad otrs Aizsardzības ministrijas pārstāvis Ivars Freibergs.
Jums būtu arī ko mums piebilst patreiz?

I. Freibergs.
Pēc būtības es piekrītu…

I. Ziemele.

Viss jau ir pateikts?

I. Freibergs.

Es tikai gribētu pateikt…

I. Ziemele.

Tad nākat, lūdzu, šeit un pasakiet to, ko jūs gribat teikt… nevis no zāles. Mums vajag ierakstam. Lūdzu, Freiberga kungs!

I. Freibergs.

Es gribētu piebilst, ka es uzskatu, ka šeit varbūt nevis viena ierīce varētu mums palīdzēt, bet ierīču kopums. Ja mēs paņemam vairākas ierīces, tad mēs varētu funkciju sasniegt, to, ko mēs varbūt kā militāristi gribētu sasniegt no šīs ierīces.

Tāpēc iespējams, ka tā ierīce tāpēc ir Stratēģiskās nozīmes preču sarakstā arī ar mazākām jaudām, jo mēs, savelkot šīs jaudas kopā virknē kaut kādā veidā… tas palīdzētu mums rast šo funkcionālo vajadzību.

I. Ziemele.

Priekšstatu par to, kas tas ir…

I. Freibergs.

Mēs viņas izmantojam militārām un konkrētām vajadzībām, bet ar tiešām lielām jaudām, salīdzinoši… Un tas ir arī nelabvēlīgs veselībai. Līdz ar to, ja mēs samazinātu jaudas un saliktu, kā teikts, vairākas iekārtas…

I. Ziemele.

Proti, galdā turēt nav ieteicams…

I. Freibergs.

Es domāju, ka noteikti nē. Tā būtu mana piebilde no praktiskās puses…

S. Osipova.

Jūs tātad loģiski skaidrojat to iemeslu, kāpēc mūsu Ministru kabineta noteikumos varēja parādīties tādas ierīces, kas nav gluži minētas, bet pēc būtības viņas kopīgi varētu veikt to pašu uzdevumu…

I. Freibergs.

Tieši tā. Saliekot… var sasniegt šos te militāros mērķus. Par Drošības policiju un citiem es nerunāšu, tie jau ir citi…

I. Ziemele.

Skaidrs, tas ir vērtīgi. Paldies.

Tā… Es aicināšu Iekšlietu ministrijas Juridiskā departamenta juriskonsulti Ievu Skirusu. Lūdzu!

I. Skirusa.

Labdien, godātā tiesa!

Iekšlietu ministrija ir atzīta par pieaicināto personu lietā un attiecīgi viņai ir uzdoti jautājumi, kas ir saistīti ar apstrīdētajās normās noteikto iekārtu, ierīču, instrumentu un komponentu aprites aizliegumu ievērošanu un kādas darbības tiek veiktas, lai novērstu šādu iekārtu un ierīču nonākšanu personu rīcībā.

Ņemot vērā minēto paskaidrojumu, ka atbilstoši Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 15. pantā noteiktajam, šīs… tātad Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minēto stratēģiskas nozīmes preču apriti kontrolē Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komiteja un Drošības policija. Iekšlietu ministrija kā institūcija neveic tā kā tiešu… šo te Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minēto šo te preču kontroli un šī te aprites kontrole ir noteikta tātad attiecīgi…. Normatīvais regulējums ir noteikts Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā, kā izriet no šī te 5.[1] panta un citiem šiem te pantiem, un ir saistīts arī ar šo te Aizsardzības ministrijas pieminēto licencēšanas procesu, ko attiecīgi… Tātad ir skaidrs, ka ir fiziskām personām noteikts liegums iegādāties, glabāt un lietot šīs te preces, bet šis liegums neskar tā kā Stratēģiskas nozīmes preču aprites subjektu tiesības, tātad ražot, importēt, eksportēt. Un lai veiktu šīs te darbības, ir noteikta nepieciešamība saņemt attiecīgi šobrīd Valsts drošības dienestā šo te licenci un tā arī ir šis te kontroles mehānisms.

Mēs jau savā paskaidrojumā plašāk izskaidrojām.

Un, protams… Vēl tā kā varētu piezīmēt, ka vēl ir jāņem vērā, ka šīs iekārtas, ierīces… viņas ir izslēgtas no civiltiesiskās apgrozības. Līdz ar to fiziska persona nevar vienkārši ieiet Latvijā jebkurā veikalā, pieņemsim, kaut vai "Origo" vai citā tirdzniecības centrā elektronikas veikalā un šo te ierīci iegādāties. Arī šis te aspekts tātad ierobežo iegūšanu.

I. Ziemele.

Labi. Paldies.

Tiesnese Osipova.

S. Osipova.

Tātad no jums, tāpat kā no citām pieaicinātajām personām es saprotu, ka runa ir tikai par licencēšanu un tikai par komersantiem, un šādas ierīces var būt vai nu valsts īpašumā tad, kad komersants ir piegādājis, vai arī komersanta glabājumā līdz tam brīdim, kamēr viņš piegādā valstij.

Bet šeit veidojas tā pretruna, ka pēc regulas un pēc tā saraksta, ko mēs visu laiku piesaucam, citās Eiropas Savienības dalībvalstīs šie… kā lai saka… kritēriji nav noteikti tik augstu un nav tik ierobežojoši. Un daļa no šīm ierīcēm citās valstīs ir civiltiesiskā brīvā apritē.

I. Skirusa.

Šis te saraksts tiek veidots, protams, ņemot vērā arī sabiedrības… kaitējumu, kādu var radīt šīs te ierīces gan valsts drošībai, gan arī, teiksim, citām personām un ņemot vērā to jau arī mēs pievienojamies Ministru kabineta pārstāvja paustajam viedoklim, ka šīs te iekārtas tātad var radīt šo te kaitējumu arī citu personu pamattiesībām. Pirmīt arī Aizsardzības ministrijas pārstāvis minēja, ka viņas var radīt arī kaitējumu veselībai. Līdz ar to mēs nesaskatām šo te tādu pretrunu, ka šīs te iekārtas būtu iekļautas nacionālajā sarakstā.

S. Osipova.

Jā, bet tas rada problēmu privātpersonai, kura likumpaklausīga iegūst šo mantu, likumīgi nopērkot citā Eiropas Savienības dalībvalstī un nonāk Latvijā un viņa varbūt pat neiedomājas, ka Latvijā viņa var būt krimināli sodāma. Sakiet, lūdzu, vai jūsu ministrija ņēma līdzdalību pie apstrīdētā Ministru kabineta šo noteikumu "e" sadaļas, vai jums tika prasīts viedoklis, jo jūsu padotībā arī ir tādas struktūras, kuras strādā ar šādām ierīcēm.

I. Skirusa.

Jā, cik es saprotu, tad Iekšlietu ministrija piedalījās.

S. Osipova.

Piedalījās. Bet jums nekāda tuvāka informācija nebūs par Iekšlietu ministrijas viedokli šīs apstrīdētās Ministru kabineta normas izstrādāšanas gaitā? Nav institucionāla atmiņa, ja?

I. Skirusa.

Nav gan.

S. Osipova.

Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnesis Neimanis. Lūdzu!

J. Neimanis.

Man jums jautājums. Tā kā jūs minējāt, ka Latvijā privātpersonas brīvi šīs ierīces nevar nopirkt, es sēdes laikā te skatījos un mazliet sajaucu internetveikalus "Mobilukss" ar "Mobilux Latvija". Internetveikalā 1A.lv skatos, ka var brīvi nopirkt tādu fotorāmīti ar tajā iebūvētu kameru. Nu tas taču atbilst stratēģiskas aprites preču sarakstā minētajam priekšmetam, ko sauc par… fotokameras un videokameras, kurām piemīt kāda no turpmāk minētajām pazīmēm, tās ir speciāli izstrādātas, pielāgotas, pārveidotas slēptai videonovērošanai vai foto dokumentēšanai un video dokumentēšanai, vai tās ir maskētas kā citi priekšmeti… iekārtas vai ierīces…

Tad vēl 1A.lv internetveikalā var nopirkt, piemēram, pildspalvu, kurā ir iebūvēta videokamera.

Nē, es saprotu, ka tas, ka kāds pārkāpj likumu, es pieļauju, ka nenozīmē… neatstāj ietekmi uz šo konstitucionālo lietu īsti. Bet man ir jautājums, jo Iekšlietu ministrija tomēr uzrauga šo jomu kopā ar Valsts drošības dienestu. Kā tas nākas, ka par 46- eiro es tādu pildspalvu varu Latvijā nopirkt, nerunājot jau par Ebay un tamlīdzīgām lietām. Un kur ir rakstīts, ka tās preces nāk no Ķīnas? Var tepat Latvijā… un vai viņām ir kāda īpaša atļauja vai licence?

I. Skirusa.

Es, diemžēl, nevarēšu komentēt šo situāciju. Tad ir jājautā droši vien Valsts drošības dienestam.

J. Neimanis.

Labi. Paldies.

I. Ziemele.

Sakiet, lūdzu, tātad Jums kā Iekšlietu ministrijas pārstāvei šajā procesā… Mēs tikko no Aizsardzības ministrijas dzirdējām, ka aptuveni ir skaidrs, kā top šis militāras nozīmes, stratēģiskas nozīmes preču saraksts. Tas ir viens stāsts. Tātad mums ir saraksts, mums ir uzskaitījums. Bet otrs saraksts, ko arī tiesneši mēģina visu laiku minēt, ir tas, kā Eiropas Savienības dalībvalsts mūsu iedzīvotāji brīvi pārvietojas un ir skaidrs, ka Latvijā šis stratēģisko preču saraksts, iespējams, atbilstoši mūsu drošības

apsvērumiem, ir bagātāks, biezāks un tā tālāk. Vai tad, kad šis saraksts tiek veidots… varbūt jūs zināt… tiek apsvērts tas, ka šeit ir kopējs iekšējais tirgus, ka šeit ir brīvi cilvēki, kuri pārvietojas, kuriem varbūt ir interese paņemt izstādē vai kaut ko nopirkt… un viņi tikpat labi to atvedīs mājās. Vai, teiksim, tajos svaru kausos un apsvērumos tas tiek ņemts vērā, vai tiek vienkārši uzrakstīts saraksts un beigās ir kriminālatbildība?

I. Skirusa.

Nevarēšu atbildēt uz šo jautājumu.

I. Ziemele.

Neesat bijusi tādās sarunās.

I. Skirusa.

Jā, tādās sarunās neesmu bijusi. Attiecīgi, visticamāk, kā jau es teicu… šo te sarakstu izstrādā un virza Ārlietu ministrija un tātad mums ir Stratēģiskas nozīmes preču komiteja, un attiecīgi viņi visticamāk varētu visprecīzāk atbildēt uz šiem te jautājumiem.

I. Ziemele.

Bet jums tāds padoms no cilvēktiesību viedokļa vai no Eiropas Savienības tiesību viedokļa tas viedoklis nav ticis prasīts…? Paldies.

Tātad jautājumi. Lūdzu, Saeimas pārstāvei.

I. Tralmaka.

Nebūs. Paldies.

I. Ziemele.

Ministru kabineta pārstāvim.

V. Vītoliņš.

Jā, būs viens jautājums.

Iekšlietu ministrija arī ir atbildīga par narkotisko vielu aprites kontroli… vai drīzāk nevis tieši Iekšlietu ministrija, bet padotības iestādes. Sakiet, lūdzu, ja jūs zināt protams… vai jūs pieļaujat situāciju, ka, piemēram, Latvijas Republikā narkotiskās vielas ir aizliegtas, bet tādā citā valstī kā Nīderlandē, iespējams, ir atļautas. Vai šinī gadījumā, ja persona tur iegādātos attiecīgās vielas un atbrauktu uz Latviju… Kā jums šķiet, vai šī persona būtu sodāma krimināli par šādu darbību vai nē?

I. Skirusa.

Jā, protams.

V. Vītoliņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Konstitucionālās sūdzības iesniedzējiem?

M. Beluga.

Mums nav jautājumu.

I. Ziemele.

Paldies.

Tieslietu ministrijas pārstāvei valsts sekretāra vietniecei Lailai Medinai vārds. Lūdzu!

L. Medina.

Labdien, godātā tiesa!

Šobrīd Satversmes tiesas izskatīšanā ir lieta par attiecīgi Krimināllikuma 237.[1] panta attiecīgajā redakcijā atbilstību Satversmes 90. pantam, 92. panta otrajam teikumam un Ministru kabineta noteikumu Nr. 645 attiecīgajā redakcijā atbilstību Satversmes 92. panta otrajam teikumam.

Lai nekavētu Satversmes tiesas laiku, es neatkārtošu juridiskos apsvērumus, kas ir arī izklāstīti Ministru kabineta atbildes rakstā, kur arī piedalījās Tieslietu ministrija tā izstrādē un šodienas tiesas sēdē, noklausoties Saeimas pārstāvja un Ministru kabineta pārstāvja skaidrojumus, mēs lielā mērā pievienojamies izteiktajiem apsvērumiem no šo normu analīzes juridiskā viedokļa.

Varbūt pāris aspektu, kurus būtu būtiski uzsvērt un tas vēlreiz, lai uzsvērtu Tieslietu ministrijas lomu šajā procesā, kas arī parādās gan lietas materiālos, gan mūsu paskaidrojumos, proti, par to, ka šajā gadījumā Krimināllikums ir veidots… šis konkrētais pants kā blanketa norma un to arī Tieslietu ministrija konsekventi šajā procesā ir norādījusi, ka ir ļoti būtiski, veidojot šo Krimināllikuma normu, arī skatīt līdzi, kas ir attiecīgajā speciālajā likumā noteiktas un kāds ir regulējums attiecībā uz šīm precēm un iekārtām.

Un, manuprāt, ļoti būtisks aspekts, kas arī zināmā mērā skaidro šo situāciju un skaidro likumdevēja apsvērumus, ir 5.[1] pantā ietvertais ļoti konkrētais aizliegums fiziskām personām ar šādām precēm nonākt, ja tā var teikt, aprites saskarē un tas

sasaistās ar skaidrojumu par to, ka par šādas aprites aizlieguma pārkāpumiem arī ir noteikta kriminālatbildība.

Līdz ar to Tieslietu ministrijas ieskatā fiziskai personai, saskaroties ar šāda tipa precēm, būtu jābūt īpaši piesardzīgai un manā skatījumā nebūtu jāņem katra prece maisiņā un jāriskē sevi nostādīt šādā ķīlnieka situācijā, bet, izmantojot dažādas likumā noteiktās iespējas, vispirms noskaidrot, vai fiziskai personai ir vai nav iespējas šādas preces paturēt savā glabāšanā un apritē.

Attiecībā uz šīs normas tvērumu, tas ir norādīts… to ir norādījis gan Saeimas pārstāvis, gan arī tas ir izskanējis lietas materiālos, ka Tieslietu ministrija Saeimā diskutēja par šīs normas iespējamiem grozījumiem un norādīja, ka vismaz ministrijas ieskatā šajā normas tvērumā šīs iekārtas, kas spēj traucēt dažādus pasākumus, ir ietvertas un līdz ar to pēc būtības šādi grozījumi nav nepieciešami. To, ka šobrīd Latvijā likumdošanas procesā ir šī tendence iet detalizācijā un mēģinājumos precizēt, tas droši vien arī atspoguļo to, kādēļ šādi precizējumi tapa.

Mūsu skatījumā šo mūsu vērtējumu par tiesību normu arī apstiprina Augstākās tiesas interpretācija, ka šīs traucēšanas iekārtas, kas var traucēt šiem pasākumiem, ir bijušas šīs normas tvērumā arī iepriekš pirms šo grozījumu izdarīšanas un pats fakts, ka likumdevējs ir precizējis šo normu, nemaina šīs normas tvērumu laika griezumā.

Un varbūt noslēgumā šajā īsajā uzrunā es gribēju pievērst uzmanību… arī Satversmes tiesas norādi uz kasācijas instances lomu, uz tiesību normu interpretāciju, kur arī Satversmes tiesa ir norādījusi, ka tieši Augstākajai tiesai ir šī principiālā likuma materiālā un procesuālo tiesu normu interpretācijas funkcija un šī interpretācija un sniegtais skaidrojums par to, kāds ir šīs normas tvērums, ir tāds, kas var ietekmēt daudzu personu tiesības dažādos procesos, arī konkrētas personas tiesības, kas ir attiecīgi vērsusies šajā konkrētajā gadījumā ar sūdzību kasācijas instances tiesā.

Līdz ar to, ja saliek kopā to, kāds ir bijis Tieslietu ministrijas viedoklis izstrādājot šīs tiesību normas tad, kad tapa gan grozījums attiecīgajā Stratēģisko preču aprites likumā, gan Krimināllikumā, gan arī kad šīs normas tika precizētas vairākkārt, un arī ar vēlāko skaidrojumu, ko ir devusi Augstākā tiesa, mūsu skatījumā šīs normas ir pietiekami skaidras un rada šo tvērumu par to, kādu iekārtu aprite fiziskām personām Latvijā ir aizliegta.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnese Osipova.

S. Osipova.

Jūs noteikti jau tiesas sēdes gaitā dzirdējāt, ka pieteikuma iesniedzējs un tiesnesis Kusiņš sāka runāt par to, kas tad ir iniciējis apstrīdētās normas grozījumus

Krimināllikumā, jebkurā gadījumā tas nāca no Tieslietu ministrijas puses. Sakiet, lūdzu, kāpēc šī iniciatīva tika iesniegta tikai uz trešo lasījumu un kas tie bija par tādiem īpašiem apstākļiem, lai neizietu pilnu likumdošanas ciklu?

L. Medina.

Ja mēs paskatāmies uz faktiskajiem apstākļiem… es mēģināšu atvērt, lai es nekļūdītos datumos… Tad sākotnējā iniciatīva bija 2007. gadā, kad Saeimas Nacionālās drošības komiteja diskutēja par šiem jautājumiem un rosināja, ka būtu nepieciešams papildināt Krimināllikumu ar jaunu pantu, un arī tika attiecīgi piedāvāti grozījumi likumprojektā Krimināllikumā, bet tie grozījumi Tieslietu ministrijas ieskatā bija tādi, kuriem bija nepieciešami attiecīgi precizējumi un arī šajā nozares likumā, par ko jau es minēju, proti, Stratēģiskās nozīmes preču aprites likumā un tāpēc arī tieslietu ministrs vērsa uzmanību uz to, ka būtu jāaptur šie Krimināllikuma grozījumi, pirms likumdevējs ir pēc būtības izšķīries par to, kādam Stratēģiskās nozīmes preču aprites likumā kādam ir jābūt regulējumam un, ņemot vērā šo likumu… kas bija tajā brīdī likumdošanas procesā, tad, kad bija pabeigts darbs pie Stratēģiskās nozīmes preču aprites likuma, tad arī tika iesniegti šie priekšlikumi, un tajā brīdī Krimināllikums bija trešajā lasījumā un protams, viņam bija jāsaskan ar to, ka bija paredzēts Stratēģiskās nozīmes preču aprites likumā. Tāpēc arī ir šie priekšlikumi iesniegti trešajā lasījumā, jo sākotnēji iniciatīva bija Saeimā un tas nebija tāds, kas iziet klasisko procesu.

S. Osipova.

Skaidrs. Paldies. Tātad Saeimā par šo jautājumu tika domāts jau pirms tam, kad tika saņemti tie grozījumi uz trešo lasījumu.

L. Medina.

Jā, tādi ir tie faktiskie apstākļi…. kā mēs arī spējam konstatēt šobrīd, tad tās pirmās diskusijas jau radās 2007. gadā Saeimas Nacionālās drošības komisijā.

S. Osipova.

Tā. Vēl viens jautājums.

Ministru kabineta pārstāvis teica, ka tā ir tāda normāla un ļoti laba pat prakse, ka Ministru kabineta noteikumi tiek pieņemti pirms deleģējuma no Saeimas puses. Ko Tieslietu ministrija saka par šādu praksi? Jo arī šeit izskatāmajā lietā kaut kādā brīdī Ministru kabineta noteikumos bija viens un bija plašāk nekā deleģējums un tad tika deleģējošā norma tikai pagrozīta… Kā tas atbilst labas likumdošanas un varas dalīšanas principiem?

L. Medina.

Manuprāt, diskusija bija vairāk par izstrādes procesu un…

S. Osipova.

Nē, nē, par to, ka stājas…

L. Medina.

Jā, jā, es atbildēšu divās daļās. Runājot par izstrādes procesu, es absolūti pievienojos Ministru kabineta pārstāvim, ka Ministru kabineta noteikumi ir izstrādājami paralēli ar likumu, jo tikai tad ir iespējams laika ziņā nodrošināt… tad, kad likums ir pieņemts, tad pietiekami īsā sprīdī, kā tas ir paredzēts parasti Ministru kabineta noteikumu pieņemšanai, viņi varētu tikt pieņemti.

Bet attiecībā uz Ministru kabineta noteikumu pieņemšanu plašāk, nekā to paredz Saeimas deleģējošā norma, protams, ka, balstoties uz varas dalīšanas principu, Saeimai vispirms ir jāapsver šie jautājumi un pēc tam Ministru kabinetam tie ir jāīsteno. Bet, ja mēs skatāmies uz šo konkrēto gadījumu, tad arī Saeima pēc tam ir vērtējusi vēlreiz gan Krimināllikumu, gad Stratēģiskās nozīmes preču aprites likumu un ir uzskatījusi par iespējamu šo Ministru kabineta plašāko skatījumu akceptēt. Un līdz ar to izvērtējot nav norādījusi Ministru kabinetam, ka būtu kaut kas grozāms.

Tā nav vislabākā prakse, bet likumdevējam tomēr ir bijusi iespēja un likumdevējs to ir vērtējis un atzinis par labu esam.

S. Osipova.

Tātad, vai es pareizi jūs saprotu, ka apstrīdētās normas - gan Krimināllikuma norma, kāda tā tika piemērota pieteikuma iesniedzējam, gan Ministru kabineta noteikumi tajā redakcijā, kādi tika attiecināti uz pieteikuma iesniedzēju - bija pietiekami skaidras normas, lai persona varētu apzināties to, ka viņu var saukt pie kriminālatbildības.

L. Medina.

Tieslietu ministrijas skatījumā - jā.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnesis Kusiņš.

G. Kusiņš.

Divi jautājumi.

Viens jautājums par to, ko jūs teicāt par kasācijas instances lomu. Sakiet, lūdzu, vai jums ir zināms, ka kasācijas… šajā gadījumā Augstākā tiesa būtu

izteikusies par šīs normas tvērumu, pirms konkrētajam pieteikuma iesniedzējam tika izvirzītas apsūdzības?

L. Medina.

Man nav zināms tāds Augstākās tiesas vērtējums, pirms tika izvirzīta apsūdzība, bet arī ir jāsaprot, ka visām normām to sākotnējā piemērošanas stadijā tās būs parasti sākotnējās iestādes, kas to vērtē un tā būtu tiesībsargājošo iestāžu prakse un pirmās instances tiesas, ka spēj dot šo novērtējumu par normas piemērošanu un arī attiecīgi likumdevēja diskusiju materiāli, jo Augstākās tiesas interpretācija jebkurā gadījumā laika griezumā būs vēlāk un tas nevarētu nozīmēt, ka līdz brīdim… jo tad jau līdz Augstākajai tiesai vispār nenonāks, ja vispār šo normu nepiemēros… Jo, protams, ir tā norma jāpiemēro tām iestādēm, kam tā ir adresēta.

G. Kusiņš.

Paldies.

Un otrs jautājums. Vai es pareizi saprotu, ka jūs runājat par tiem priekšlikumiem uz trešo lasījumu, kas ir 2012. gadā iesniegtie?

L. Medina.

Nē, es sākotnēji runāju par tiem priekšlikumiem, kas bija 2007.-2009. gads, kad tā norma vispār radās, jo tie, kas bija 2012. gadā, tie bija vērsti vairāk attiecībā uz krimināl… ieviešot Tieslietu ministrijas konceptuālo redzējumu par to, kā būtu veidojama sodu politika un tajā reizē sadalīja pantu divās daļās, nosakot atšķirīgas soda sankcijas par dažādu preču aprites grozījumu pārkāpumiem. Un tam nebija… Un šiem konkrētajiem grozījumiem nebija tiešas nozīmes uz to saturisko tvērumu, vairāk uz to, kāda sankciju politika būtu piemērojama.

G. Kusiņš.

Labi. Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnesis Kučs. Lūdzu!

A. Kučs.

Gribētu dzirdēt Tieslietu ministrijas viedokli arī par šī nodarījuma subjektīvo pusi. Kā jūs viņu redzat? Vai persona, ja viņa vispār nesaprot, kas tā ir par ierīci, vai viņa var būt atbildīga? Kā, jūsuprāt, šis Krimināllikuma pants būtu interpretējams?

L. Medina.

Tieslietu ministrijas krimināltiesību eksperti viennozīmīgi norāda uz to, ka tas ir tiešs nodoms un līdz ar to…

A. Kučs.

Tikai tiešs nodoms? Netiešs nodoms nevar būt? Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnese Rezevska.

D. Rezevska.

Paldies. Sakiet, lūdzu, skatoties arī uz Ministru kabineta atbildes rakstu, kur, kā es saprotu, Tieslietu ministrija ir piedalījusies tā izstrādē… Man tas jautājums ir vairāk, teiksim, par to iespēju noskaidrot, kas šodien arī ir parādījies un atbildes rakstā arī tiek minēts tas, ka faktiski Stratēģiskās nozīmes preču aprites likums ļoti skaidri apraksta to kārtību, kā komiteja darbojas, lai noskaidrotu… un arī tiek minēts speciāli 11. pants, kur tad tā kārtība tiek paredzēta, kādā veidā tiek noskaidrots, kura prece, objekts pieder pie kuras grupas un kādas ir tās īpašības. Redziet, tajā 11. pantā, protams, mēs neredzam subjektu, kuram ir tiesības prasīt. Vairākas reizes šeit tā interpretācija ir gājusi… turp un atpakaļ. Nu, tad mēs meklējam subjektu, mēs viņu varam atrast 1. panta 3. punktā, kur konkrētajā situācijā būtu ļoti grūti nodarboties un atrast to interpretāciju tādā veidā, ka tā ir persona, kurai nejauši ir nonācis viņas rīcībā kaut kāds objekts un viņa tagad varētu, pamatojoties uz šo konkrēto 11. pantu, ko jūs minat atbildes rakstā, tagad varētu mēģināt prasīt noskaidrot. Kā jūs redzat to shēmu? Kā personai vajadzētu tagad rīkoties? Kā viņa varētu noskaidrot, lai mēs varētu konstatēt, ka norma ir skaidra, jo personai ir skaidrs ceļš, kā viņa var noskaidrot tātad šī objekta rakstura īpašības.

L. Medina.

Es gribētu teikt, ka tas, kas ir jau šajā konkrētajā likumā, tur, kur ir jau ļoti specifiska iekārta, tur var novērtēt un analizēt… Tas ir tajos gadījumos, kad persona ļoti apzināti jau vēlas nodarboties ar šādu darbību un tad varētu izmantot šo regulējumu.

Bet, ja personai ir kaut kāds jautājums par šo tēmu kā tādu, es vispirmām kārtām teiktu… un to personas izmanto katru dienu, tas ir Iesniegumu likums, kurā var uzdot jautājumu kompetentai iestādei. Ja persona nejauši uzrakstīs nepareizajai iestādei, tad ir precīzi atrunāta kārtība, kā iestāde pati noskaidro, kura ir cita tā pareizākā, kompetentākā un tad dod to sākotnējo skaidrojumu, balstoties uz Iesniegumu likumu. Ir arī Ministru kabineta Kārtības rullī paredzētā kārtība, kas jau

runā par normatīvajiem aktiem, uz kuru jau atsaucās arī Ministru kabineta pārstāvis. Un, ja ir nonākusi tā situācija līdz tam, kad persona uzskata, ka viņa vēlētos saņemt kaut kādu jau ļoti specifisku lēmumu, kas būtu interpretējams kā administratīvais akts, tad pastāv šis uzziņas institūts, kura ietvaros persona var noskaidrot tās iestādes, kura ir tiesīga pieņemt šo administratīvā akta viedokli uzziņas formā un tad šajā uzziņā sniegtie apsvērumi arī saista iestādi, kas pēc tam ir izdevusi šo administratīvo aktu. Nu, bet tā jau ir tā stadija, kad persona jau ļoti padziļināti vēlas nodarboties ar šo konkrēto jautājumu.

D. Rezevska.

Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnesis Laviņš.

A. Laviņš.

Vispārīga rakstura jautājums. Labprāt zinātu Tieslietu ministrijas viedokli.

Tātad te izskanēja informācija, ka šie stratēģiskās nozīmes preču saraksti Eiropas Savienības dalībvalstīs ir dažādi. Vai Tieslietu ministrija ir pētījusi šo jautājumu no tāda viedokļa, kurā Eiropas Savienības dalībvalstī šis stratēģiskās nozīmes preču saraksts ir viskuplākais? Un vai Latvija tur izceļas ar kaut ko? Un ja izceļas… vai jūs redzat kādus sociālus, ekonomiskus vai politiskus iemeslus, kāpēc mūsu valstī ir jābūt šim sarakstam visplašākajam?

L. Medina.

Tieslietu ministrija nav vērtējusi tiešu salīdzinājumu ar citām valstīm, jo tas ir jādara ministrijai, kas virza attiecīgo normatīvo aktu salīdzinājumu ar citām valstīm.

Tas, ko Tieslietu ministrija ir vērtējusi un analizējusi - vai Eiropas Savienības tiesiskais regulējums pieļauj šādu atšķirību, proti, vai šī ir uzskatāma par minimālo harmonizāciju, vai tādu, kas ir ar absolūti vienotiem noteikumiem jābūt. Jo Eiropas Savienībā regulējums var būt atšķirīgs. Var būt absolūta harmonizācija, ka dalībvalstīm nevar būt nekādas atkāpes un tad regulu piemēro tieši un visur piemēro pilnīgi vienādi un var būt arī situācijas, kad ir dota iespēja dalībvalstīm izmantot šo pozitīvās diskriminācijas tiesību un savā valstī noteikt stingrāku regulējumu. Un tā ir vispārpieņemta prakse Eiropas Savienībā, par ko attiecīgā konkrētā tiesību akta ietvaros tad arī Eiropas Savienības dalībvalstis izšķiras. Un tas ir tas aspekts, ko vērtē Tieslietu ministrija, vai konkrēto Eiropas Savienības tiesību aktu ienesot nacionālajā tiesību sistēmā ir pieļaujamas atkāpes un atšķirīgāki noteikumi. Tas šajā gadījumā ir konstatēts, ka Latvija var izvēlēties šādu rīcību.

Vispārīgi vērtējot es teiktu, ka tie pamatā tie būtu nacionālās drošības apsvērumi un sabiedriskās kārtības apsvērumi, vērtējot mūsu tiesībsargājošo iestāžu vajadzības operatīvo darbību veikšanai un kopējo situāciju šādu iekārtu izmantošanai gan militārajā aspektā, gan arī tiesībsargājošo iestāžu aspekti, kas, ņemot Latvijas īpašo situāciju, varētu arī… tie būtu tādi mani apsvērumi, kas varētu būt par pamatu stingrāku noteikumu izvirzīšanai tieši Latvijas teritorijā kā Eiropas Savienības ārējās robežas valstī.

A. Laviņš.

Bet es pieļauju, ka visās… tur pat nav jāpieļauj, tur ir skaidrs… ka visās dalībvalstīs ir policija, ir policijas operatīvā darbība veicama, ne tikai policijai un šie līdzekļi, kas… respektīvi šīs ierīces, par ko mēs šodien tā kā vairāk runājam, ir vērstas uz to, lai traucētu veikt tostarp operatīvo darbību. Nu, es pieļauju, ka tajās valstīs, kurās tiek veikta operatīvā darbība, tātad būtu arī interese, lai šo operatīvo darbību neviens cits subjekts - fiziska, juridiska persona, vienalga kā, - netraucētu. Vai tad Latvijas situācija būtu kaut kas īpašs? Jūs saskatāt, ka mums vajadzētu šajā ziņā kaut kā īpaši rīkoties?

L. Medina.

Man būs ļoti grūti pateikt, jo man tādu pierādījumu nav. Tad būtu noteikti jāvērtē faktiskie apstākļi… kāda ir faktiskā praktiskā situācija ar to, vai personām šādas iekārtas nelegāli var nonākt viņu rīcībā un vai viņas praktiski to izmanto vai vēl kaut ko… kas norādītu uz to, ka ir nepieciešams šāds aizliegums ar tik stipru atbildības līmeni, kas ir paredzēts jau Krimināllikumā. Es pieņemu, ka Nacionālā drošības komisija Saeimā par to diskutēja, vispār ierosinot, ka tāds regulējums ir nepieciešams, ir apsvērusi tieši arī šos specifiskos Latvijas drošības iestāžu apstākļus, situāciju un vajadzību, kas nosaka kaut kādu īpašāku attieksmi, jo tik tālu, cik tālu man ir bijusi iespēja gan citos aspektos iepazīties ar citu valstu regulējumiem tieši krimināltiesiskajās situācijās, faktiski tās ir ļoti atšķirīgas, un tie apstākļi ekonomiskie, tiesiskie, faktiskie no valsts uz valsti arī Eiropas Savienības ietvaros atšķiras. Līdz ar to arī krimināltiesiskais regulējums, kas ir attiecīgajās valstīs, lai gan pamatprincipos, protams, ir vienādi, bet niansēs atšķiras. Un tas ir pamatā saistīts ar faktiskajiem apstākļiem, par kuriem tad var attiecīgi runāt kompetentās tiesībsargājošās iestādes, kā Drošības dienests un tamlīdzīgi.

A. Laviņš.

Nu jā… Un tad tā jautājuma otra daļa saistījās ar to… Ja reiz mums šis saraksts ir izvērstāks, tad tas jautājuma turpinājums bija par to, kādas tiesiskās iespējas mūsu tiesību sistēmā ir paredzētas, lai cilvēki spētu noskaidrot situāciju, kas

ir atļauts, kas ir aizliegts. Un te jūs minējāt, ka ir trīs instrumenti: Iesniegumu likums, Administratīvā procesa likums un šis speciālais likums, kas paredz šīs speciālās komitejas iesaisti, lai veiktu jau dziļāku ekspertīzi par attiecīgo ierīci. Vai ir vēl kādi tiesiskie instrumenti?

L. Medina.

Nu, es domāju, ka tas ir pietiekami izsmeļošs instrumentu klāsts, ņemot vērā pietiekami skaidro regulējumu šajā likumā par to, ka fiziskajām personām šāda preču aprite ir aizliegta. Un, izejot no šī ļoti precīzā aizlieguma, manā skatījumā, fiziskām personām, saskaroties ar iekārtām, kurām ir kaut neliela līdzība ar šādām iespējami aizliegtām, manuprāt, būtu vispirms jānoskaidro, vai es ar tādām drīkstu saskarties, vai nē. Tas ir tieši tāpat, kā par kaut kādām citām ķīmiskām vielām vai vēl par kaut ko, kur mēs neviens uz ielas neesam tūlītēji eksperti, vai kāds sarežģīts nosaukums nozīmē aizliegtu preci, bet gribot saskarties ar šādām vielām es noskaidroju, vai tas var aizskart… vai mana rīcība ir brīva vai ierobežota.

A. Laviņš.

Paldies par skaidrām un precīzām atbildēm.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnesis Kusiņš.

G. Kusiņš.

Es gribēju pajautāt, vai es pareizi saprotu, Belugas kungs ir saukts pie atbildības par redakciju, kas bija spēkā no 2013. gadā. 2013. gadā… tas ir likumprojekts 11. Saeimā ar numuru 9 un tur ir priekšlikums iesniegts no Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāra. Un Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāra priekšlikumos ir norādīts, ka šie priekšlikumi ir apspriesti pastāvīgajā Krimināllikuma darba grupā. Sakiet, lūdzu, vai jūs kaut ko varat par šiem darba grupas secinājumiem, apsvērumiem… jo tie nav ne Tieslietu ministrijas viedoklī, ne arī kā savādāk.

L. Medina.

Tad, kad… Tieslietu ministrija principā jau daudzu gadu garumā praktizē jebkurus priekšlikumus krimināltiesību jomā apspriest šajās specializētajās darba grupās, kas ir attiecīgi Krimināllikumam un Kriminālprocesam. Un šīs diskusijas ir vērstas tieši uz to, lai noskaidrotu dažādu iesaistīto personu viedokļus un būtu šī domu apmaiņa par to, kāds ir labākais gan saturiskais tvērums, gan attiecīgi redakcijas. Un visparastāk šie secinājumi, pie kādiem ir nonākusi attiecīgi darba grupa, tiek izmantoti arī, lai formulētu Tieslietu ministrijas viedokli. Tāpēc var arī būt tā, ka tur īpaši netiek

uzsvērts darba grupas kaut kādi apsvērumi, jo tās diskusijas, tie secinājumi, pie kādiem darba grupas locekļi nonāk, tiek izmantoti, lai formulētu Tieslietu ministrijas viedokli. Šādu īpašu darba grupas viedokli jeb secinājumus būs iespējams konstatēt tajos gadījumos, kas visbiežāk varētu būt situācijās, kad, piemēram, Saeima uzdod jautājumu vai uzdod uzdevumu kādu konkrētu aspektu vērtēt šajā darba grupā un tad Tieslietu ministrija, protams, detalizēti atspoguļo, kādi ir bijuši darba grupas diskusiju tie atsevišķas gaitas posmi, kādi ir apspriestie jautājumi un kāds ir viedoklis. Bet parastajā procesā tas tiks formulēts jau kā Tieslietu ministrijas viedoklis.

G. Kusiņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Man arī būtu tāds šīs lietas centrā esošais jautājums. Medinas kundze, sakiet lūdzu, jūs tagad iedomājaties, ka jūs pārceļaties uz privāto sektoru. Aizmirsīsim to, ka jūs esat privileģēta persona, ka jūs tajā visā procesā esat bijusi. Jūs esat advokāts vienkāršs vienā no advokātu birojiem. Un mēs tagad skatāmies uz 237.[1] panta otro daļu redakcijā, kura ir tikusi piemērota konstitucionālās sūdzības iesniedzējam. Jūs varētu kā advokāts uztaisīt to ķēdīti loģisko, kā, teiksim, jūsu klientam saprast, vai šī izstādes produkta esība kabineta galdā ir tāda situācija, kas draud ar krimināllatbildību? Kā jūs kā advokāts, kas specializējas civiltiesībās pārsvarā, varētu paskaidrot.

L. Medina.

Ja es būtu advokāts, kas specializējas civiltiesībās, es noteikti neuzņemtos atbildību pārstāvēt klientu krimināllietā, jo manā skatījumā jurists nav zinātājs visās tiesību jomās un viņš padziļināti pārzina kādu vienu noteiktu jomu, protams, pārzinot principus un regulējumu arī citās jomās.

Otrkārt, es tagad nepateikšu no galvas likuma pantu Advokatūras likumā, bet tur ir ļoti skaidra norāde uz advokāta kompetenci kā īpašu tiesību speciālistu, kuram ir īpaši jāpārzina šī tiesību joma un viņš ir augstākas raudzes jurists nekā jurists vienkāršais, ja drīkstētu tā teikt. Un tieši ar šo domu, ka advokātam, atbilstoši gan Advokatūras likumam, gan viņa lomai attiecīgajā procesā, ir īpašas gan tiesības, gan pienākumi, gan privilēģijas, gan imunitāte, kas nosaka viņa statusu un viņa atbildību klienta priekšā. Tas būtu otrs apsvērums.

Un trešais apsvērums būtu… Tā kā Krimināllikumā blanketa tiesību norma nav nekas ļoti īpašs un ļoti specifisks un ir pietiekami daudz gadījumu, kad Krimināllikums ir lasāms kopā ar kādu no speciālajiem likumiem, lai to aptvertu, es noteikti kā advokāts rūpīgi iedziļinātos arī šajā speciālajā regulējumā un pie

nepieciešamības pavaicātu arī savam kolēģim, ja es nepārzinātu līdz galam, kā šajā gadījumā, ko nozīmē Stratēģiskās nozīmes preču aprites likums un tamlīdzīgi. Bet manā skatījumā to advokātam, kurš praktizē krimināltiesību jomā, ir iespējams noskaidrot.

I. Ziemele.

Proti, tas kritērijs būtu, tātad, nevis jebkurš jurists varētu objektīvi paskaidrot šīs normas tvērumu, bet tāds jurists, kurš ir zinošs šajā jomā specifiskajā.

L. Medina.

Es domāju, ka jebkurš jurists dotu norādes uz to, ka Krimināllikumā nav pilnīgi viss pateikts, ka ir jālasa kas vairāk kā Krimināllikums. Tā, manuprāt, ir tā pamatlieta. Un, manuprāt, tas būtu jebkura jurista pienākums norādīt uz tiem speciālistiem, kas spēj profesionāli palīdzēt, tajā skaitā Tieslietu ministrija vienmēr norāda savās atbildēs… tajos gadījumos, ja klientu vai privātpersonu interesē kāds specifisks jautājums, kas saistīts ar viņa specifisko situāciju, ka kompetentu atbildi var sniegt advokāts, kas spēj risināt viņa lietu. Iestāde var dot vispārēju skaidrojumu, jo iestāde nekad nezinās visas lietas specifiskos apstākļus un spēs visu izskaidrot no iesnieguma vien…

I. Ziemele.

Paldies. Lūdzu, konstitucionālās sūdzības iesniedzējiem ir iespēja uzdot jautājumu.

M. Beluga.

Paldies. Mums jautājumu nav.

I. Ziemele.

Paldies. Saeimas pārstāvei? Ministru kabineta pārstāvim? Nebūs.

Paldies, Medinas kundze.

Es aicinātu Valsts drošības dienesta pārstāvi Nr.1. Lūdzu!

Pārstāvis Nr.1.

Godātā tiesa!

Mūsu jurists šobrīd nepiedalās, viņš ir saslimis un mani deleģēja pārstāvēt mūsu dienestu.

Es gribēju pateikt, ka Valsts drošības dienests lietā ir sniedzis rakstisku viedokli, tajā skaitā arī atbildot uz jautājumiem par to, vai persona būtu spējīga identificēt šādā te veidā specierīci… mēs viņu sauksim par specierīci. Un šeit šodien

es visu dienu dzirdu par stratēģiskas nozīmes preču sarakstu un tā tālāk. Tur ir ļoti plašs tas spektrs. Valsts drošības dienests jeb Drošības policija agrāk atbild par specierīcēm, kas ir domātas sevišķā veidā veicamo operatīvās darbības pasākumu veikšanai un tur ir "e" sadaļa, kas ir domāta gan veikšanai, gan traucēšanai.

Līdz ar to, ja mēs runājam par… es varbūt nedaudz no praktiskā viedokļa izteikšos.. un tad uzklausīšu jautājumus… Tātad mēs noteikti uzskatām un savu viedokli pozicionējam, ka tā persona, ja mēs runājam šajā lietā, tad cilvēks, kas ilgstoši darbojas digitālo komunikāciju jomā, sakaru jomā un tamlīdzīgi… nu, noteikti… un braukā pa tādām izstādēm, specifiskām tāda ranga izstādēm… nu, noteikti viņam būtu… es konsultējos ar dažādiem speciālistiem un partneriem un komersantiem, noteikti viņš varētu atšķirt rūteri, kā te tika minēts, no traucētāja ierīces jeb specierīces. Pie tam, es neatkārtošos par to, ka tā informācija ir sameklējama internetā un tur ir pilns spektrs, tur var pat nobildēt un aizsūtīt uz jebkuru forumu un saņemt pilnu atskaiti par to, kas tas ir un kam viņš ir domāts.

Otrs. Mani pārsteidz tas, ka tāda ranga izstādē varēja cilvēkam piedāvāt un bezmaz vai uzdāvināt vai pārdot šādu te ierīci. Mūsu speciālisti un mūsu eksperti braukā arī pa līdzīgām izstādēm, tā tomēr ir Eiropas izstāde nevis kaut kāda Āzijas jeb Pakistānas un tamlīdzīgi un līdz ar to vispār šādu te nemarķētu, nesertificētu ierīču atrašanās izstādē, nerunājot par to, ka viņa tiek iedota kaut kādam potenciālam klientam, kas pēc tam mēģinās kaut ko pirkt no šī te ražotāja, tas vispār ir tāds slikts tonis, pirmkārt. Otrkārt, mūsu praksē nav bijis gadījums tāds, ka mēs kaut kādā tāda ranga izstādē būtu redzējuši vai mūsu partneri būtu redzējuši šādas te ierīces.

Mēs paši arī darbojamies ar šāda tipa specierīcēm, to iegādi. Tātad, pirmkārt, to iegādi mēs veicam tikai no sertificētiem ražotājiem. Eiropas Savienība, neskatoties uz to, ka ir dažāds preču saraksts, kas ir iekļauts šajā te sarakstā, specierīcēm ir attiecīgi atsevišķa kategorija. Tāpat arī ražotājs, tas, kas, piemēram, var notirgot vai tirgo licencētam komersantam vai tiesībsargājošai iestādei šāda tipa specierīci, viņa nav pieejama attiecīgi mājaslapas kataloga atklātā veidā. Atvērtā katalogā viņa nav pieejama, tikai sarakstes kārtībā, vai arī ir norāde uz to, ka viņi piedāvā arī šāda te tipa ierīces. Te piebilde uzreiz, ka tā ir Anglija, Itālija… piemēram, mēs sadarbojamies ar tādu kompāniju kā "Bondžamer", un tur ir piebilde uzreiz, ka šāda tipa ierīces ir domātas pārdošanai un izmantošanai tikai Valsts drošības jeb tiesībaizsardzības iestādēm.

Tāpēc šis te tāds nemarķētais variants, tas ir tāds… nu, jā, viņu var atrast arī internetā un var arī pasūtīt internetā… kā mēs zinām, ir tehnoloģijas, kā to var darīt un arī ieročus var pasūtīt un tamlīdzīgi, bet tas vēl nenozīmē, kā šeit jau izskanēja, ka mēs varam pasūtīt internetā no Nīderlandes kaut kādu narkotisko vielu, iespējams, pat nezinot, kāda tā ir… Tur viņa neskaitās kā aizliegtā viela, bet Latvijā ievest… cilvēks uzņemas atbildību par to, ko viņš ieved Latvijā.

Drošības policija jeb agrāk Valsts drošības dienests, ne gluži kontrolē šo te ierīču apriti, jo pie mūsdienu likumdošanas arī pilnībā izdarīt nav iespējams, bet mēs esam tie, kas izsniedz sertifikātus par to, ka ierīce atbilst attiecīgajiem standartiem un var tikt izmantota Latvijas teritorijā. Otrkārt, likums nosaka, ka nesertificētu ierīču izmantošana arī tiesībsargājošās iestādēs nav pieļaujama. Valsts drošības dienests arī izsniedz licences komersantiem, kas nodarbojas ar šo te specierīču tirdzniecību. Tātad mēs sertificējam, izsniedzam licences un šie te komersanti arī atskaitās un reizi gadā viņiem ir pienākums sniegt mums atskaiti par to, kādas ierīces viņi ieveda iekšā, ko mēs esam sertificējuši un kādas ierīces ir tikušas notirgotas, kādām struktūrām un tamlīdzīgi.

Vēl gribēju piebilst par konsultācijām. Tātad pie mums vēršas arī pēc konsultācijām par specierīcēm. Pirmkārt, tie ir procesa virzītāji, kuru lietvedībā ir attiecīgas lietas par šo te preču apgrozījuma noteikumu pārkāpšanu, Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komiteja, komersanti… gan tie, kam ir jau licences izsniegtas, gan tie, kas vēlas kādu ierīci iegādāties, ievest, importēt un tamlīdzīgi… operatīvās darbības subjekti, pirms veikt iepirkumus šajā te kategorijā, un arī privātpersonas. Un es atceros, ka ir bijuši gadījumi, ka privātpersona ir vērsusies, nezinot varbūt par tādu Kontroles komiteju vai kāda cita iemesla dēļ, vērsusies pa taisno Drošības policijā ar iesniegumu par jautājumu saistībā ar kādu līdzīgu ierīci. Un mēs sniedzām atbildi šai te personai atbilstoši iesniegumu izskatīšanas kārtībai par to, kas tas ir, kas regulē apriti, kas ir aizliegts, kas ir atļauts, un, ja persona vēlas ar to ierīci ņemties un strādāt, tātad viņai būtu jāsaņem attiecīga licence.

Vēl gribēju vērst uzmanību uz to, ka mēs neviennozīmīgi traktējam šo te apstākli, ka šī te ierīce jeb traucētāja ierīce vai slāpēšanas ierīce ir izmantojama tikai operatīvās darbības pasākumu traucēšanai. Ierīce var tikt izmantota un tiek izmantota operatīvās darbības pasākumu veikšanai, un mēs to darām. Operatīvās darbības likums nosaka, ka operatīvās darbības statuss ir operatīvās darbības pasākumi un to īstenošanas metodes. Savukārt, operatīvās darbības metodes ir gan pasākumi, gan līdzekļi, tajā skaitā arī spectehniskie līdzekļi, gan to pielietošanas taktika. Un tad tas viss veido operatīvās darbības metodi.

Protams, atklāt, kā mēs to darām, es diemžēl neesmu pilnvarots un tiesīgs šobrīd, bet es neatklāšu nekādu valsts noslēpumu, ja pateikšu, ka šādas te ierīces ļoti daudz praktizē un izmanto tieši mūsu pretinieki, personas, kas izraisa operatīvo pretizlūkošanas interesi un arī personas, kas vispār ir no kriminālām aprindām. Tātad mums te ir arī nedaudz statistikas… Ja mēs runājam par tām lietām un skatāmies, par kurām mēs esam snieguši atzinumus, tad tur figurē galvenokārt vai nu Stratēģiskas nozīmes preču aprites noteikumu pārkāpšana, ko konstatē gan arī muitas kontrolpunktos, ievedot šādas te ierīces. Tātad lielākā tiesa ir zādzības, zādzības no dzīvokļiem, zādzības no transportlīdzekļiem, arī transportlīdzekļu zādzības. Daudz ir

personas, kas mēģina izvairīties… arī kukuļņemšana un kukuļdošana… krāpšana un tamlīdzīgi… kontrabanda ir ļoti daudz… tātad personas, kas mēģina izvairīties no noklausīšanās, no sakaru kanālu kontroles, viņu izmantojamo sakaru kanālu kontroles, no izsekošanas un tamlīdzīgi. Tātad no tā izriet, ka šī te ierīce, arī mēs izmantojam gan sakaru kanālu kontrolei, izmantojam veicot sevišķā veida operatīvos pasākumos, tādus kā operatīva iekļūšana, operatīvā sarunu noklausīšanās, tāpat telefonus un izmantojot citus tehniskos līdzekļus.

Pa lielam tas arī būtu tas, kam es gribēju pievērst uzmanību.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnese Osipova. Lūdzu!

S. Osipova.

Paldies par izsmeļošu atbildi un tiešām piesaisti pie realitātes, tāpēc tas ir ļoti svarīgi, lai saprastu, ko šīs normas tieši regulē un kāpēc valstij tās ir vajadzīgas.

Jūs teicāt, ka pieteikuma iesniedzējam vajadzēja saprast, ar ko viņam ir darīšana. Bet norma jau nav izglītotiem cilvēkiem, kas strādā sakaru biznesā, bet normas adresāts ir ikviena persona. Tātad, vai ikvienai personai ir skaidri tie noteikumi?

Pārstāvis Nr.1.

Ja persona gribēs noskaidrot, kas tur ir rakstīts, tā noteikti arī noskaidros. Tas arī ir tas piemērs, ko es minēju par personu, kurai nebija skaidrs, viņa pa taisno paskatījās likumā par to un to… ka ekspertīzes par tādām ierīcēm sniedz Drošības policija. Un uzrakstīja iesniegumu Drošības policijai ar lūgumu sniegt skaidrojumu, kas tas tāds ir un vai es varu to brīvi lietot vai es nevaru.

Otrs iesniegums, cik es atceros, bija arī norādīts, kā tiesneša kungs norādīja… bija norāde uz kādu interneta portālu, kur tiek tirgots kaut kāds priekšmets un tad mums bija jautājums: izskaidrojiet, lūdzu, vai šis priekšmets ir tas un tas. Un mēs sniedzām skaidrojošu atbildi.

S. Osipova.

Tiesas zālē šodien izskanēja arī informācija, ka tajā gadījumā, ja personas glabājumā būtu aizliegta šāda lieta un viņa vērstos pie ekspertīzes un konstatētu, ka tā tiešām ir aizliegtā lieta, tad varētu tikt ierosināta kriminālliета. Vai tas atbilst patiesībai? Viņa vērstos pie jums noskaidrot, kas tas ir, jūs konstatētu, ka jā, tas ir aizliegtais, vai pret personu vērstos ar kriminālatbildību?

Pārstāvis Nr.1.

Šis te pants ir Valsts policijas kompetencē. Mēs noteikti painformētu Valsts policiju, mēs sniegtu arī izskaidrojumu…

S. Osipova.

Tātad tas ir iespējamais scenārijs.

Pārstāvis Nr.1.

Jā, iespējams… mēs sniegtu arī izsmeļošu atbildi Valsts policijai. Ja tā būtu ierīce, kas atbilst šiem te parametriem, jā, tad viņai būtu jāpieņem lēmums, jo persona varbūt būtu arī atradusi,… un nezināja… man šobrīd grūti spriest. Bet tā ir Valsts policijas kompetence.

S. Osipova.

Skaidrs. Jūs teicāt, ka jums komersanti atskaitās. Mums arī Aizsardzības ministrija teica, ka viņa komersantus kontrolē. Tātad sanāk, ka komersanti mums Latvijā atskaitās divām iestādēm un šeit viss ir ļoti rūpīgi uzraudzīts.

Pārstāvis Nr.1.

Komersanti Aizsardzības ministrijā varbūt atskaitās par militārās nozīmes precēm, mums atskaitās par specierīcēm, tātad par sevišķā veidā veicamo operatīvo darbības pasākumu ierīcēm…

S. Osipova.

Vai tas daļēji nesakrīt?

Pārstāvis Nr.1.

Saprotiet, arī ar mobilo telefonu var veikt operatīvās darbības pasākumus. Ja es viņu atstāšu šeit, aiziešu prom, ierakstīšu visu un pēc tam viņu paņemšu, tāpēc šeit ir grūti spriedelēt, vai, kā jau minēja Aizsardzības ministrijas pārstāvis, ka viņi ar saviem džangleriem var noslāpēt kaut kādu tur ar lielām jaudām… varam salikt mazos un slāpēt tāpat… viņi var būt pielietojami gan militārām vajadzībām, gan operatīvās darbības vajadzībām, kur mums tādas jaudas lielas nav vajadzīgas. Šī, ja mēs runājam par šo te konkrēto ierīci, tad es noteikti varu apgalvot, ka praksē, ieslēdzot šo te ierīci, apkārt 10 metru attālumā aptuveni varēja noslāpēt mobilo telefonu GSM frekvencē, 3G frekvencē un WiFi.

S. Osipova.

Jā, šī zāle…

Pārstāvis Nr.1.

Jā, šī zāle noteikti un arī blakus zāle, ja te būtu… ja tas ir ofiss, un ja mūsu biznesmeņi ļoti pārdzīvo, ka viņus noklausās un tamlīdzīgi, ja tas ir ofiss kaut kur kādā dzīvojamā mājā, tad arī augšā tantiņa, piemēram, kura ir pieslēgta pie kaut kādas medicīniskas iekārtas, arī tās medicīniskās iekārtas darbība varētu tikt traucēta, jo tagad viss darbojas uz internetu, uz WiFi, tehnoloģijām un tamlīdzīgi.

S. Osipova.

Vēl mums šodien rodas jautājums par to Eiropas Savienības brīvo preču pārvietošanu un cilvēku pārvietošanos no vienas Eiropas Savienības dalībvalsts uz otru. Un mums lietā ir informācija, ka tieši jūs esat atbildīgi par to, lai kontrolētu, lai Latvijas Republikā nenonāktu šādas aizliegtās lietas. Vai šī problēma ir aktuāla, vai jūs ar to nodarbojaties?

Pārstāvis Nr.1.

Šī problēma ir aktuāla, jo mums ir brīvas un atvērtas robežas un robežkontrole nav un līdz ar to arī mūsu robežsargi un muita var to kontrolēt tikai no trešo valstu pusēm. Ja mēs runājam, piemēram, par to pašu Lietuvu, tad tur, jā, tiešām, tur varbūt ir brīvāka šī te politika un var iegādāties šādu te ierīci varbūt, bet…arī tās ierīces izmantošana ir stingri rekomendēta. Viņu nedrīkst izmantot. Nekur gan šodien nav izskanējis, bet mums ir Ministru kabineta noteikumi Nr. 93 "Par speciālo radiolīdzekļu izmantošanas kārtību un tehniskajām prasībām to darbībai". Šos te noteikumus… Jā, kontrolējošā institūcija ir mums, man liekas, valsts akciju sabiedrība "Elektroniskie sakari". Viņi šobrīd ir iesnieguši grozījumus noteikumos un sākotnējā redakcija bija tāda, ka viņi pieprasīja, lai grozījumos tiktu iekļauta arī norma, ka valsts drošības iestādes, trīs, kas mēs esam, kuriem ir tiesības izmantot šādas te traucējošās ierīces, arī atskaitītos.. nevis atskaitītos, bet ziņotu viņiem pirms tam… pirms mēs izmantojam. Protams, ka mēs šādai te normai nevarējām piekrist, jo par cik mēs izmantojam šīs te traucējošās ierīces arī operatīvās darbības pasākumu organizēšanai un nodrošināšanai, realizācijai, tātad, respektīvi, ziņot kādai trešai iestādei par to, ka mēs tūlīt organizēsim tur tādā un tādā vietā un tajā laikā operatīvās darbības vai pretizlūkošanas pasākumus, mēs nevaram. Toties jebkurā gadījumā ir iesniegti šie te grozījumi 2018. gada beigās, mazliet precizējot un stingri nosakot, kas drīkst to izmantot, kāda tipa ierīces tiek izmantotas, speciālie radiolīdzekļi, kādām jaudām būtu jābūt, kādi ierobežojumi… Arī mēs, veicot operatīvās darbības pasākumus, nevaram ieslēgt šādu te ierīci, lai viņa strādātu pa visu perimetru. Ja mums vajag iedarboties uz kādu konkrētu objektu, tiek strādāts ar vērstajām antenām, ar attiecīgām jaudām, jo tā ierīce ir pārāk jaudīga un viņa var sist aiz sienas kādu ilgstošu laiku, traucējot varbūt

blakus iedzīvotājiem vai tamlīdzīgi, tad tiek izmantoti vājinātāji, lai to jaudu samērīgi… lai iedarbotos samērīgi un tikai pēc iespējas pret to, pret ko viņš ir vērsts. Tātad veicot visu apstākļu sankcionētu pasākumu.

I. Ziemele.

Tiesnesis Kusiņš. Lūdzu!

G. Kusiņš.

Viens jautājums saistībā ar jūsu pieminētajiem Kabineta noteikumiem. Viņi jau nereglamentē šādu iekārtu glabāšanu, ja tā es to pareizi saprotu. Personu var saukt pie atbildības par glabāšanu. Šeit ir par… ja viņš patiešām grib pieslēgt un sākt lietot. Bet ir atbildība par glabāšanu.

Pārstāvis Nr.1.

Jā, šie Kabineta noteikumi reglamentē lietošanu tiem, kam ir atļauja glabāt. Komersantiem ir… tātad mēs ne tikai sertificējam pašas ierīces, bet mēs arī - Drošības policija jeb Valsts drošības dienests - pārbaudām, vai komersantam ir attiecīga parametra telpas un attiecīgi vai tās telpas atbilst MK 21. noteikumiem un ka tajās telpās var glabāties šādas te ierīces, tur nav brīvā piekļūšana trešajām personām un tamlīdzīgi. Tas ir diezgan sarežģīts pasākums un tā arī ir tāda kā papildus kontrole tam, lai tās ierīces nebūtu brīvā apritē.

Ja mēs runājam par cilvēku tiesībām… es varbūt varētu mazliet pateikt, ka, realizējot operatīvo darbību, operatīvās darbības mērķis ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, konstitucionālās tiesības un tā tālāk… pret ārējiem un iekšējiem apdraudējumiem. Ja mēs pieļausim to, ka ne tikai… es atvainojos… zagļi, kriminālās pasaules pārstāvji… viņi jau ne tikai aizsargā sevi pret mums, bet viņi arī apdraud citus. Tā kā, respektīvi, mēs nevarēsim realizēt… nevarēsim sasniegt operatīvās darbības mērķus un aizsargāt citas personas, tajā skaitā varbūt valsts drošības intereses jau tajā sākotnējā prevencijas stadijā.

I. Ziemele.

Tiesnese Rezevska.

D. Rezevska.

Precizējošs jautājums. Zinot, ka jūs esat eksperts par šīm operatīvajām ierīcēm, saistībā tieši ar Eiropas Savienības tiesībām… šajā brīvas aprites jautājumā. Viena no atrunām, kas tiek lietota dalībvalstīs un ir iespējama Eiropas Savienības tiesību kontekstā, ir veselības atruna. Sakiet, ko jūs varētu teikt no cilvēktiesību ievērošanas viedokļa, kā jūs tikko minējāt, par ietekmi uz veselību šādai ierīcei.

Pārstāvis Nr.1.

Jā, man gan kolēģi un mūsu speciālisti ieteica pārāk daudz nerunāt par veselību, jo es neesmu šīs te nozares speciālists. Vienkārši varbūt varu minēt tādu nelielu piemēru. Visi mēs zinām, ka pārāk daudz runāt pa mobilo telefonu ir kaitīgi. Tur ir izstarojums. Tātad tur ir tie signāli un viņš izstaro tās frekvences un tos signālus attiecīgas jaudas, jo ilgāk turam, jo lielāku tā saucamo dozu mēs dabūjam. Tad šai te traucētāja ierīcei, lai noslāpētu to signālu, ir jābūt pārākai, vismaz divkārt pārākai, bet parasti ķīnietis saražo tādus, ka tas trīs un četras reizes pārsniedz šo te mobilo telefonu jaudu. Un nesertificētas un nemarķētas šīs te ierīces… arī tāpēc tur ir tādā nekontrolētā apgrozībā internetā… un šo te ierīču izmantošanu nedrīkst pieļaut, jo viņas nevar noteikt… šī te ražotāja valsts, vai tas komersants, kas viņu ir saražojis, tātad viņam viena ierīce var būt 30 decibelu, otrai ierīce var būt 50 decibelu un viņi paši tur neskatās īpaši, viņa strādā un strādā. Līdz ar to tā ietekme uz veselību ne tikai… es, piemēram, par cik ir ļoti populāras šīs te portatīvās ierīces… viņu var turēt kabinetā, viņu var turēt automašīnā, ir pārdošanā ar visādām jostām, ka cilvēks, kas baidās, ka viņu izseko vai noklausās, visu laiku staipa līdzi… bet es kā persona, kas apzinos, kas tas tāds ir, noteikti negribētu dienu pavadīt blakus šai te ierīcei, kad viņa ir ieslēgta. Tā ietekme uz veselību noteikti ir… tur ir elektromagnētiskais starojums, nemaz nerunājot par kaut kādām augstām frekvencēm, kas ietekmē cilvēka veselību.

D. Rezevska.

Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnesis Neimanis. Lūdzu!

J. Neimanis.

Jo tālāk šī sēde iet, jo paliek interesantāka… Es ieskatījos arī internetā un ir ļoti daudzas mājaslapas, kur piedāvā no Lielbritānijas iegādāties šos skaņu slāpētājus. Latvijas lapā gan es neredzēju nevienu tirgojot, bet ir tāda kompānija "Kōnig", kas piedāvā… ko es rādīju 1A.lv interneta lapā… tātad šo fotorāmīti ar videonovērošanu, pildspalvu ar videonovērošanu un ir arī, piemēram, pulkstenis, kas, nevienam nemanot, tverot labas kvalitātes videoklipus un fotoattēlus… šī rokaspulksteņa kamera ir izcili piemērota spiegošanas iesācējiem, jo apvieno attēla kvalitāti ar ilgu ierakstīšanas laiku. Ja es kā fiziska persona, kura vēlas iegādāties sev pulksteni, es redzu, ka faktiski man rodas iespaids, ka šī prece ir brīvi atļauta Latvijas tirgū. Vai tā tas ir? Varbūt es nepareizi lasu šos noteikumus par stratēģisko preču apriti, to klasifikatoru un ja tas ir aizliegts, aizliegta prece, tad kurš to kontrolē?

Pārstāvis Nr.1.

Tātad, pirmkārt, ir jāskatās, es jau nezinu, kāda tipa kameras tur tika izmantotas… līdz ar to no kameru diametra ir atšķirība, vai viņa ir atļauta vai nav atļauta.

Otrkārt. Protams, ka pilns internets un viņš ir domāts uz…

K. Neimanis.

Nē, nu aizliegti ir visi, kuriem piemīt vismaz viena no minētajām pazīmēm, piemēram, tās ir maskētas kā citi priekšmeti. Fotokameras, videokameras… kas ir maskēti kā citi priekšmeti. Nav svarīgs izmērs vai diametrs, vai ir aprīkots ar adatas acs tipa lēcu…

Pārstāvis Nr.1.

Jā, principā agrāk Valsts policija šad tad vērtēja… šad tad arī tagad Valsts policija konstatē šādus te piedāvājumus, komerciālos piedāvājumus internetā un veic eksperimentus, veic dažādus reidus un pasūta šādu te ierīci un sauc personas pie atbildības, bet mēs… ar mums arī konsultējas Valsts policija, ka persona, kas, piemēram, izveido savu mājaslapu ar ".lv", Latvijā nemaz neatrodas. Un pašu fizisko personu pašu notvert, norēķināšanās notiek caur internetu, ierīces atrodas turpat varbūt Ķīnā vai kādā citā valstī, tie, kas to sludinājumu ir izlikuši, vienkārši nodrošina šīs te preces nogādi līdz klientam.

J. Neimanis.

Nu, starpnieki…

Pārstāvis Nr.1.

Jā, starpnieki. Bet viņi arī nav Latvijā. Tātad mēs cīnāmies arī ar virtuālo šo noziedzību. Arī šī te kategorija ir aizgājusi jau virtuālajā vidē.

J. Neimanis.

Es atvainojos… SIA "Ilota plus", Ganību dambis 24A, piedāvā šo pulksteni, starta komplektu spiegam iesācējam. Un tad ir "Mobilukss" interneta veikals, man liekas, ka ļoti populārs Latvijā, 1A.lv, kas tirgo gan šos fotorāmīšus, gan pildspalvas, gan tur citas lietas. Un tieši tā "Kōnig" firma ir tieši norādīta savā mājaslapā, es pieļauju, ka tā ir Vācijas kompānija, es nezinu, un ka viņi ir izplatītāji Latvijā, tieši tā "Ilota plus". Es tā arī atradu…

Pārstāvis Nr.1.

Drošības policijas kompetencē nav šādas te interneta mājaslapas kontrole un šādu te preču kontrole, kas tiek piedāvāts internetveikalā.

J. Neimanis.

Bet ja es nopirkšu to, tad mani sauks pie kriminālatbildības.

Pārstāvis Nr.1.

Principā, jā.

J. Neimanis.

Nu, ja. Kā tad…? Tas jau rada priekšstatu sabiedrībā, ka tas ir brīvā apritē… kā jau minēja te pieteikuma iesniedzējs… Nu, kokaīnu vai zālīti te brīvā apgrozībā nepiedāvā… interneta veikalā iegādāties, bet nu šādas ierīces, kas vienlaicīgi… par ko iestājas kriminālatbildība, ir brīvā apritē.

Pārstāvis Nr.1.

Jā, tāds priekšstats var rasties.

I. Ziemele.

Bet kāda jums ir kopējā kontrole pār situāciju valstī? Šādi gadījumi, kādi ir mums šajā konkrētajā lietā, viņu var būt ļoti daudz un jūs par to pat nezināt.

Pārstāvis Nr.1.

Var būt ļoti daudzi…jā, tiešām… Tātad šī darbības joma un šī kompetence par šo te ierīču kontroli Latvijā esot, tā ir Valsts policijas kompetence un viņa ar mums konsultējas tikai par to, vai tiešām tā atbilst tam sarakstam, vai tā ir specierīce vai tā nav specierīce. Mēs sniedzam atzinumus jebkurā līmenī... konsultējam arī prokuratūru un procesa virzītājus.

I. Ziemele.

Tiesnesis Laviņš.

A. Laviņš.

Tātad daži faktoloģiska rakstura jautājumi būs.

Turpinot šo tematu par to, ka šādas preces un šo preču apraksti internetā var radīt priekšstatu par šo preču atrašanos brīvā civiltiesiskā apgrozībā, es tomēr gribētu atgriezties pie jautājuma, ko jūs arī minējāt, ka atbildes sniedzat tostarp iedzīvotājiem, vienkāršam iedzīvotājam uz iesnieguma pamata… Un tad man jautājums ir: vai tad

vienmēr šai precei ir jābūt fiziski pie cilvēka, lai viņš nāktu pie jums ar iesniegumu un vaicātu, vai šī prece ir, tā teikt, brīvā apritē? Vai nav tā, ka varat šo informāciju iegūt rakstveidā, jo par katru preci noteikti ir kāda tehniskā specifikācija, kur ir šī prece aprakstīta un vērsties pie jums pēc uzziņas Administratīvā procesa likuma kārtībā, lai saņemtu jau jūsu iestādē saistošu atbildi, ko varētu izmantot savu tiesisko attiecību kārtošanā viena privāto tiesību persona, vienalga, fiziska vai juridiska. Ko jūs teiktu šajā ziņā?

Pārstāvis Nr.1.

Jā, neskatoties uz to, ka likumā ir noteikts… bet tas vairāk laikam attiecas uz specierīču šiem te komersantiem… subjektiem… stratēģiskas nozīme preču subjektiem… ka Valsts drošības dienests jeb Drošības policija agrāk sniedza atzinumus pēc Kontroles komitejas pieprasījuma. Bet neviens, protams, neatteiks privātpersonai, kura tāpat internetā ir ieraudzījusi kaut ko un viņai vienkārši ir interese… nav intereses nopirkt, iegādāties, glabāt, turēt un tamlīdzīgi, bet ir interese, kas tas tāds ir un kas mūsu valstī notiek ar šāda tipa ierīcēm un kas to regulē un ko drīkst un ko nedrīkst. Es domāju, ka noteikti Valsts drošības dienesta priekšnieks Mežvieta kungs norakstīs manai pārvaldei sniegt atbildi un mēs sniegsim izsmeļošu atbildi, kādi ir normatīvie akti, ko regulē un kāpēc privātpersonai ir vispār aizliegts darboties ar šāda tipa ierīcēm un ko dara mūsu attiecīgi komersanti, kā saņem licenci un kādi citi normatīvie akti regulē šo visu padarīšanu Latvijā.

A. Laviņš.

Paldies par šo atbildi uz jautājumu.

Vēl cits jautājums būs. Līdzīgs, kādu uzdevu Tieslietu ministrijas pārstāvei par to, ka tātad šie stratēģiskas nozīmes preču saraksti dažādās valstīs Eiropas Savienības ietvaros pat varētu būt atšķirīgi. Šeit mēs runājam par speciālajām ierīcēm, kā jūs to dēvējat, kuras mērķis ir slāpēt operatīvās darbības noteiktus pasākumus.

Pārstāvis Nr.1.

Tajā skaitā.

A. Laviņš.

Jā, tajā skaitā. Jūs minējāt, ka arī uz otru pusi var pielietot. Bet šobrīd runa ir par slāpēšanu. Tātad operatīvā darbība un dažādi šie operatīvās darbības pasākumi tiek veikti ne tikai Latvijā. Ja šajā ziņā atšķirības ir konstatējamas… Latvijā šādas ierīces ir aizliegtas, iespējams, kaut kur citur Eiropas Savienībā tās ir atļautas. Man gan būtu interesanti dzirdēt, kur tas ir atļauts, bet tas mans jautājums bija - vai jūs

redzat kā Valsts drošības dienesta pārstāvis, ka Latvijas situācija šajā darbības jomā ir kaut kas tik atšķirīgs, ka mums šim sarakstam ir jābūt ar šīm ierīcēm?

Pārstāvis Nr.1.

Es varbūt minēšu mūsu tuvāko kolēģu pieredzi… mūsu partneri Lietuvā un Igaunijā. Piemēram, Lietuvā šādu te ierīci varbūt var arī iegādāties privāta persona. Es precīzi nepateikšu, bet, manuprāt, ka drīkst. Bet tā izmantošana arī ir reglamentēta. Tas pats ir Igaunijā. Nedaudz atšķiras privātpersonu iespējamība, ka var iegādāties šāda tipa specierīci, bet arī tā izmantošana tur ir stingri reglamentēta. Vienmēr tas operatīvās darbības subjekta viedoklis ir mazliet vērsts uz to, ka, veicot operatīvo darbību, tiek ierobežotas citas kaut kādas tiesības. Bet mūsu kolēģi un mūsu partneri noteikti ir sajūsmā par mūsu likumdošanu šajā te jomā, jo viņi norāda uz to, ka…ja viņiem būtu tik stingri reglamentēts ar likumu šis te regulējums par specierīču apriti, tad viņiem atkristu daudz problēmu citu, tajā skaitā veicot operatīvās darbības pasākumus, nodrošinot tos, realizējot tos un tamlīdzīgi, jo pretdarbība no otras puses ir ļoti liela un personas ļaunprātīgi izmanto… Es negribu teikt, ka mēs esam kaut kādā tādā tiesiskā apziņā… ka mūsu iedzīvotāji nav, tiešām, jā, nav tik likuma paklausīgi kā kaut kādā citā Eiropas valstī, bet lielākoties prakse parāda to, ka mūsu iedzīvotāji, līdz ko pavēras kaut kāds robiņš, mēģina to izmantot ļaunprātīgi. Tātad, ja tur ir tiesības iegādāties privātpersonai šo te, viņš noteikti izmantos vai mēģinās to izmantot… iegādāties un jau ar noteiktu nodomu izmantos to pret tiesībsargājošām iestādēm, kā piemēram.

A. Laviņš.

Un vēl viens jautājums. Tā kā mēs šajā tiesas sēdē esam pieskārušies arī dažiem Kriminālprocesa jautājumiem, tostarp par vainu no atsevišķiem aspektiem, es gribētu pajautāt jums šādu jautājumu. Tas ir kontekstā ar to, ko es prasīju konstitucionālās sūdzības iesniedzējam par komersanta vai valdes locekļa rūpību, ar kādu var no izstādes doties prom jau ar preci. Un jūs teicāt, ka jūsu darbinieki arī… kādi tur ir uzdevumi, ar kādiem mērķiem piedalāties šāda rakstura izstādēs, es nejautāšu… bet nu jūs teicāt, ka piedalāties… un apmēram varat redzēt, kas ir tas sortiments, ko šādās izstādēs var piedāvāt. Un, ja šobrīd paskatāmies uz šiem sarakstiem, stratēģiskās nozīme preču sarakstiem un to atšķirībām, vai šajās izstādēs jūs arī teiktu, ka atrodas preces, kuras no Latvijas likumu viedokļa ir aizliegtas, tās ir brīvi pieejamas, par tām var brīvi iegūt informāciju, brīvi paņemt un doties uz Latviju.

Pārstāvis Nr.1.

Tātad šeit tajā izstādē… šī izstāde, kas ir minēta, tā ir tāda vairāk civilkomersantiem domāta izstāde. Informācijas tehnoloģijas, komunikāciju

tehnoloģijas un tamlīdzīgi. Iespējams, ka tajā… Nu, cenšas katrā tādā izstādē piedalīties šo te speclīdzekļu ražotāji, tirgotāji, viņiem ir atsevišķs bloks, varbūt paviljons un tamlīdzīgi. Un tur var aiziet gan komersanti, gan mēs kā Valsts drošības dienesta vai tiesībsargājošo institūciju pārstāvji un iepazīties ar to preču klāstu, ko viņi piedāvā. Bet es vēlreiz… tiešām manā praksē… par cik es neesmu tehniķis pēc specialitātes, es sūtu uz turieni speciāli apmācītus cilvēkus, kas tur darbojas un skatās. Bet mūsu praksē nav bijis gadījums, ka tādā specpaviljonā jeb tajā slēgtajā paviljonā būtu brīvi pieejama kaut kāda informācija, ar ko jebkurš var atnākt un iepazīties, ka šī te ierīce dara to, to un to… jo tas tomēr ir domāts… galalietotājs ir valsts drošības un tiesībsargājošās institūcijas. Un ja katrs iedzīvotājs zinās, kā izskatās tas, kā izskatās šitā specierīce, nu tad tur tam zūd jēga. Un ja arī ir kaut kādi katalogi vai ir minēts tas, ka mēs veicam spectehnikas tirdzniecību, ražojam, tad tur ir atruna, ka šī te daļa informācijas ir domāta tikai tiesībsargājošām institūcijām jeb komersantiem ar attiecīgu licenci.

A. Laviņš.

Tātad gan informācijai, gan kur ir informācija izvietota, vajadzētu cilvēkam, kas ir profesionālis šajā jomā, rasties iespaidam, ka tās tomēr ir vairāk vai mazāk apritē ierobežotas…

Pārstāvis Nr.1.

Katrs sevi cienošs komersants, ražotājs, šīs te tehnikas ražotājs, pa labi un pa kreisi nedala šādu te tehniku.

A. Laviņš.

Labi, viss, es vairs neiedziļināšos šajā tik specifiskajā Kriminālprocesa jautājumā. Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnesis Kusiņš.

G. Kusiņš.

Es jums uzdošu jautājumu kā speciālistam, kas pārzina acīmredzot šo jomu, spriežot pēc jūsu atbildēm.

Šīs ierīces tādā vai citādā ceļā tomēr nonāk Latvijā. Mēs varam redzēt… mēs gan nezinām, vai tiešām tās ir tās, bet šīs ierīces nonāk. Sakiet, lūdzu, kā tad jūs varbūt kaut kādu piecu vai desmit baļļu sistēmā novērtētu šīs normas efektivitāti jeb šīs kontroles efektivitāti.

Pārstāvis Nr.1.

Nu, kontrole uz trijnieciņu.

G. Kusiņš.

Un cik baļļu sistēmā… tad man jājautā?

Pārstāvis Nr.1.

Nu… gribētos jau, lai tas būtu piecu baļļu sistēmā, bet nu varbūt atsevišķos gadījumos tas ir trijnieciņš arī desmit baļļu sistēmā.

G. Kusiņš.

Sakiet, lūdzu, un ja patiešām to nevar nokontrolēt, vai jūsuprāt tad atbildības paredzēšana, šinī gadījumā kā kriminālatbildības paredzēšana par šādu lietu, var tikt attaisnota?

Pārstāvis Nr.1.

Nu, atbildības paredzēšana… noteikti kaut kādu daļu indivīdu aptur no tā, lai vispār kaut kā saistītos ar šāda tipa ierīcēm.

G. Kusiņš.

Nē, nu es saprotu, ka, piemēram, daudzi pārsniedz maksimālo braukšanas ātrumu, no tā maksimālā braukšanas ātruma ierobežojums nekļūst par antikonstitucionālu, bet tomēr šīs ir īpašas ierīces, kas rada arī savādākus draudus. Vai šāda regulējuma pastāvēšana, kurš… patiesībā tad iznāk, ka viņš tiek selektīvi piemērots… ko pieķer, to soda ar brīvības atņemšanu…

Pārstāvis Nr.1.

Jā… Ko pieķer, tas arī… Par cik es arī minēju, ka tā ir Valsts policijas kompetence ierīcēm atrodoties Latvijā, piemēram… Mēs zinām, ka Valsts policija ir noslogota ar varbūt sarežģītākām un svarīgākām lietām un izskata tās prioritārā secībā, tāpēc nu… neapdraud pagaidām dzīvību vai veselību… nu, tāpēc arī varbūt pilns internets ir ar šāda tipa ierīcēm.

G. Kusiņš.

Un tad tas nozīmē, ka, piemēram, persona A kaut kādā interneta ķīniešu portālā vai AliExpress var pasūtīt un viņi šeit Latvijā saņems un nekas viņus neizkontrolēs… atnāks pasts, izsniegs kādā pasta nodaļā…

Pārstāvis Nr.1.

Ja izkontrolēs pasta nodaļā, izlaidīs caur rentgena aparātu, tad noteikti paziņos attiecīgi Kontroles komitejai vai Valsts policijai… Bet eksistē dažādi citi piegādes varianti.

G. Kusiņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Tiesnese Rezevska. Lūdzu!

D. Rezevska.

Man pavisam īss precizējošs jautājums. Atgriežoties atkal pie tiesībām un nacionālo un Eiropas Savienības tiesību savstarpējām attiecībām, sakiet, kāds ir jūsu novērojums. Vai šis regulējums, kas dažās dalībvalstīs, kā mēs šodien esam noskaidrojuši, ir pieļāvīgāks nekā Latvijā, kāda ir kopējā regulācijas tendence? Pastiprināt šo regulējumu vai, tieši dot brīvāku regulējumu atsevišķās dalībvalstīs? Kāds ir jūsu novērojums?

Pārstāvis Nr.1.

Neskatoties uz to, ka mēs visu laiku deklarējam to, ka mūsu situācija valsts drošības jomā ir samērā mierīga un tamlīdzīgi, tendence… pēdējo gadu tendence tomēr ir situācijai pasliktināties, tāpēc es domāju, ka dažas arī diezgan liberālās valstis pārskatīs šo te jautājumu.

Otrs variants. Noteikti, ja mēs runājam par grozījumiem… tie grozījumi ir nepieciešami, regulāri viņus jāveic. Pirmkārt, jāveic izskaidrojošāka kaut kāda politika un informatīvā un, otrs, ir grozījumi likumdošanā, kas regulē šo te jomu, jo tehnoloģijas iet uz priekšu, tehnoloģijas mainās un uz to brīdi, kad tā ierīce nonāca pie pieteikuma iesniedzēja, mums bija varbūt tikai viena, divas, trīs kaut kādas darbības frekvences, kur tā ierīce bija derīga, tagad tās visas jau ir aizgājušas uz priekšu un uz augšu un tagad tā ierīce būs ne jau ar trim antenām, bet ar sešām un es redzēju arī ar vairākām un tā tālāk, ja mēs runājam tikai par šo ierīci. Bet vispār tehnoloģijas mainās, līdz ar to tas regulējums nepārtraukti ir jāpārskata un jāsniedz savs viedoklis un jāiniciē grozījumi un tamlīdzīgi. Arī Valsts drošības dienests šogad ir ieplānojis iesniegt grozījumus Ministru kabineta noteikumos par to, lai pastiprinātu kontroli, šo ierīču kontroli, jo ne visi komersanti mums tā kā grib atskaitīties par to, ko viņi ir notirgojuši. Tas ir viens. Un otrs - mēs gribam panākt arī, lai tiktu…. līdz šim tas nav… lai likums norāda uz to, ka ierīces, specierīces, kuras izmantojamas Latvijā, kuras izmanto tiesībsargājošās ierīces, viņām ir jābūt sertificētām Drošības policijā un

Valsts drošības dienestā. Tātad… labi, mēs neprasīsim varbūt atskaites no mūsu kolēģiem valsts drošības iestādēm jeb tiesībsargājošām iestādēm, toties informāciju par to, cik ir iegādāts, no kādiem komersantiem un Latvijas vai ārvalstu, mēs tomēr gribētu saņemt, ja jau mums uzliks par pienākumu daļu kontroles par šo specierīču apriti Latvijā.

D. Rezevska.

Paldies.

I. Ziemele.

Tiesnešiem vēl būtu kādi jautājumi? Tiesnešiem jautājumu šobrīd nav.

Sūdzības iesniedzējam?

M. Beluga.

Paldies, nav.

I. Ziemele.

Paldies. Saeimas pārstāvei? Ministru kabineta pārstāvim? Lūdzu!

V. Vītoliņš.

Jā, man būs viens jautājums.

Varbūt paturpinot tiesneša Neimaņa internetā atrastās ierīces… attiecīgi Ministru kabineta noteikumi nosaka un varbūt jūs varētu pastāstīt, kā jūs praksē rīkojaties, ja šādi gadījumi ir… Tātad, attiecīgi iet runa par Ministru kabineta noteikumu… tātad, šo te Neimaņa kunga pieminēto… ierīces, vadu, bezvadu, videokameras un televīzijas ķermeņu, izņemot mobilos telefonus un datoru kameras… kuras maskētas kā citi priekšmeti… nu un tālāk… Tātad, ko jūs saprotat praksē ar vārdu "maskētas kā citi priekšmeti"… Tātad, ja kamera ir iebūvēta pildspalvā, tad viņa ir redzama. Vai tas arī skaitās kā maskēta?

Pārstāvis Nr.1.

Tad tur ir jāskatās, kāds ir diametrs tai kamerai. Ir pārdošanā "laptopi" saucamie jeb *Notebooks,* kur kameras ir no abām pusēm. Tas rāmītis, kas tur ir minēts, manuprāt, ka mēs to rāmīti vienreiz bijām pētījuši. Nu, tur tā kamera ir redzama. Vēl ir tāds, piemēram, kustības detektori. Tur arī var būt kamera. Vēl ir tāda apziņa, ka tādās drošības sistēmās arī var būt iebūvēta kamera, bet tas nebūs, jo tas ietilpst drošības sistēmā… Bet, nu ja pildspalva ar attiecīgu *pinhole* tā saucamo, tā adatas acs kamera, un tā tiek izmantota, lai veiktu, piemēram, publiski nepieejamās vietas video kontroli un atstāj pildspalvu uz galda un tamlīdzīgi, nu, tad tā būs

stratēģiskas nozīmes prece, jo tā ir specierīce, ar kuras palīdzību var veikt operatīvās darbības pasākumu.

V. Vītoliņš.

Paldies.

I. Ziemele.

Paldies. Jautājumu vairāk nav?

Paldies tādā gadījumā Pārstāvim Nr.1.

Vai kolēģis Pārstāvis Nr.2 vēlētos ko papildināt, lūdzu? Šobrīd viss ir kārtībā? Labi.

Paldies.

Līdz ar to Satversmes tiesa izsludinās pārtraukumu uz nedēļu. Mēs tiekamies pēc nedēļas pulksten 10.00 šeit pat. Ņemot vērā mūsu iepriekšējo lēmumu, tātad mēs turpināsim ar Valsts policijas uzklausīšanu… bet, ja būs nepieciešams, tiesneši var uzdot jautājumus arī citām jau uzklausītajām pieaicinātajām personām, līdz ar to ir lūgums visiem atpakaļ tiesas zālē.

Lai jums ir jauks vakars!